

Handelingen 35 - 36 - 37 - 38 - 39

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990 - 1991

Vergaderingen van februari 1991

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
ERKENNING UITZENDBUREAUS
FINANCIERING LIEFKENSHOEK-T-UNNEL
INTERPELLATIES
INVESTERINGSFONDS
MILIEUBELEID IN DE RUPELSTREEK
ONDERWIJSBELEID INZAKE MIGRANTEN
OUDERENBELEID IN DE JAREN NEGENTIG
STATUUT BRT
UITVOERING MILIEUVERGUNNINGSDECREET
VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE
VOORZIENINGEN VOOR BEJAARDEN

Inhoud

Nr. 35   **Donderdag 7 februari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1193

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1193

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, J. Geysels en W. Peeters betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1193

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 447 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heren F. Dielens en L. Hancke C.S. houdende actualisering van de regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 440 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief 60+ perspectief — Het oude-nbeleid in de jaren '90

Algemene bespreking, blz. 1193

Sprekers : de heer J. Van der Sande, verslaggever, de heer A. Deneir, verslaggever, de heer E. Flamant, Minister J. Lenssens, de heer H. Van Wambeke, mevrouw M. Vogels, de heren H. Candries, W. Peeters, F. Dielens, J. Devolder, mevrouw L. Maximus

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1217

Moties van aanbeveling, blz. 1219

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1219

Nr. 36   **Donderdag 7 februari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1221

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1221

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1221

Voorstel van resolutie

Indiening, blz. 1221

Verslagen

Indiening, blz. 1221

Richtnota

Indiening, blz. 1221

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1222

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1222

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1222

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1222

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de onderbezetting van het personeelsbestand van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 1222

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Executieve ten opzichte van het overtreden van de wetgeving inzake het uitzenden van handelspubliciteit in het BRT-programma Kwislijn, blz. 1224

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het overleg met de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat inzake de waternverdragen en de baggerwerken in de Westerschelde, blz. 1226

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden en de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de door de nationale Minister van Binnenlandse Zaken genomen initiatieven in verband met de preventie van de kleine criminaliteit, blz. 1227

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht betreffende de taal van de aanslagbiljetten inzake de heffing ter bescherming van de oppervlaktewateren in taalgroengemeenten, blz. 1228

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer H. Coveliers tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de inbreng van 1,7 miljard frank door de NV Kempense Steenkoolmijnen in de NV Super Club, blz. 1229

Sprekers : de heer H. Coveliers, Minister N. De Batselier, de heer F. Vermeiren

Actuele interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een moge-

lijk verband tussen de hervatting van de economische activiteiten bij PRB te Balen en de Golfoorlog, blz. 1234

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister N. De Batselier, de heer L. Die-rickx

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Benoeming van een vast en een plaatsvervangend lid, blz. 1237

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1237

Sprekers : de heren E. Beysen, M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer, de heren W. Peeters, J. Geysels, F. De-winter

Bespreking, blz. 1240

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 447 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1240

Hoofdelijke stemming, blz. 1241

Spreker : de heer F. Dielens

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap
— 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Aangehouden stemmingen, blz. 1242

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1244

Sprekers : de heren G. Verhaegen, A. Denys, J. De Seranno, A. De Beul, P. Chevalier, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Aangehouden stemmingen (vervolg), blz. 1246

Sprekers : de heren H. Coveliers, W. Verreycken

Hoofdelijke stemming, blz. 1251

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1251

Spreker : de heer E. Van Rompuy

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1251

Motie van aanbeveling van de heer E. Gryp tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer E. Gryp gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de uitvoering van het milieuvergunning-decreet
— 451 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1254

Sprekers : de heren E. Gryp, G. Verhaegen, J. Geysels, Jos Bosmans

Motie van aanbeveling van mevrouw M. Vogels tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer I. Egelmeers gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleid in de Rupelstreek — 452 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1255

Sprekers : de heren I. Egelmeers, E. De Groot, mevrouw M. Vogels, de heer H. Coveliers

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, blz. 1257

Vervallen

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de afschaffing van de keuzeverplichting tussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer in het onderwijs ingericht door de openbare besturen, blz. 1257

Sprekers : de heer F. Vermeiren, Minister D. Coens, de heer G. Verhaegen

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs, blz. 1260

Verdaagd

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting, blz. 1260

Verdaagd

Interpellatie van de heer W. Verreycken tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het met de nationale Regering gesloten protocol betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland, blz. 1260

Sprekers : de heer W. Verreycken, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting, blz. 1262

Sprekers : de heer E. Beysen, Minister J. Sauwens, de heer L. Hancke

Motie van aanbeveling, blz. 1267

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister

van Financiën en Begroting, over de automatische ontspanningstoestellen, blz. 1267

Sprekers : de heren L. Peeters, J. Caudron, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1273

Bijlage

Vraag om uitleg, blz. 1275

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van de heer E. Vandebosch aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, betreffende de opdracht en eerste resultaten van de werkgroep gemeentelijk milieubeleid

Nr. 37 **Woensdag 20 februari 1991** **Morgenvergadering**

Berichten van verhinderings, blz. 1279

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 1279

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1279

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1279

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1279

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1279

Verslagen

Indiening, blz. 1280

In eerste lezing aangenomen artikelen

Indiening en verwijzing, blz. 1280

Ontwerp van decreet houdende regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest

— 337 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 1280

Sprekers : de heer I. Egelmeers, verslaggever, de heren J. De Roo, J. Laverge, Minister R. De Wulf

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1287

Ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies of de gemeenten worden gedaan

— 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Erratum) en 7 tot 10

Voorstel van decreet van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. houdende instelling van

een gemeentelijk milieuinvesteringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 412 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 2

Algemene bespreking, blz. 1293

Sprekers : de heer M. Olivier, verslaggever, de heer L. Hancké, verslaggever, Minister L. Van den Bossche, de heren J. Pede, E. Vankeirsbilck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1303

Nr. 38 **Woensdag 20 februari 1991** **Middagvergadering**

Berichten van verhinderings, blz. 1305

Ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan

— 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Erratum) en 7 tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1305

Sprekers : de heren J. Geysels, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, J. Van Eetvelt, Minister L. Van den Bossche, de heer J. Pede, mevrouw N. Maes, de heer R. Van Hooland

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1319

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs, blz. 1323

Sprekers : de heer C. Moors, mevrouw N. Maes, de heer W. Van Durme, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de toepassing van de wetgeving op de stedenbouw betreffende de gewestplannen, blz. 1327

Sprekers : de heren M. Didden, J. Timmermans, H. Van Dienderen, Minister L. Walt Niel

Motie van aanbeveling, blz. 1336

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de toekenningen van vergunningen voor het organiseren van oefenritten en wedstrijden voor de auto- en motosport, blz. 1336

Verdaagd

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1336

Nr. 39 Donderdag 21 februari 1991

Berichten van verhindering, blz. 1337

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer P. Dewael, Gemeen- schapsminister van Cultuur, over de BRT- praatshow Incredible, blz. 1337

Actuele vraag van de heer J.-P. Pillaert tot de heer D. Coens, Gemeenschaps- minister van Onderwijs, over de laattijdige betaling van exploitanten van het leerlin- genvervoer, blz. 1338

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over politieke propaganda van mandatarissen in het middelbaar on- derwijs in het Brusselse, blz. 1338

Actuele vraag van de heer J. Loones tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de rationalisering van het zeevisserij-onderwijs en het lot van de visserijschool te Nieuwpoort, blz. 1339

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeen- schapsminister van Binnenlandse Aange- legenheden en Openbaar Ambt, over een campagne voor de promotie van positieve acties voor de werving van vrouwelijke politieagenten, blz. 1341

Actuele vraag van de heer H. Van Dien- deren tot de heer J. Sauwens, Gemeen- schapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de ontsluiting van de ach- terhaven van Zeebrugge, blz. 1342

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth aan de heer L. Walt Niel, Gemeenschaps-

minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het Bijzonder Plan van Aanleg D'Hooie te Wielsbeke, blz. 1344

Actuele vraag van de heer E. Van Vae- renbergh tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bescherming van de waardevolle flora en fauna te Wezembeek-Oppem, blz. 1344

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeen- schapsminister van Leefmilieu, Natuurbe- houd en Landinrichting, over een even- tuele overname van overeenkomsten inza- ke waterzuiveringsinfrastructuur door de NV Aquafin, blz. 1345

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo- land tot de heer T. Kelchtermans, Ge- meenschapsminister van Leefmilieu, Na- tuurbehoud en Landinrichting, over de stortplaats voor huisvuil te Vlierzele, blz. 1346

Ontwerp van decreet houdende regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest — 337 (1990-1991) — Nrs.1 tot 5 Aangehouden stemmingen, blz. 1347 Hoofdelijke stemming, blz. 1348 Spreker : de heer J. Laverge

Ontwerp van decreet betreffende het In- vesteringsfonds ter verdeling van de subsi- dies voor bepaalde onroerende investerin- gen die in de Vlaamse Gemeenschap en in het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan — 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Er- ratum) en 7 tot 10 Aangehouden stemmingen, blz. 1349

Spreker : de heer J. Pede

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1352

Sprekers : de heren A. Denys, J. Gey- sels

Motie van aanbeveling van de heren J. Van Hecke, J. Van der Sande en W. Pee- ters tot besluit van de op 7 februari 1991 behandelde beleidsbrief 60+ perspectief — Het ouderenbeleid in de jaren negentig — 339 (1990-1991) — Nr. 3 Hoofdelijke stemming, blz. 1352

Motie van aanbeveling van de heer J. De- volder tot besluit van de op 7 februari 1991 behandelde beleidsbrief 60+ per- spectief — Het ouderenbeleid in de jaren negentig — 339 (1990-1991) — Nr. 4 Hoofdelijke stemming, blz. 1353

Motie van aanbeveling van de heer E. Beysen tot besluit van de op 7 februari 1991 door de heer E. Beysen gehouden interpellatie tot de heer J. Sauwens, Ge- meenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevol- gen ervan voor de Vlaamse begroting — 456 (1990-1991)-Nr. 1 Hoofdelijke stemming, blz. 1354

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1355

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Bartholomeeussen, M. Gesquiere, O. Lefeber, C. Moors, V. Peuskens ; gezondheidsredenen.

G. Janzegers, H. Suykerbuyk, A. Van Aperen ; buitenslands. .

P. Berben ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet tot aanvulling van artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw
— 454 (1990-1991) – Nr. 1

Verwezen naar de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

— 453 (1990-1991) – Nr. 1.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer R. Garcia C.S. houdende regeling van de dopingbestrijding en de algemene gezondheidsaspecten bij sportbeoefening
— 455 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen en W. Peeters betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer J. Van der Sande namens de Commissie voor Welzijn en Gezondheid over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 447 (1990-1991) – Nr. 3.
- door de heer J. Van der Sande namens de Commissie voor Welzijn en Gezondheid over het voorstel van decreet van de heren F. Dielens en L. Hancké C.S. houdende actualisering van de regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 440 (1990-1991) – Nr. 2.

RICHTNOTA

Indiening

De Voorzitter : De volgende richtnota werd ingediend :

Voorzitter

- Richtnota 1991-1992 inzake de werking van de GOM's, ingediend door de heer N. De Batse-lier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie. Deze richtnota ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

VERZOEKSCRIFT

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende verzoekschrift werd ingediend :

- Verzoekschrift van de heer F. Rappoort betreffende een dringende oproep om het jeugdbederf, de indoctrinatie, de politieke propaganda en de aansporing tot vreemdelingenhaat en anti-blank racisme te stoppen — 5 (1990-1991).
Verwezen naar de Werkgroep Migranten.

OPMERKINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof betreffende herverdeling van basisallocaties, toepassing artikel 9, § 7, van de comptabiliteitswet. Herallocaties in de programma's 14, 9 en 29 van de begroting 1990.
- Opmerking van het Rekenhof betreffende ministeriële besluiten respectievelijk s.d. en d.d. 18 december 1990 tot herverdeling van basisallocaties in de programma's 26 en 35. Toepassing artikel 9, § 7, van de comptabiliteitswet.

- Opmerking van het Rekenhof betreffende twee ministeriële besluiten van 5 december 1990 tot herverdeling van basisallocaties in de programma's 41, 43 en 45 van de begroting 1990 van de Vlaamse Gemeenschap.

Verwezen naar de subcommissie voor Financiën en Begroting.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot gedeeltelijke vernietiging en een prejudiciële vraag liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering :

- Rolnummer 258
- Rolnummer 249
- Rolnummer 259.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(Regl. art. 74)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, J. Ansons, Jos Bosmans, M. Capoen, J. Cuyvers, A. De Beul, H. De Loor, M. Desutter, J. Devolder, F. Dewinter, M. Didden, J. Dufaux, E. Flamant, A. Laridon, mevrouw N. Maes, de heer C. Marchand, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren L. Peeters, E. Pinoie, A. Schellens, M. Schoeters, J. Timmermans, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren J. Valkeniers, E. Vandebosch, D. Van der Maele, H. Van Dienderen, W. Van Durme, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, J. Van Hecke, R.

Van Hooland, L. Vanhorenbeek, R. Van Steenkiste, E. Van Vae-renbergh, F. Vermeiren, mevrouw M. Vogels.

ACTUELE VRAGEN (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de onderbezetting van het personeelsbestand van het kasteel van Gaasbeek

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Cardoen tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de onderbezetting van het personeelsbestand van het kasteel van Gaasbeek.

De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is reeds de vierde maal dat ik mij verplicht voel om het woord te nemen met betrekking tot een probleem dat ons grote zorgen baart, namelijk de onderbezetting van het personeel van het kasteel van Gaasbeek.

Op 9 juli van vorig jaar heb ik u, mijnheer de Minister, geïnterpelleerd over deze aangelegenheid. U heeft toen in een uitvoerig antwoord verklaard hoe het personeelsbeleid was samengesteld. U bent zelfs in detail getreden om aan te tonen dat er voldoende personeel is voor het beheer en het onderhoud.

U heeft gelijk als u heeft over het personeelsbestand, zoals het op papier staat. In de realiteit is dat niet zo. Wij hebben dat trouwens geantwoord. U wees erop dat deze problematiek niet alleen tot uw bevoegdheid behoort, maar dat ook uw collega van Openbaar Ambt verantwoordelijk is. De heer Peeters antwoordde dat het dossier in verband met bijkomende recrutering of vervanging in orde is en is overgemaakt aan Financiën.

Intussen zijn acht maanden verlopen

Cardoen

en wij staan opnieuw voor dezelfde problemen. Ik zou bijna durven beweren dat de moeilijkheden aangroeien in plaats van te verminderen.

Op 31 maart moet het domein worden opengesteld. Men verwacht 120.000 bezoekers. Vorig jaar heeft men meermaals bezoekers moeten weigeren omdat de toegang niet mogelijk was bij gebrek aan toezicht.

Er zijn momenteel vijf personeelsleden voor het onderhoud en het toezicht, waarvan één langdurig ziek is en een tweede mentaal gehandicapt is. Er blijven dus drie personeelsleden over. Mijnheer de Minister, geef toe dat het in die omstandigheden onmogelijk is om het rijk cultureel domein op een behoorlijke manier te beheren en te onderhouden.

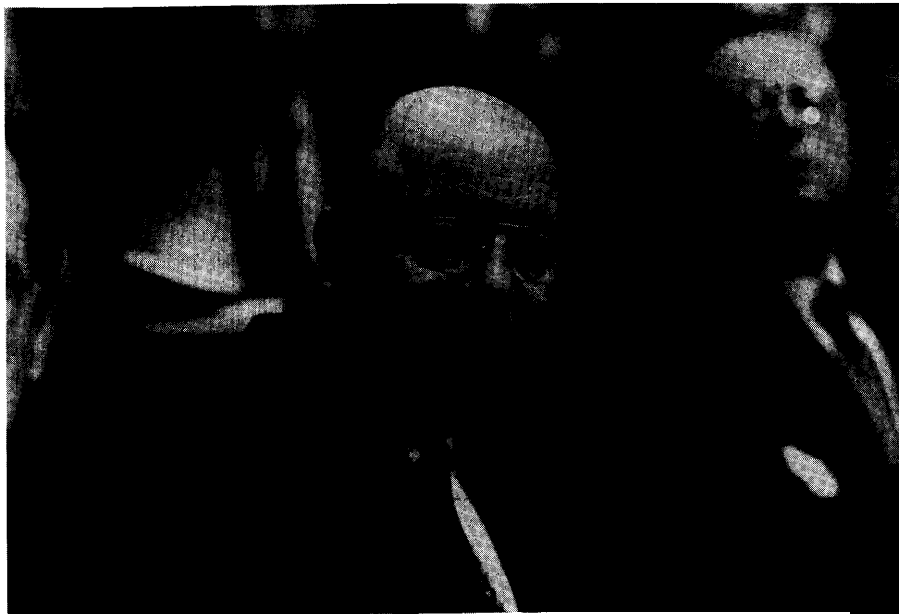
Vandaar dan ook mijn vraag. Hoe denkt u dringend in te grijpen, willen wij dit domein niet zien teloorgaan. Ik zie het niet meer zitten.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de personeelsformatie van het kasteel van Gaasbeek, dat een buitendienst is bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, telt veertien eenheden. Daarvan zijn er tien werklieden. Voor die werklieden zijn er *hic et nunc* twee vacatures.

Het probleem dat de heer Cardoen naar voren schuift heeft te maken met ziekte en met het feit dat een personeelslid mentaal gehandicapt is.

Ik doe opmerken dat alle personeelsleden vastbenoemde ambtenaren zijn. Dat is nu eenmaal het gevolg van het statuut van het kasteel van Gaasbeek. Ik heb vorig jaar in mijn antwoord op de interpellatie van de heer Cardoen een lans gebroken om van de herstructurering van de Vlaamse administratie, die op dat ogenblik aan de gang was, gebruik te maken om een ander statuut te bedenken voor het kasteel van Gaasbeek. De meerderheid in de Vlaamse Executieve heeft gemeend op die voorstellen niet te kunnen ingaan zo-

CVP-Senator G. Cardoen kloege in zijn actuele vraag tot Gemeenschapsminister van Cultuur P. Dewael (PVV) de onderbezetting van het personeelsbestand van het Kasteel van Gaasbeek aan

dat wij geconfronteerd blijven met een situatie waarin de regels en de reglementering voor het statuut van het rijkspersoneel van toepassing blijven op deze instelling, met alle moeilijkheden vandiën, want dit staat een flexibel personeelsbeleid inderdaad in de weg.

Desalniettemin heb ik op 17 januari contact opgenomen met mijn collega, bevoegd voor het Openbaar Ambt, en heb hem gewezen op de precare personeelssituatie in dit verband. Ik heb aangedrongen op een mogelijke reffectatie van personeelsleden die in andere administraties in overtal zouden zijn.

Ik heb ook via mijn kabinet contact laten opnemen met de Gemeenschapsminister die bevoegd is voor tewerkstelling en heb hem de vraag gesteld of het niet mogelijk is gebruik te maken van tijdelijke personeelsleden om de meest acute noden op te vangen tijdens het hoogseizoen. Het is vooral op dat ogenblik dat de problemen acuut zijn.

Ik blijf herhalen dat het huidige statuut van het kasteel in feite een heel

belangrijke rem betekent voor de normale expansie en dat het statuut van het rijkspersoneel allesbehalve ideaal is om de meest acute noden te beantwoorden.

De Voorzitter : De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen : Mijnheer de Voorzitter, het valt mij op dat telkens ik een interpellatieverzoek of een verzoek om mondelinge vraag indien in de Vlaamse Raad, de Minister zijn collega ondervraagt over de toestand. Dat is mij vorig jaar geantwoord en ook dit jaar antwoordt de Minister op dezelfde manier. Ik vrees dus dat het een doodgeboren kind zal worden.

Ik kan de Minister van Cultuur in alle geval meedelen dat indien de toestand niet verbetert, ik persoonlijk niet meer geneigd ben om de begroting van Cultuur goed te keuren.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, de heer Cardoen moet de juiste verantwoordelijkheid kennen

Dewael

in de Vlaamse Executieve. Als hij mij de bevoegdheid wil geven, wil ik wel op zijn vragen ingaan. Ik zou graag onmiddellijk over reffectatie voor het kasteel van Gaasbeek beslissen maar die bevoegdheid heb ik niet.

Mijn enig wapen is — en ik kan de heer Cardoen de gehele correspondentie bezorgen — mij in verbinding te stellen, enerzijds met de Minister van Openbaar Ambt voor de reffectaties, en anderzijds met de Minister van Tewerkstelling voor tijdelijk en seizoensgebonden personeel.

Als ik niet het vereiste antwoord krijg, kan ik het niet helpen. De heer Cardoen moet de verantwoordelijkheid wel leggen bij degene die verantwoordelijk is.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Executieve ten opzichte van het overtreden van de wetgeving inzake het uitzenden van handelspubliciteit in het BRT-programma Kwislijn

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Rompuy tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Executieve ten opzichte van het overtreden van de wetgeving inzake het uitzenden van handelspubliciteit in het BRT-programma Kwislijn.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijn vraag heeft betrekking op het programma Kwislijn dat sinds een paar dagen op de BRT wordt uitgezonden. Ik heb het programma gisterenavond nog eens nauwkeurig bekeken. Wie het programma heeft beke-

ken, kan vaststellen dat het werkelijk gaat om handelspubliciteit, om een soort van product-placement. Het produkt en het merk worden zowel visueel als auditief getoond en worden aangepreut.

Ik meen dat dit een manifeste overtreding is van het mini-decreet dat wij in juni van vorig jaar hebben goedgekeurd en waardoor inkomsten uit de handelspubliciteit niet mogelijk zijn. Ook in het nieuwe decreet nemen we die bepaling over. De sanctie is dat de inkomsten uit de handelspubliciteit worden afgetrokken van de dotatie.

Er is een bijkomend probleem. Het agentschap Variety en de NV Trust maken samen met de BRT dit programma. Naar het schijnt zouden de inkomsten uit de handelspubliciteit niet naar de BRT gaan maar in het agentschap blijven dat daarmee het programma financiert.

Dit maakt alles volgens mij nog erger in die zin dat de BRT doet wat ze blijkbaar ook met de regionale omroepen wenst te doen, namelijk een tweede net open te stellen voor regionale omroepen die publiciteit zouden mogen uitzenden. Er ontstaat dus een nieuw soort van derden die op de netten van de BRT inkomsten genereren en uitzendingen doen hoewel het openbaar instituut uiteindelijk verantwoordelijk moet zijn voor zijn programmatie.

Mijn vragen zijn de volgende. Ten eerste, is het juist dat de inkomsten niet naar de BRT gaan ? Als dat zo is, is de sanctie onmogelijk. Ten tweede, als dat niet zo is, is het nog veel erger want dan stelt de BRT zijn netten open voor een nieuw soort van privé-derden. Niets sluit uit dat ook VTM in de toekomst zendtijd op de BRT zou krijgen. Dat zou totaal in tegenstrijd zijn met het karakter van een openbare omroep.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de problematiek naar voren gebracht door de heer Van Rompuy is vrij complex en moeilijk volledig

te beantwoorden binnen het tijdsbestek van een actuele vraag.

Ik wil er in de eerste plaats aan herinneren dat mijn visie steeds is geweest dat er beter een volledige scheiding zou zijn tussen de financiering van de openbare en particuliere omroepen. Met andere woorden : de openbare omroep financieren met een gemeenschapsdotatie en de particuliere omroepen financieren met de opbrengsten uit handelspubliciteit.

Er zullen zich wel altijd een aantal interpretatiemoeilijkheden voordoen. Ik ontken dit niet, maar in ieder geval minder dan vandaag het geval is. Door het mini-decreet werden immers bepaalde financieringspraktijken mogelijk die door de BRT gretig worden aangewend. Ik verwijs hierbij onder meer naar de sponsoring, de co-producties en co-financieringen. Gedane zaken nemen echter geen keer en de BRT moet de wet respecteren.

De vraag is echter of de praktijken die worden aangewend bij het programma Kwislijn al dan niet de kwalificatie verdienen van handelspubliciteit. Wanneer het antwoord op deze vraag bevestigend is, dan is de conclusie en de consequentie heel eenvoudig ; dat is verboden, het kan niet en het mag niet.

Reeds in de loop van de maand december heeft men mij gewezen op een aantal praktijken bij het programma Kwislijn die naar handelspubliciteit neigen. Daarom heb ik de Raad voor Handelspubliciteit, dit is een belangrijk instrument, gevraagd daarover een advies uit te brengen. De Raad voor Handelspubliciteit heeft een aantal criteria uitgewerkt in verband met het zogenaamde product-placement. Met deze techniek worden bepaalde produkten getoond of auditief vermeld, zodat het geheel een publicitair karakter krijgt.

Het fenomeen product-placement is echter niet geregeld in het ontwerp van maxi-decreet dat zich op het ogenblik bij de Raad van State bevindt. Wanneer het ontwerp van maxi-decreet terugkomt van de Raad van State ware het nuttig dat de Vlaamse Executieve er een hoofd-

Dewael

stuk product-placement aan toevoegt, alvorens de bespreking in de Vlaamse Raad wordt aangevat.

In een eerste advies heeft de Raad voor Handelspubliciteit een aantal criteria opgesomd waaraan het programma Kwislijn zou moeten beantwoorden. Bij gebreke daaraan dringt de kwalificatie handelspubliciteit zich op. Ik heb het advies van de Raad voor Handelspubliciteit bezorgd aan de heer Goossens, administrateur-generaal bij de BRT. Hij verzekerde mij ermee rekening te zullen houden.

Gisterenmiddag had ik een gesprek met de heer Ceuleers, directeur-generaal bij de BRT. In aanwezigheid van de gemeenschapscommissaris bij de BRT hebben wij een aantal uitzendingen van het programma Kwislijn bekeken. Wij kwamen tot de slotsom dat de BRT wel degelijk het advies van de Raad voor Handelspubliciteit respecteert, op één mogelijke uitzondering na, meer bepaald het repetitief karakter. Dat is de Raad voor Handelspubliciteit ontgaan.

Er is enerzijds het programma Kwislijn en anderzijds de aankondiging van het programma. Om 18 uur in de namiddag wordt het programma van 20 uur aangekondigd en om 23 uur 's avonds is er een aankondiging voor het programma van de dag nadien. Bij deze aankondigingen worden de prijzen telkenmale getoond. Dit zou kunnen worden geïnterpreteerd als zou elk onderdeel op zichzelf geen handelspubliciteit zijn, dat evenwel door het repetitieve, cumulatieve karakter wel het karakter van handelspubliciteit krijgt.

In dat verband heb ik een aanvullend advies gevraagd aan de Raad voor Handelspubliciteit. Strikt genomen ben ik evenwel, samen met de gemeenschapscommissaris, geneigd te stellen dat de onderrichtingen van de Raad voor Handelspubliciteit werden gevolgd en gerespecteerd.

Mijnheer Van Rompuy, in het tweede gedeelte van uw vraag zegt u dat de BRT daaruit geen inkomsten verwerft. Dat is juist, de BRT verwerft geen inkomsten uit het programma

Kwislijn. Het is een programma waarvan de directeur-generaal zegt dat het enkel klantenbinding beoogt. Het wordt evenwel vervaardigd door een extern produkthuis.

U sprak van een sanctie, die erin zou bestaan eventueel de inkomsten af te trekken van de dotatie van de omroep. Dit is echter onmogelijk. Het is ook niet mogelijk dat de BRT zendtijd ter beschikking zou stellen van particuliere derden. De directeur-generaal heeft mij evenwel verzekerd dat de BRT de volledige verantwoordelijkheid behoudt inzake de programmatie.

Niets belet de BRT programma's te tonen die geproduceerd werden door externe produktiehuizen, maar als openbare omroep behoudt zij de volledige verantwoordelijkheid inzake de programmatie.

Ik zal op een en ander zeer strikt toekijken, onder meer via de gemeenschapscommissaris bij de BRT.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, ik verwonder mij over het bijzonder voorzichtig antwoord van de Minister. In het mini-decreet wordt heel specifiek bepaald in welke omstandigheden de BRT eventueel reclame mag uitzenden en dat is alleen wanneer rechten worden betaald aan derden waarbij logo's mogen vermeld worden. Product-placement hoort daar echter niet bij en moet volgens mij worden gesanctioneerd.

De BRT zegt dat zij verantwoordelijk blijft voor de programmatie. Het kan toch niet dat een privé-maatschappij uitzendmogelijkheid krijgt op de BRT-netten en bijgevolg inkomsten genereert die hoger liggen dan de kostprijs van het programma zelf. Zij maken dus winst door zendtijd te gebruiken van de BRT wat aanleiding kan geven tot privatisering. Hetzelfde fenomeen kan zich trouwens voordoen bij de regionale zenders. Het openbaar karakter van de BRT komt hierdoor in gevaar.

Mijnheer de Minister, ik zal deze zaak opvolgen en ze ter gelegenheid

van een interpellatie uitvoerig behandelen. Er is hier immers een nieuwe evolutie aan de gang die volgens mij zeer grote voorzichtigheid vereist en die volledig in tegenspraak is met het nieuwe decreet dat wij hopelijk deze namiddag zullen goedkeuren.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de heer Van Rompuy heeft twee zaken met elkaar verward. Enerzijds, het programma Kwislijn, aanleiding tot zijn actuele vraag, en anderzijds het voornemen om het tweede net ter beschikking te stellen van een aantal regionale, niet-openbare televisieverenigingen. Dat laatste is echter een krantebericht waarvan ik tot nader order geen bevestiging heb ontvangen. Ik kan mij daarover nu niet uitspreken,

Mijnheer Van Rompuy, wat het programma Kwislijn betreft, is de vraag gewoon : kan het juridisch als handelspubliciteit worden gekwalificeerd ? Wanneer het handelspubliciteit is, dan is het antwoord eenvoudig, dan wordt het programma verboden. Maar de Raad voor Handelspubliciteit die mij ter zake moet adviseren, heeft een aantal criteria geformuleerd en stelt : als de BRT zich daaraan houdt, is het geen handelspubliciteit.

Ik heb de drie uitzendingen gisterenmiddag bekeken, samen met de directeur-generaal van de BRT en de gemeenschapscommissaris, en wij kwamen tot de vaststelling dat de BRT de criteria beantwoordt, met evenwel één uitzondering, het repetitieve karakter, meer bepaald het feit dat men het programma om 18 uur aankondigt, het om 20 uur uitzendt en om 23 uur het programma van de volgende dag aankondigt. Dit is de Raad voor Handelspubliciteit ontgaan en daarover heb ik een bijkomend advies gevraagd. Ik zal mij strikt houden aan dat advies want de Raad voor Handelspubliciteit is de enige instelling die ter zake kan optreden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het overleg met de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat inzake de waterverdragen en de baggerwerken in de Westerschelde

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Gryp tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het overleg met de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat inzake de waterverdragen en de baggerwerken in de Westerschelde.

De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in zijn antwoord op de interpellatie van 24 januari jongstleden van collega Van Peel — waarbij ik mij heb aangesloten — heeft de Minister verklaard dat, om een oplossing te vinden voor het opschorten van de onderhandelingen over de waterverdragen door de heer Biesheuvel, een bijeenkomst gepland was tussen de Ministers Geens, Kelchtermans en hemzelf enerzijds, en mevrouw Maij-Weggen anderzijds op 28 januari, teneinde na te gaan of enige doorbraak mogelijk was.

Die bijeenkomst heeft plaats gehad. In bepaalde krant artikels wordt gewezen op een gunstige evolutie, althans wat de verlenging van de stortingsvergunning voor baggerspecie betreft. Het is echter niet duidelijk of er ook goede vooruitzichten zijn voor de onderhandelingen over de waterverdragen zelf.

Mijnheer de Minister, graag vernam ik, indien er werkelijk een gunstige evolutie kan worden verwacht, welke afspraken dienaangaande werden gemaakt.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik heb inderdaad, samen met Voorzitter Geens en collega Kelchtermans een gesprek gehad met mevrouw Maij-Weggen en de Nederlandse delegatieleiders en hun medewerkers.

De opschorting van de besprekingen over de waterverdragen en vooral het perscommuniqué dat dienaangaande langs Nederlandse zijde werd verspreid, en nogal sterk geformuleerd was, heeft enige opschudding veroorzaakt. In Nederland is men geschrokken van de negatieve indruk die dit in Vlaanderen heeft teweeggebracht, temeer daar men Vlaanderen weinig verwijten kan maken nopens de aanpak van de waterzuivering. Men heeft zich ook verontschuldigd voor het feit dat dit de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland in het gedrang zou kunnen brengen.

Als blijk van goede wil heeft men onmiddellijk een aantal praktische afspraken gemaakt nopens de WVO-vergunning. De vergunning voor de onderhoudsbaggerwerken in de Schelde verstrijkt einde juni van dit jaar. Door de afspraken die werden gemaakt, kunnen de onderhoudsbaggerwerken normaal worden verder gezet zodat de bevaarbaarheid van de Schelde niet in het gedrang zal komen. Wij hebben er ons ook toe verbonden de sliblaag van 900.000 m³ die zich in de beneden Zeeschelde bevindt, weg te werken en te deponeren in het Doeldok op de Linkerscheldeoever. Dankzij de optimalisatie van de baggerwerken is er de nodige budgettaire ruimte om deze werken uit te voeren. De afleveringen van de WVO-vergunning kan normaal geen problemen met zich brengen aangezien het hier gaat om bijna zuiver zand.

Wat de waterverdragen zelf betreft, kan ik u mededelen dat deze niet rechtstreeks het voorwerp waren van de besprekingen in het kader van het algemeen contact Vlaanderen-Nederland. Zij kwamen uiteraard wel aan bod en er werd uitdrukkelijk op gewezen dat Nederland niet wenst af te stappen van de koppeling tussen de Maas- en Scheldeproblematiek. De kwaliteit van het Maaswater wordt door Nederland inderdaad gekoppeld aan de verzuchtingen van Vlaamse zijde nopens de toegankelijkheid van onze zeehavens. Er werd overeengekomen dat wij een geïntegreerd bekkenbeleid zullen nastreven. De problemen liggen hier niet zozeer langs Vlaamse zijde doch wel

in grote mate langs Waalse zijde en gedeeltelijk ook langs Brusselse zijde. Wij hebben ten opzichte van Nederland de verbintenis aangegaan Wallonië te stimuleren wat de waterzuivering betreft en aan te zetten om te streven naar drinkwaterkwaliteit.

Het gesprek was in die zin vruchtbaar dat de Vlaamse en Nederlandse standpunten ter zake werden verduidelijkt en de afspraak werd gemaakt om de besprekingen over de waterverdragen in april te hervatten. Deze moeten op korte termijn tot concrete resultaten leiden. Ik kan echter niet vooruit lopen op de besprekingen die binnen de Belgische context in de loop van de volgende weken nog zullen plaatsvinden.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw antwoord. Uit verschillende krant artikels had ik echter begrepen dat de Nederlandse onderhandelaars eenzijdig voorstellen zullen formuleren en dat de Belgische delegatie zich daarbij neerlegt.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Wij hebben ons daar zeker niet bij neergelegd. Ik herhaal dat het waterzuiveringsprogramma dat door collega Kelchtermans werd opgesteld en door de Executieve en de Raad is goedgekeurd, kadert in de onderhandelingen over de waterverdragen. Wij kunnen enkel akte nemen van het feit dat de Nederlandse delegatie de onderhandelingen heeft geschorst en verklaard heeft haar voorstellen concreet te formuleren daarbij strikt vasthoudend aan de koppeling van de kwaliteit van het Maaswater aan de toegankelijkheid van het Baalhoekkanaal.

Ik stel, met u, vast dat door de afspraken die de Belgische Regering in 1975 heeft gemaakt, het Vlaams Gewest in een bijzonder nadelige positie is terechtgekomen. De Nederlanders maken, als goede onderhandelaars en vooral ook handelaars, van deze situatie gebruik om te blijven hame-

Sauwens

ren op hun terechte eis inzake verbetering van de kwaliteit van het Maas- en Scheldewater enerzijds en anderzijds zo lang mogelijk de Nederlandse havens te beschermen tegen de concurrentie van de havens van Antwerpen, Zeebrugge en Gent. Het is wel belangrijk dat de delegatieleiders geregeld contact hebben met elkaar en dat Nederland weet dat Vlaanderen het ernstig meent met de zuivering van het oppervlaktewater.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Minister, in uw antwoord op mijn interpellatie hebt u ook al laten blijken dat u handig gebruik wil maken van een aantal andere grensoverschrijdende dossiers in de onderhandelingen over de waterverdragen, zoals bijvoorbeeld dat van de vaste oeververbinding over de Westerschelde en dat van de SST-verbinding met Nederland. Is het indiscreet u te vragen of u daarover met Minister Maij-Weggen al hebt gesproken.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Gryp bevestigen dat wij daarover inderdaad hebben gesproken. In het kader van een goed nabuurschap dat in de loop der jaren tussen Vlaanderen en Nederland is opgebouwd, meen ik dat wij van Nederland een versoepeling van zijn standpunt mogen verwachten, ook al omdat Vlaanderen een aantal tegemoetkomingen heeft gedaan in het totale eisenpakket. Als de Nederlandse houding in het dossier van de waterverdragen niet versoepelt, zullen wij ons wel verplicht zien ons standpunt in een aantal andere grensoverschrijdende dossiers zoals dat van de vaste oeververbinding en dat van de SST, opnieuw te bepalen. Ik heb echter de indruk dat het niet de bedoeling van Nederland is de uitvoering van die waterverdragen te vertragen. Wel integendeel, het wenst op korte termijn tot een resultaat te komen. In Nederland is de druk om een zuivering van het Maas- en Scheldebekken te bekomen, zeer groot.

Ik heb overigens de indruk dat het Nederlands perscommuniqué vooral voor intern gebruik bestemd was. Ik ben eerder optimistisch over de onderhandelingen met Nederland, maar sta mij toe hier vandaag niets concreets te zeggen over de stappen die de Belgische onderhandelingsdelegatie wil doen om een tegemoetkomende houding van Nederland te bekomen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden en de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de door de nationale Minister van Binnenlandse Zaken genomen initiatieven in verband met de preventie van de kleine criminaliteit

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Lauwers tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, de heer Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden en de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de door de nationale Minister van Binnenlandse Zaken genomen initiatieven in verband met de preventie van de kleine criminaliteit.

De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, eergisteren heeft de Minister van Binnenlandse Zaken voorgesteld 56 preventiewerkers ter beschikking te stellen van 27 gemeentebesturen om de kleine criminaliteit te bestrijden. Over de opportuniteit van de maatregel zal ik het niet hebben, wel over de bevoegdheid van de nationa-

le Minister ter zake. Een aantal van deze projecten beoogt de preventie van jeugdgedelinquentie waarvoor ook Minister Lenssens via de preventiecellen van de comités voor bijzondere jeugdzorg medewerkers ter beschikking heeft gesteld.

In een aantal gemeenten zullen door Minister Tobback preventiewerkers worden ingezet ter voorkoming van alcohol- en drugverslaving, terwijl in diezelfde gemeenten door Minister Weckx eveneens een aantal preventiewerkers zijn aangesteld om hetzelfde werk te doen.

Minister Lenssens heeft in het kader van een decreet op de integratie van kansarmen zowel op sociaal-cultureel als op welzijnsvlak een aantal gemeentebesturen middelen gegeven voor het migrantenbeleid. In diezelfde gemeenten worden nu door Minister Tobback preventiewerkers ingezet, gericht op de migrantenpopulatie.

Wij stellen dus vast dat een aantal gemeenten voorzieningen krijgen zowel van de Gemeenschapsministers als van de nationale Minister, terwijl andere gemeenten helemaal niets krijgen. Van een eenheid van beleid kan men hier moeilijk spreken. Het werk van de Gemeenschapsministers, wordt doorkruist door het beleid van de nationale Minister van Binnenlandse Zaken. Overigens heb ik de indruk dat Minister Tobback nogal snel een politiek antwoord heeft willen geven op de mededeling van een grote Vlaamse partij die stelde dat het probleem van de kleine criminaliteit moest worden aangepakt, wat ik op zich niet betwist.

Ik heb dan een paar vragen. Werd de Vlaamse Executieve betrokken bij de inschakeling van preventiewerkers ? Zo ja, worden de GESCO's die daarvoor worden ingeschakeld, geïntegreerd in de bestaande projecten van de Gemeenschapsministers ? Als dat niet is gebeurd, is de Executieve dan van plan stappen te doen om daar iets aan te veranderen ? Ik kan me bijvoorbeeld voorstellen dat de GESCO's die tot nog toe werden ingezet voor de aflevering van nieuwe identiteitskaarten, ingeschakeld kunnen worden als preventiewerkers

Lauwers

ter versterking van de al bestaande voorzieningen van de Vlaamse Executieve ter zake. Maar dan is overleg nodig !

Als er niets is gebeurd, dan kan de Executieve eisen dat de betrokken gemeenten overleg moeten plegen met de bestaande voorzieningen van de Vlaamse Gemeenschap om te zien wat er ter zake kan worden georganiseerd en aangezien de projecten erg verschillend zijn, zal de zaak gemeente per gemeente moeten worden bekeken wat een interministerieel overleg op het niveau van de kabinetten veronderstelt.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, aangezien de vraag van de heer Lauwers tot verschillende Ministers is gericht, zal ik ook namens mijn collega's antwoorden.

De nationale Minister van Binnenlandse Zaken heeft een reeks projecten opgestart in samenwerking met een aantal gemeentebesturen en met andere diensten die zich bezighouden met de preventie van de misdadigheid en heeft daarvoor een aantal GESKO's ter beschikking gesteld.

De veiligheid is een nationale aangelegenheid waarvoor de federale Regering bevoegd is. Dat wil niet zeggen dat bij de uitwerking van een aantal projecten geen instellingen die onder de Vlaamse Gemeenschap ressorteren, kunnen worden betrokken. Ik mag erop wijzen dat Minister Tobback denkt aan een Hoge Raad ter voorkoming van de misdadigheid en vertegenwoordigers van de Staat, van de Gemeenschappen, van de Gewesten en van andere instellingen bij dit initiatief zal betrekken om tot een coördinatie te komen. Bijgevolg meen ik dat de voorwaarden aanwezig zijn om op een efficiënte manier, met de inbreng van verschillende bevoegdheden, de misdadigheid aan te pakken.

De Voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de Voorzitter, ik betwist niet dat de veiligheid nationale materie is. Maar wanneer het gaat over preventie dan belangt het de Vlaamse Gemeenschap aan en vermits het over jeugd-delinquentie, alcoholmisbruik, drugs en de integratie en bescherming van kansarmen gaat opdat zij niet in de semi-criminele sfeer zouden terechtkomen, is dit dus welzijnsbeleid, Vlaamse materie !

U zegt, mijnheer de Minister, dat de Hoge Raad de Gewesten en de Gemeenschappen zal betrekken bij de zaak. Ik kan u zeggen dat dit momenteel nog niet het geval is.

Ik meen ook dat aan de betrokken gemeentebesturen zal moeten worden opgelegd dat zij zelf contact moeten nemen met de instellingen die onder de bevoegdheid vallen van de Ministers Lenssens of Weckx, als voorwaarde om de GESKO's ter beschikking te krijgen. Wanneer wij hen dat niet opleggen dan zullen wij in een situatie terechtkomen zoals die bestaat op het vlak van de nationale loterij waar de nationale Regering interfereert op bevoegdheden die duidelijk ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap. Daardoor wordt de subsidiëring scheefgetrokken. Sommige gemeentebesturen krijgen wel maar andere krijgen niet die dubbele ondersteuning. Het is niet alleen een kwestie van coördinatie maar ook een kwestie van billijkheid tegenover de Vlaamse Gemeenschap wanneer op twee verschillende bevoegdheidsniveaus verschillende problemen verschillend worden benaderd.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer Lauwers, uw vrees is voorbarig. Ik heb u zeer duidelijk gezegd wat de stand van zaken is en dat wij in de Hoge Raad mee beslissen over de maatregelen die worden voorgesteld, ook in verband met de uitvoering ervan op het vlak van de provincies, de Gemeenschappen en de Gewesten. Dat is in de besluitvorming opgenomen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht betreffende de taal van de aanslagbiljetten inzake de heffing ter bescherming van de oppervlaktewateren in taalgrensgemeenten

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Brepoels tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht betreffende de taal van de aanslagbiljetten inzake de heffing ter bescherming van de oppervlaktewateren in taalgrensgemeenten.

Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, onlangs werd het advies bekend gemaakt van de Vaste Dienst voor Taaltoezicht naar aanleiding van klachten die werden ingediend door inwoners van Voeren maar ook van enkele randgemeenten in verband met het taalgebruik van de aanslagbiljetten die door het Vlaams Gewest werden uitgeschreven in alle Vlaamse gemeenten.

Ik hoef de inhoud van dit advies niet gedetailleerd te formuleren. Het zegt dat het Vlaams Gewest een inspanning had moeten doen om te weten welke taal welke inwoners gebruiken. Tevens wordt er geen onderscheid gemaakt in verband met de gradaties die er in de randgemeenten bestaan wat betreft het gebruik van die faciliteiten.

Vóór het advies bekend was heeft u, mijnheer de Minister, in antwoord op een schriftelijke vraag van collega Valkeniers, geantwoord dat u van mening was dat de faciliteiten telkens moesten worden aangevraagd per akte of per activiteit die wordt georganiseerd. Wij zijn ook die mening toegedaan. De faciliteiten die destijds werden ingevoerd moeten in die zin worden begrepen.

Ook Minister Van den Bossche heeft

Brepeels

in die zin brieven geschreven aan het college van Wezembeek-Oppem. Daarin wordt duidelijk gezegd dat bij elke activiteit die faciliteit kan worden verleend maar dat het verzoek telkens opnieuw moet plaatsvinden.

Het advies van de Vaste Dienst voor Taaltoezicht gaat veel verder en wordt veel ruimer geïnterpreteerd. Daar er in de toekomst nog zeer veel aanslagbiljetten zullen worden uitgevaardigd vraag ik u hoe u dat advies zal interpreteren en wat u er in de toekomst zal mee doen ?

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het feitenreelaas van mevrouw Brepeels is juist. Een aantal inwoners in Voeren en in enkele gemeenten met taalfaciliteiten rond Brussel hebben Nederlandstalige aanslagen gekregen. Zij moeten een Franstalig aanslagbiljet krijgen. Na klacht van hunnentwege hebben zij dat ook gekregen. Bij de tweede verzending was het adres en het opschrift echter in het Nederlands opgesteld. Noch het ene noch het andere is correct. De Raad voor Taaladvies heeft dat doen opmerken.

De aanslag moet worden verzonden aan de betrokkenen binnen de zes maand na de incohiering. Wanneer er een tweede aanslagbiljet komt heeft men dus ook de nodige tijd.

Ik heb aan de administratie van Financiën opdracht gegeven om ervoor te zorgen dat deze aanslagen nog kunnen worden gevestigd. Dat zal blijken uit het onderzoek dat momenteel aan gang is. Het opstellen van de aanslagen en de verzending ervan is gebeurd door twee provinciale informaticacentra, namelijk CIPAL en VLABRIC. Zij hebben formeel de opdracht gekregen te handelen in overeenstemming met de taalwet.

Blijkbaar zijn er bepaalde zaken gebeurd die niet conform zijn met die taalwet. De verantwoordelijkheden zullen worden vastgesteld. Deze beide instellingen die courant opdrach-

ten krijgen van andere besturen en met de inwoners van de betrokken gemeenten corresponderen, moeten er van op de hoogte zijn dat die bepaalde inwoners vragen dat de betrekkingen met de overheid in het Frans plaatsvinden.

Ik ben niet akkoord met de interpretatie dat men dat telkens per document opnieuw moet vragen. Wanneer een inwoner van een faciliteiten-gemeente vraagt de briefwisseling met de overheid in het Frans te voeren dan moet die vraag worden toegepast op alle acten van dezelfde overheid.

De Voorzitter : Mevrouw Brepeels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepeels : Mijnheer de Voorzitter, ik heb verwezen naar een schrijven van Minister Van den Bosch naar het college van Wezembeek-Oppem. Daarin stelt de Minister duidelijk dat die uitzondering voor de inwoners met een speciale taalregeling niet automatisch wordt toegepast maar dat de belanghebbenden telkens een aanvraag dienen te richten tot de dienst van uitgifte. Dat is toch een andere interpretatie dan deze die de Minister naar voren heeft gebracht.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mevrouw Brepeels, ik heb u het standpunt van de Raad voor Taaladvies, dat u trouwens ook kent en dat zal worden gevolgd, bekendgemaakt. Ik heb ook laten vaststellen wat de verantwoordelijkheden zijn. Men kan zich toch niet inbeelden dat telkens opnieuw voor elke administratieve behandeling op de procedure beroep moet worden gedaan.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

ACTUELE INTERPELLATIES (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer H. Coveliers tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de inbreng van 1,7 miljard frank door de NV Kempense Steenkoolmijnen in de NV Super Club

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Coveliers tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de inbreng van 1,7 miljard frank door de NV Kempense Steenkoolmijnen in de NV Super Club.

De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de voorgeschiedenis van de overdracht van 1,7 miljard via omwegen naar Zwitserland, terwijl het eigenlijk om overheidsgeld gaat, is bekend. Ik geef daarvan slechts een korte schets, op het gevaar af zo nu en dan een beetje te karikaturiseren.

De nationale Regering werd in 1986 geconfronteerd met de problemen van de verlieslatende Limburgse steenkoolmijnen en heeft getracht deze op te lossen door een crisismanager in te huren, wat toen bijzonder in was. Nu heeft men dit middel zelfs in de sport ontdekt. Men heeft toen de heer Gheyselincq aangezocht en deze heeft de opdracht aanvaard. Merkwaardig is dat op 8 september 1986 de Nationale Maatschappij voor de Herstructurering van de Nationale Sectoren aan de Barclays Bank, gelegen aan de Kunstlaan te Brussel, de opdracht heeft gegeven een soort welkomsgeschenk van 3 miljoen Belgische frank te storten op de rekening van de heer Gheyselincq bij diezelfde bank, maar dan wel gevestigd in St. Hélier in Jersey. Dit schijnt een gewoonte te zijn die men niet kan laten, maar ik kom daarop nog terug.

Op 16 september start de heer Gheyselincq met zijn activiteiten en op 31

Coveliers

december 1986 wordt zijn rapport door de toenmalige nationale Regering goedgekeurd. Wanneer men het rapport nu, vijf jaar later, herleest, komt men tot de conclusie dat het bijzonder eenvoudig en veel te duur betaald is. Er staat gewoon in dat de mijnen moeten worden gesloten, de mijnwerkers kalm moeten worden gehouden door hen wat geld te geven, maar dat vooral moet worden geprobeerd zoveel mogelijk geld over te houden voor de reconversie van Limburg. In de praktijk wordt echter met dit geld door een aantal mensen op de beurs gespeculeerd en mogen zij allerlei overdrachten uitvoeren.

In het kader van de reconversie zijn er een heleboel plannen gemaakt. Er werd geïnvesteerd in KMO's die er echter anders ook gekomen zouden zijn en dus niet het specifieke resultaat van deze gelden zijn. Eigenlijk werd er nog niets echt gecreëerd. Er zijn plannen voor de oprichting van een zogenaamd Europees recreatiecentrum in Waterschei. Naar aanleiding van deze plannen ontstaat er een samenwerking tussen de NV Super Club uit Aartselaar en de NV Kempense Steenkoolmijnen. Men beweert — maar er bestaat daarover geen enkel geschreven stuk — dat de Raad van Bestuur van de NV Super Club in november 1989, precies in de periode waarin ook 1,7 miljard de Kempense Steenkoolmijnen verlaat, beslist om 2,4 miljard te investeren in een tekenfilm- en filmstudio in het kader van het ERC-project. In ruil voor deze, neem ik aan mondelinge, belofte zou men van de NV Super Club een pakket aandelen hebben gekocht van een meerderheidsaandeelhouder. Ik vraag mij af wie dit is. Bovendien heb ik vragen bij het aantal aandelen dat werd gekocht en dit is belangrijk voor de schade die de Kempense Steenkoolmijnen en meteen ook de maatschappij zal oplopen.

Nadien komt dan de gekende operatie, die mij eigenlijk een beetje heeft geërgerd. Zolang de Kempense steenkoolmijnen investeren in een vennootschap die in België is gevestigd, is nog enige controle op die ven-

nootschap mogelijk, ook al heb ik daarover twijfels, niet wat de Vlaamse Regering, wel wat de andere Belgische instanties betreft. Nu blijkt echter dat men eigenlijk een omruiloperatie heeft uitgevoerd waarbij de aandelen van een naamloze vennootschap naar Belgisch recht, Super Club, kunnen worden omgeruild via een inbreng in de SA Super Club Holding & Finance, een naamloze vennootschap naar Zwitsers recht, met zetel in Zwitserland, dus zelfs buiten de Europese Gemeenschap.

Het gaat dus eigenlijk om gevlucht kapitaal dat in grote mate afkomstig is van successierechten die in Vlaanderen werden betaald. Ik heb zelf onlangs een familielid verloren en heb kunnen vaststellen hoe groot de successierechten in België wel zijn. Het kapitaal dat wij bestemd hadden voor het creëren van werkgelegenheid in Limburg, bevindt zich dus nu buiten het bereik van de Vlaamse overheid, buiten het bereik van de Belgische overheid en zelfs buiten het bereik van de Europese Gemeenschap. Hierbij rijzen toch wel een aantal vragen, des te meer omdat een aantal gewezen mijnwerkers, eigenaardig genoeg 1.700 volgens de pers, hebben betoogd in een poging om de rechterlijke macht te beïnvloeden. Wij weten allen dat die rechterlijke macht niet te beïnvloeden is, toch niet door betogende mijnwerkers. Zij hebben dus iets anders gedaan en hebben bijna heiligschennis gepleegd toen zij de limousine van de Voorzitter van de Vlaamse Regering beschadigden. De Voorzitter van de Vlaamse Regering had beter aan de heer Gheyselinck gevraagd hem die 1,7 miljard te geven, dan kon hij de betogende mijnwerkers elk precies 1 miljoen geven.

Minister N. De Batselier : Ik wijs erop dat de mijnwerkers, die de limousine van de Voorzitter hebben beschadigd, betoogden voor iets waarvan ze zeker waren dat ze het zouden krijgen. Het was dus op voorhand een succesvolle betoging, waarvoor dus zeker geen enkele vernietiging van om het even welk goed noodzakelijk was.

De heer H. Coveliers : Mijnheer de

Minister, ik ben het met u eens, maar het zou nog minder slecht geweest zijn aan de mijnwerkers het geld te geven dan het naar Zwitserland te laten verdwijnen.

Ik betwist niet dat de NV Kempense Steenkoolmijnen een private onderneming is, maar is het zomaar mogelijk dat een crisismanager geld beheert, zoals in een private onderneming, terwijl hij uitdrukkelijk een opdracht heeft gekregen, toen hem het geld werd overgemaakt, dat niet van zijn aandeelhouders komt, maar in principe van ons allemaal ? Ik ben van oordeel dat hij zijn opdracht niet heeft uitgevoerd.

Mijnheer de Minister, u hebt schriftelijk aan de heer Gheyselinck gevraagd of er een verbintenis bestaat en ik kan u daarmee alleen maar feliciteren. In uw brief spreekt u zelfs over een verbintenis met een weinig solvabele partner. Het antwoord luidde dat zodra de omruiloperatie was afgelopen, men kon discussiëren om de overeenkomst te implementeren. Dit is het woordgebruik van de heer Gheyselinck.

Er is echter geen overeenkomst met een partner in België die solvabel is en waarin wordt gezegd dat er 2,4 miljard wordt geïnvesteerd in deze cartoon- en filmstudio. Ik stel dus vast dat het in dit land mogelijk is dat een zogenaamde crisismanager 1,7 miljard investeert door aankoop van aandelen van een meerderheidsaandeelhouder, die dat dan ook nog blijft, zonder dat daarop enige controle kan worden uitgeoefend.

Bovendien is het leerrijk de prospectus te lezen van de vennootschap MINLUX, die een openbaar bod op inschrijving op de aandelen van Super Club Holding and Finance SA had gedaan tegen inbreng van aandelen van Super Club NV. Hieruit blijkt dat ten eerste de financiële situatie anders is dan werd voorgesteld en dat ten tweede de aandacht eigenlijk vooral naar Noord-Amerika gaat. Men is dus helemaal niet van plan in Europa te investeren, tenzij misschien in Frankrijk en Spanje. Om de heer Gheyselinck helemaal in zijn laatste steenkoolmijn te stoppen zegt men dat de leisure en entertainment

Coveliers

industrie een minder dringend karakter heeft. Wanneer in verslagen van vennootschappen sprake is van een minder dringend karakter kan dit worden vergeleken met een bepaalde materie die in het Parlement in een of andere werkgroep zal worden besproken. Daar komt met andere woorden dus niets van.

Mijnheer de Minister, hebt u elementen om mijn twijfels over het bestaan van een geschreven afdwingbare verbintenis weg te nemen ?

Voorts heb ik vragen over de prijs die werd betaald. Wij kennen allen de enorme curves die dit aandeel, buiten beurs, heeft meegemaakt. De bestuurder van de Kempense Steenkoolmijnen schrijft in een brief aan u dat de KS alleen maar schade zou lijden wanneer de inbrengwaarde lager zou liggen dan 2.500 Belgische frank. Ik heb voor ik naar hier kwam nog telefonisch geïnformeerd en vandaag zou dit aandeel aan 1.500 Belgische frank worden verhandeld. Wanneer wij dit berekenen komt de heer Gheyselincq aan een verlies van 900 miljoen Belgische frank. Zulks betekent dat deze brave man voor 900 miljoen Belgische frank aan successierechten zou hebben weggesoupeerd.

Er stelt zich daarbij nog een ander probleem. Het wordt steeds voorgesteld alsof er 900.000 aandelen zouden zijn aangekocht. Men baseert zich daarvoor op het bekende trucje, namelijk dat men zich op de algemene aandeelhoudersvergadering voor 900.000 aandelen heeft laten vertegenwoordigen. Deze aandelen zouden zijn gedeponereerd. Iedereen weet echter dat een aandeel aan toonder door om het even wie kan worden gedeponereerd. Ik heb mij laten vertellen dat een pakket van 300.000 aandelen die door de heer Cool werden vertegenwoordigd voor de NV Kempense Steenkoolmijnen geen eigendom zouden zijn en dat dit louter was om de prijs niet te kunnen bepalen, met andere woorden opdat derden niet zouden kunnen uitrekenen hoeveel er werd betaald.

Zelfs indien ik de cijfers aanneem merk ik dat men in november 1989

eigenlijk een aandeel heeft gekocht voor 1.888 Belgische frank. Ik stel vast dat dezelfde aandelen een beetje vroeger voor 2,4 keer minder en iets lager voor de helft van de prijs zijn gekocht, respectievelijk door de NV Antrim en een tweede keer door de NV Philips.

Men moet zich hierbij toch wel vragen stellen over wat er gebeurt met gelden die oorspronkelijk gemeenschapsgelden waren, wat de heer Gheyselincq ook moge beweren over zijn recht daarmee te doen wat hij wil.

Mijnheer de Minister, ik heb u gevraagd wat u daartegen kan doen. Ik vrees dat dit in het systeem dat wij kennen niet erg veel is. Ik stel vast dat er blijkbaar allerlei bezwaren zijn in hoofde van de rechterlijke orde, zijnde het parket en het parket-generaal in Antwerpen. U weet dat het parket-generaal onafhankelijk is. We zullen daar dus geen kritiek op uitoefenen, maar ik stel enkel vast dat er niets gebeurt en dat men zelfs met veel moeite de klacht van een privé-belegger heeft behandeld. Connectie-dossiers liggen reeds sedert jaren in de kast en zijn wellicht reeds verjaard.

Mijnheer de Minister, kan het in dit land dat 1,7 miljard Belgische frank, afkomstig van de overheid en bedoeld voor de reconversie in Limburg, via deze operatie naar Zwitserland wordt verhuisd en dat de beslissingsmacht over dat kapitaal naar Zwitsers recht gebeurt ? Hebben wij ons hier laten rollen. Zullen zelfs op de eventuele dividenden die ooit zullen worden uitbetaald geen belastingen kunnen worden geheven ? De fout zit niet bij de huidige Vlaamse Regering.

De initiële fout zit bij de Belgische nationale Regering die het in 1986 absoluut nodig vond in Portugal iemand 3 miljoen aan te bieden om hier enkele koolputten dicht te doen. Daar komt het toch op neer. We hadden daarvoor toch een goedkopere oplossing kunnen vinden. Het resultaat zou hetzelfde zijn geweest. Het lijkt mij toch niet zo moeilijk om enkele bedrijven te sluiten, er nadien voor te zorgen dat de betrokken werknemers zo kalm mogelijk blijven

en de problemen af te wentelen op de overheid. Het geld dat overblijft mag men dan naar goedgeblijven besteden.

Mijnheer de Minister, er bestaan in ons land heel wat financiële en fiscale constructies. Ik hoorde gisteren dat men bij bepaalde belastingcontroles vaststelt dat de inkomsten uit bepaalde vrije beroepen in de vorm van een vennootschap worden ingebracht. In dit geval ging het om een medisch beroep dat als een vennootschap wordt ingebracht, die dan op haar beurt een verlieslatende banketbakkerij overneemt waarvoor gedurende vijf jaar verliezen kunnen worden afgeschreven. Er wordt gedurende die periode geen frank belasting betaald. Dit is dan eigenlijk nog maar klein bier vergeleken met wat wij bij de steenkoolmijnen vaststellen. De gemeenschap wordt hier sterk verarmd en er zijn bovendien een aantal personen die goed weer maken met gelden die hun niet toekomen en die daarvoor bovendien nog worden betaald.

Mijnheer de Minister, ik heb dan nog een laatste vraag. Ik zal u niet bekritisseren wanneer u mij antwoordt dat uw mogelijkheden erg beperkt zijn en dat het gaat om een naamloze vennootschap in het kader van het privaatrecht. Ik denk dat eerder moet worden gezocht in het afwenden van de gelden van de beoogde doelstelling, maar dan belanden we op het strafrechtelijk terrein en hebben we ook niet veel te verwachten. Kan hieraan iets worden gedaan of moeten wij er ons gewoon bij neerleggen dat we pech hebben gehad en dat de heer Gheyselincq ons te slim af was ? (Applaus)

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het probleem van de Super Club- en KS-gelden is mij uiteraard niet ontgaan. Zoals collega Coveliers weet, heb ik daaromtrent verschillende brieven, zowel naar de heer Gheyselincq, als naar de andere leden van de Raad van Bestuur gericht en dit reeds op 23 november, dus niet in de eindfase.

De Batselier

Begin december heeft collega Coveliërs mij in dat verband een brief gestuurd. Dus voordien reeds, op 23 november, heb ik een schrijven gericht tot de heer Geyselinck over de relatie Super Club-KS.

Ik zal even uit die brief citeren : Algemeen had ik graag van u meer informatie gekregen omtrent de globale operatie tussen uw bedrijf en de NV Super Club. Graag een specifiek antwoord op meer punctuele vragen, zoals vooreerst de participatie van de NV KS in de NV Super Club. Informatie graag in verband met de prijs die werd betaald voor deze transactie en de daaraan verbonden voorwaarden. In dit verband zijn het de voorwaarden inzake vrijwaring van het kapitaal van KS en de mogelijke gevolgen op een verdere uitbouw van het ERC-project, die mijn bijzondere belangstelling wegdragen. Indien, zoals in Le Soir — dat verscheen de dag voordien in Le Soir — wordt gesuggereerd dat Super Club bepaalde engagementen heeft aangegaan met betrekking tot een medewerking aan ERC, zijn er dan genoeg maatregelen genomen om de naleving van deze verplichtingen te waarborgen ? Vervolgens stelde ik de vraag : In hoeverre houdt deze transactie verband met andere aspecten van het reconversiedossier Limburg ? Tenslotte stel ik mij vragen omtrent de mogelijkheid en zeker in verband met de opportuniteit van een medewerking van KS aan een operatie van aandelenoverdracht naar een Zwitserse holding. Ik plaats bij zo een operatie grote vraagtekens, omdat het mij voorkomt dat zij hoegenaamd geen bijdrage levert tot de reconversieproblematiek van de Limburgse regio. Deze brief dateert van 23 november 1990.

Op 11 december kreeg ik van de voorzitter-afgevaardigd bestuurder daarop een antwoord. Daarin werd duidelijk gesteld dat de relatie tussen KS en Super Club dateert van november 1989. Deze berust niet alleen op zijn beslissing, maar ook op de beslissing van de Raad van Bestuur van Super Club om, in het kader van het ERC-project, over te gaan tot een investering in de tekenfilmstudio

en de filmstudio. Er is tevens een principiële bereidheid om een participatie te nemen in het ERC-project.

In samenhang hiermede was KS bereid het pakket aandelen van de minderheidsaandeelhouder te kopen — zo schrijft hij — aan voorwaarden die als aantrekkelijk worden beoordeeld. Daar zal ik straks dieper op in gaan, omdat de heer Coveliërs in dat verband een aantal cijfers heeft geciteerd die van vandaag dateren.

In dit verband bestond er voor de helft van de aandelen een terugkooppositie van de verkoper. Voor de andere helft werd de koopsom gebaseerd op een initiële prijs en er werd een eventueel bijkomende betaling verbonden met een eventuele beursintroductieprijs. Dit betekent dat in feite de inbrengwaarde — zo stelt de heer Gheyselinck veder — toen merkbaar en beduidend lager ligt dan de 2.500 frank, vermeld in het perscommuniqué van 14 november 1990. De heer Coveliërs zegt dat de waarde vandaag 1.495 frank is.

Uit de contacten is gebleken dat de aankoop van de aandelen juridisch niet verbonden is aan de investering van Super Club in het diversificatieproject, dus ook niet in ERC. Volgens de mij verstrekte informatie poogt men dit aan te houden, maar er is dus geen duidelijke juridische verbondenheid.

Inzake de prijs, vermeld door de heer Coveliërs, kan ik u mededelen dat ik zoëven getelefoneerd heb om de slotkoers te bekomen te Antwerpen van Super Club ; zij bedraagt 1.725 frank, hetgeen betekent dat men niet tot 1.500 frank is gekomen. Wel is het zo dat aan die prijs, bij een omruiling, KS met de prijs van 1.725 frank nog altijd een merklijke winst maakt. Vooraleer men van een negatieve financiële operatie kan spreken, mag de prijs nog beduidend lager zijn dan 1.725 frank.

De heer H. Coveliërs : . . . (Onverstaanbaar) moeilijk te begrijpen, wanneer men weet dat er 1,7 miljard frank betaald is en dat men 900.000 aandelen zou gekocht hebben. Ik kan niet goed rekenen, maar ik kom dan toch 1.880 frank per aandeel.

Minister N. De Batselier : Men heeft geen 1.880 frank betaald ; dat kan ik u verzekeren.

De heer H. Coveliërs : Er werd dus Sinterklaas gespeeld voor een aantal die minder hebben betaald !

Minister N. De Batselier : Neen, u hebt vragen gesteld ; u hebt trouwens van mij een schriftelijk antwoord gekregen. Ik heb opnieuw precies dezelfde vraag gesteld aan de betrokken afgevaardigde, die mij het exacte cijfer heeft gegeven, met name 1.500 frank. Bijgevolg betekent dit dat wanneer de koers onder de 1.500 frank daalt, men pas van een negatieve operatie kan spreken.

Voor mij is dit echter niet de hoofzaak. Dit is één element. Men mag aannemen dat de aandeelkoers vandaag . . . (**Onverstaanbare onderbreking**) de slotkoers bereikt van 1.725 frank.

Wat de algemene opmerking van de heer Coveliërs betreft, namelijk dat de overheid weinig invloed heeft op de KS gelden, zal ik kort zijn. Inzake dit dossier ben ik gerust ; omdat ik in 1986 zeer forse kritiek heb geleverd op de toen afgesloten overeenkomst. Aan de NV KS werd gezegd dat zij, wat het Oosten betreft, opnieuw zou beschikken over heel veel gelden, die rechtstreeks naar KS zouden terugvloeien, zonder enige inspraak van de overheid. De Limburgse gemeenschap steunde fors de stelling dat dit terug naar KS kwam. Alhoewel ik veel begrip heb voor de Limburgse gemeenschap, heb ik voor dat gedeelte grote vraagtekens. Dit betekent immers dat men deze overheidsgelden zonder al te veel controle in feite overlaat aan de Raad van Bestuur van een naamloze vennootschap.

Mijn voorganger, de heer Claes, die korte tijd dit dossier heeft beheerd, toen hij de overgangssituatie regelde tussen de wet van 8 augustus 1988 en de overdracht, namelijk 1 januari 1989, heeft het toen blijkbaar nodig gevonden om een juridisch advies te vragen welke zijn eigen interventiemogelijkheden waren bij KS. Hij heeft toen moeten vaststellen dat deze nihil waren.

De Batselier

Op mijn beurt heb ik uiteraard — aangezien ik niet degene ben die graag iets wil beheren waarvoor ik niet bevoegd ben — dit ook laten nagaan. Ik heb, tot mijn grote ergernis, moeten vaststellen dat op verschillende vlakken louter en alleen het vennootschapsrecht speelt, ook al gaat het hier over een massaal pak gemeenschapsgelden.

Het maatschappelijk doel van deze vennootschap, is enigszins ruim gesteld, met name alle initiatieven nemen en deelnemen aan alle verenigingen en vennootschappen, die tot doel hebben de omschakeling van haar activiteiten en het behoud van de werkgelegenheid te bevorderen. Het betekent ook dat de Raad van Bestuur de vennootschap vertegenwoordigt, dat zij alle handelingen met dat doel kan stellen, zonder dat ik daar op een of andere wijze moet bij betrokken worden. De bestuurders zijn uiteraard ook zelf verantwoordelijk, ook voor de vervulling van die taak, met name de fameuze aansprakelijkheid, artikel 62 van het vennootschapsrecht. Aan de andere kant is het ook zo dat de aandeelhouders van een vennootschap, noch individueel, noch als vergadering, beslissingen van de Raad van Bestuur nietig kunnen verklaren. Bijgevolg kan de aandeelhouder zelf dit niet nietig verklaren. Op dit vlak, bestaat er daartoe, gezien het doel, trouwens geen aanleiding.

Gezien de huidige statuten is het zo dat de nationale overheid, via de Nationale Maatschappij voor de Nationale Sectoren, de bestuurders voordraagt. Vorig jaar hebben wij dit door een begrotingsdecreet gewijzigd, zodat de GIMVINDUS de rol van NMNS overneemt. Ik heb een afspraak met GIMVINDUS dat er een protocol komt tussen het Vlaams Gewest en GIMVINDUS, opdat er een samenspraak zou zijn om de bestuurders aan te duiden. Zelfs dat moet ik doen, want GIMVINDUS is een vennootschap in tweede functie van de GIMV en zou deze vertegenwoordiger autonoom kunnen overdragen. Zij kan bijgevolg eigenmachtig de bestuurders aanduiden. Ik

hoop dan ook dat dit protocol gezamenlijk wordt opgesteld ter gelegenheid van de introductie van de nieuwe statuten van KS. Dit betekent echter dat de mogelijkheid tot ingreep van de overheid ter zake erg gering en praktisch nihil is.

In mijn brief heb ik aan alle leden van de Raad van Bestuur gevraagd oog te hebben voor de condities waarin zulke omruil van aandelen moest gebeuren. Zij moeten inderdaad deze gelden als een goed huisvader beheren. Zij moeten zowel oog hebben voor de micro-economische belangen van hun vennootschap als voor de micro- en macro-belangen van hun aandeelhouder. Dit betekent dus dat een omruiling momenteel een goede operatie zou kunnen zijn voor KS, op voorwaarde evenwel dat de huidige aandelenkoers behouden blijft en niet daalt tot het voornoemde plafond.

Indien de omruiling niet gebeurt, zou men vandaag uiteraard in een superclub-België zitten, waarvan echter 72 ten honderd van de aandeelhouders het bedrijf reeds verlieten zodat men dan aandeelhouder zou zijn van een lege doos. Ik raad de leden van de Raad van Bestuur aan na hun beslissing tot omruiling tegen aandelen van een Zwitserse maatschappij, enerzijds snel te onderhandelen over de implementatie van de beslissingen aangaande de cartoon- en filmstudio's en anderzijds zich af te vragen wat er in de toekomst met deze aandelen moet gebeuren.

Ik meen mijn bevoegdheid maximaal benut te hebben om deze zaak op de voet te volgen.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Voorzitter, de Minister verwees terecht naar de statuten en vestigde onze aandacht op het feit dat hierin duidelijk wordt bepaald dat elke handeling moet neerkomen op het behoud en de bevordering van de werkgelegenheid.

Mijnheer de Minister, u spreekt over cartoons en filmstudio's. Heeft u enig idee wat de werkgelegenheid ter zake

inhoudt ? Heeft men reeds een overzicht ? Kunnen wij daarover iets meer vernemen ?

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Dat is een totaal ander probleem. Het gaat over het ERC-project. De Raad van Bestuur heeft momenteel nog geen beslissing genomen en moet samen met de Executieve onderhandelen omdat zij betrokken is bij dit project. In dat verband denk ik onder meer ook aan ruimtelijke ordening, vervoer, cultuur, economie. KS heeft dus slechts een gedeeltelijke bevoegdheid en op dit ogenblik is KS intern nog niet klaar met een definitief voorstel. Bijgevolg kan ik ook nog geen verdere informatie verstrekken wat de tewerkstelling betreft.

De Voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Mijnheer de Voorzitter, ik wil de laatste zin van Minister De Batselier bevestigen. Ik ben er inderdaad van overtuigd dat hij tot de limiet van zijn bevoegdheid is gegaan.

Ik stel alleen vast — en dit is geen verwijt aan om het even wie die nu verantwoordelijkheid draagt in de Vlaamse Regering — dat zulke praktijken mogelijk waren. In 1986 werd men door bepaalde subregionale problemen zodanig verblind dat deze hele problematiek kon ontstaan. Daar zou men toch eens moeten over nadenken, opdat ook in andere regio's deze fout niet zou worden gemaakt. Ik wens ze ook niet op een of andere politieke partij af te schuiven, want ik ben mij er zeer goed van bewust dat zij over alle partijgrenzen heen werd gemaakt. Wij moeten er wel de nodige lessen uit trekken.

Vervolgens is het aangewezen dat de Vlaamse Regering erover zou waken dat het maatschappelijk doel, hoe breed het ook moge zijn, wordt nagestreefd. Indien zou blijken — en daarvoor vrees ik — dat er van de investering in de cartoon- en filmstudio's niets in huis komt, ben ik van mening dat KS zo snel mogelijk zijn aandelen van de Zwitserse holding

Coveliers

moet realiseren, dit in functie van het maatschappelijk doel.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Ik ben het eens met de heer Coveliers. In de toekomst moeten wij inderdaad goed uitkijken wanneer dergelijke contracten worden opgesteld. Het is duidelijk dat men in 1986-1987, onder druk van de omstandigheden, sommige bevoegdheden teveel heeft gedelegeerd, waardoor de gemeenschaps-gelden vandaag op zo een manier worden besteed dat de gemeenschap zelf er haast geen vat meer op heeft. Dit is jammer genoeg geen bewijs van een goed bestuur.

Vervolgens is het duidelijk dat, wanneer de implementatie niet gebeurt, ik de raad van de heer Coveliers volledig kan volgen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijk verband tussen de hervatting van de economische activiteiten bij PRB te Balen en de Golfoorlog

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van mevrouw Maes tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijk verband tussen de hervatting van de economische activiteiten bij PRB te Balen en de Golfoorlog.

Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik zal op dit ogenblik mijn vraagstelling nuanceren.

Uit de eerste informatie waarover ik beschikte, bleek dat de activiteit bij PRB-Balen was hervat. Uit de informatie die ik nu ontving, blijkt dat de ontmanteling van de produktie-eenheid nog niet is gebeurd en dat dus de kans bestaat dat PRB of de voormalige vestiging van PRB opnieuw kruit zou leveren.

Mijnheer de Minister, u zal wellicht begrijpen waarom deze vraag onmiddellijk moest worden gesteld. PRB heeft zich in de loop der jaren in de Commissie die zich bezighield met het onderzoek naar de illegale wapenhandel, een zeer zware reputatie opgebouwd als kruitleverancier aan Iran.

Intussen is ook gebleken dat PRB zeer nauw betrokken was bij de kruitleveringen aan Irak en een aantal voorgenomen kruitleveringen in het kader van de ontwikkeling van het super-kanon. Het moet worden gezegd dat PRB 994 van de 1000 oorspronkelijke aandelen van het Space Research Center, waarvan de ontwerper Bull administrateur-generaal was, bezat. Dit wijst op een meer dan nauwe verwantschap.

In de nationale Regering werden heel wat manoeuvres uitgevoerd om het embargo voor wapenleveringen aan Irak op te heffen. Vandaag nog werd dit door een krantebericht bevestigd. Daarin stond met name dat de Minister van Buitenlandse Handel in 1989 pogingen heeft ondernomen om dat embargo te laten opheffen. Gelukkig ging de nationale Regering daar niet op in. Dat neemt echter niet weg dat de betrokkenheid van PRB bij de voorgenomen leveringen zeer duidelijk blijkt. De pers vermeldt dat er reeds een contract was afgesloten, onder het nummer 5397 dat in februari 1989 werd ondertekend. Het stipuleerde dat PRB er zich toe verbond, in maart 1990 aan Irak 235 ton hoogkrachtige springstof voor een bedrag van 120 miljoen frank te leveren. Er was ook een tweede fase van het contract in voorbereiding waarbij volgens de krant Het Volk van 26 januari, een levering van springstof ter waarde van 330 miljoen frank eveneens aan Irak in oktober moest plaatshebben. Bovendien bleek dat

PRB volop bezig was met een aantal leveringen van hoogkrachtige springstof voor verdragende kanonnen aan Argentinië, Honduras en andere landen van Zuid-Amerika waarvan wij weten dat zij, in samenwerking met de heer Bull, konden beschikken over dergelijke superkanonnen. Een kanon kan uiteraard niet functioneren zonder kruit. Derhalve heeft ook PRB zeer actief bijgedragen tot de ontwikkeling van deze kruitladingen. Het is zelfs mogelijk dat inmiddels kruitfabrieken in bepaalde landen werden opgericht, maar dat heb ik nog niet kunnen nagaan. Toch blijkt dat PRB in financiële moeilijkheden terecht kwam, ondanks als deze gouden zaken.

Mijnheer de Minister, op dat vlak bent u een deskundige, ik niet. U zal wel weten dat hier zwaar werd gepokerd met internationaal kapitaal. Indien op een bepaald ogenblik het Brits bedrijf Astra belangstelling voor PRB vertoonde, was het omdat er een contract met Irak op stapel stond van niet minder dan 2 miljard frank. Maar wanneer Defensie zich tegen de uitvoering van dat contract heeft verzet was het voor Astra natuurlijk moeilijk. Met alle mooie praatjes, die wij in de pers hebben gelezen, over de redenen waarom Astra zich terugtrok, met name omdat het kaderpersoneel zogenaamd verkeerde informatie had gegeven, denk ik dat dit alles tot het land der fabeltjes zal moeten worden verwezen en dat de brute werkelijkheid, dat bepaalde miljardencontracten met Irak niet konden doorgaan, wel de echte reden zal zijn geweest.

Laten wij niet vergeten dat op 22 maart Gerard Bull in Brussel werd vermoord — ik noem dat terechtgesteld — wellicht door de Mossad, en tijdens de maanden en weken, die daarop volgden, in diverse landen van Europa, die contacten hadden met het Space Research Corporation van Bull, bepaalde ondedelen van het superkanon werden gevonden. Bijgevolg is de zaak opgerold en kunnen de zaakjes niet doorgaan, waardoor Astra niet langer meer in PRB geïnteresseerd is.

U heeft dan zelf verklaard dat het

Maes

bod vanwege de Fransen, geen ernstig bod was. Ik neem aan dat de Fransen enkel in het uitschakelen van een concurrent waren geïnteresseerd en dat zij daar wel iets voor over hadden, maar niet erg veel. Immers, de Franse springstoffabrikanten zitten blijkbaar op dezelfde markten en met dezelfde materialen, wat het voor hen duidelijk minder interessant maakte.

Ik neem natuurlijk ook aan dat het feit dat de Generale hier in Franse handen is gegaan daarvoor gedeeltelijk meer voor de afwikkeling van dit dossier heeft gezorgd.

De Vlaamse Gemeenschap mag zich dan de gelukkige eigenaar prijzen. Niet helemaal eigenaar, want Balen, een dochter van de Generale, is nog altijd eigenaar van de terreinen, maar beschikt zogezegd niet over de kapitalen om deze terreinen te zuiveren van al de rotzooi, die daar gedurende zoveel jaren werd opgestapeld.

Wij, Vlaamse Regering, hebben een gevaarlijke vuilnisbelt geërfd en worden nu uitgenodigd deze met gemeenschapsgeld te saneren. Dat neemt niet weg dat intussen, dankzij de grote oorlog, die op dit ogenblik aan de gang is, de kruutfabrieken weer volop werken en volop leveren. U begrijpt dan ook mijn bezorgdheid toen ik vernam dat er een schijn van kans was dat ook Balen daarbij zou betrokken zijn. Naast Balen is er natuurlijk ook nog Kaulille. Is het misschien zo dat Balen in een minimum van tijd zou kunnen worden opgestart als een munitiefabriek, omdat de ontmanteling ondertussen nog niet heeft kunnen plaatshebben? Wij noteren immers het faillissement van Balen en van PRB op 17 juli 1990. De data kloppen wel met Bull en de daarbij horende supercontracten voor superkanonnen in het voorjaar 1990 met het faillissement in de zomer, waarna de vakantie volgt en de zaak uiteindelijk in het voordeel van de oprichting van een nieuw bedrijf, een ontmijningsfirma, wordt beslecht.

Het verheugde mij dat de Vlaamse Regering zich blijkbaar niet geroepen

voelde te participeren in de munitiefabriek. De munitiefabricage werd derhalve — dat hoop ik althans — volledig stilgelegd.

Ik zou wel willen vernemen hoe het nu met die ontmijningsfirma staat? Is het zeker dat u deze ontmijningsfirma uit de handen van de wapenhandelaars en de munitiehandelaars zal kunnen houden? Indien zo iets in verkeerde handen komt, is het ook weer de vraag wat wij daarmee zullen aanvangen in de toekomst. Dan is er ook nog de vraag naar al die lijken, zoals de pers ze heeft genoemd, die bij PRB zijn opgestapeld.

Mijnheer de Minister, het blijkt dat wij daar een zwaar sociaal passief hebben geërfd, evenals een zeer zwaar milieupassief. Immers, er zijn nog verkoopbare voorraden, maar door de GIMV werden ze geschrapt. Waar de waarde theoretisch 1,8 miljard bedraagt werden ze op een verkoopwaarde van 30 ten honderd geschat. Wordt dat nu verkocht en aan wie? Heeft u ter zake garanties? Hoe zit het eigenlijk met het overblijvende passief? Bedraagt het sociaal passief samen met het milieupassief inderdaad meer dan 2 miljard en wie zal dat uiteindelijk moeten betalen?

Wat gebeurt er eigenlijk in Kaulille? Kan u ons zeggen of u daar volledige controle op heeft of is er een deel dat aan uw hand ontsnapt, maar dat wel onderworpen blijft aan de controle van de GIMV?

Mijnheer de Minister, ik weet dat dit maar een topje van een ijsberg is en dat deze uitloper van de PRB-zaak in Vlaanderen ook maar een klein stukje van de waarheid is. Wellicht is onze verantwoordelijkheid ook maar gedeeltelijk, maar in geen geval denk ik dat deze Vlaamse Raad op enige wijze kan medeplichtig zijn aan het leveren van munitie. Galbraith, een schitterend *economist*, omschrijft in één van zijn werken het bestaan van het militair-industrieel-complex als een van de oorlogsoorzaken. Als ik zie wat er op dit ogenblik in de wereld gebeurt, kan ik er mij niet van ontdoen dat dit inderdaad ook zo is en dat het onze plicht is als democraten dergelijke mechanismen te ontmaskeren. Ik hoop dan ook dat de

Vlaamse Regering door nauwlettend toe te zien daarbij haar eigen verantwoordelijkheid niet zal schuwen. (*Applaus*)

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wat het dossier van PRB betreft, is het duidelijk dat wij er moeten vanuit gaan dat het bedrijf op 17 juli 1990 in staat van faillissement werd verklaard. Bijgevolg namen de verschillende exploitatiezetsels in Balen, Kaulille, Mechelen, Clermont en Matagne, een einde.

De curatoren hebben vervolgens de verschillende exploitatiezetsels verkocht. Vóór de falings had men mij bepaalde voorstellen gedaan tot het verlenen van overbruggingskredieten, evenals participaties. Ik heb dat allemaal aan de Generale geweigerd, die optrad als tussenpersoon in verband met PRB. Immers op dat ogenblik was de Generale in feite de eigenaar niet meer van PRB.

Mijn weigering was gebaseerd op twee redenen. Namens het Vlaams Gewest was ik geen voorstander van participatie in een militair bedrijf. Dezelfde logica heb ik trouwens toegepast in verband met een aantal andere projecten, waarmee wij geen verbintenissen hadden. Voor het EUCLIT-programma heb ik geweigerd het Vlaams Gewest voor 1 miljard te verbinden. Wij hebben er geen behoefte aan een militaire sector uit te bouwen, maar dat betekent niet dat wij ons niet moeten organiseren op het vlak van de burgerlijke sector, die daar nauw meer verwant is.

In een tussenvoorstel suggereerde ik PRB te redden door als overheid pas in de nieuwe PRB inspanningen te leveren en geen rekening te houden met de schulden van het verleden. Daarbij zouden wij over vijf jaren de militaire sector afbouwen en geleidelijk diversifiëren. Dat is niet gelukt en bijgevolg kwam er een faillissement.

Ook de privé-sector bleek in het globale PRB-bedrijf niet geïnteresseerd.

De Batselier

Zelfs de Fransen bleken duidelijk niet geïnteresseerd om de globaliteit.

De curatoren hebben de exploitatiezetels verkocht, behalve Balen, dat ongeveer 350 hectaren groot is en eigendom is van de NV Balim, maar in erfpacht werd gegeven aan drie vennootschappen, aan PRB voor militaire activiteiten, NRB voor industriële of burgerlijke springstoffen en OMNISCIEM voor de fijne chemie. De twee laatste vennootschappen bleven doorwerken na het faillissement van PRB. Door het vonnis werd elke militaire activiteit verder verboden.

Tot 31 december 1990 stond Balen onder curatele voor de inwendige en uitwendige veiligheid van de site. Aangezien de veiligheid tot de nationale overheid behoort, onderhielden wij nauwe contacten met de Minister van Binnenlandse Zaken.

Eind december heb ik dan de Vlaamse Regering voorgesteld een ander soort firma op te richten, namelijk een firma voor de ontmanteling van springstof die van de know-how van sommige medewerkers vroeger werkzaam in Balen en andere sites, zou gebruik maken om de site Balen te ontmantelen en desgevallend andere gelijkaardige projecten in België en zelfs in Europa op zich zou nemen. Op 21 december heeft de Vlaamse Regering zich akkoord verklaard met mijn voorstel en werd de NV DEMICO opgericht. Deze NV DEMICO heeft een ruim maatschappelijk doel, maar moet allereerst de 60 millimeter-granaten met onstabiel kruit ontmantelen. Daarvoor moet zij de opdracht krijgen van de nationale Minister van Binnenlandse Zaken, die dat heeft gedaan.

De NV DEMICO kan desgevallend ook activiteiten inzake milieusanering ontplooiën. Ik kom daarmee op de vraag in verband met het milieupassief, dat een bevoegdheid is van de heer Kelchtermans. Het is duidelijk dat wij dit dossier beiden van nabij volgen. Ik heb ervoor gezorgd dat de NV DEMICO een voldoende ruim maatschappelijk doel heeft om ook morgen dergelijke taken aan te kunnen. Uit het verslag van een stu-

die van OVAM rond het milieupassief blijkt echter dat dit passief tussen 200 miljoen en 2 miljard kan bedragen. Het is dus een grote onbekende. In ieder geval, de toestand op dat vlak is zeer nefast.

Wij hebben altijd gezegd dat de verantwoordelijkheid ter zake niet bij de Vlaamse Regering ligt. Zij is ook geen eigenaar en zal dus de kosten moeten terugvorderen bij de eigenaars of bij degenen die deze toestanden hebben veroorzaakt.

Wat de activiteiten intussen in Balen betreft, is het duidelijk dat DEMICO voor rekening van het Vlaamse Gewest handelt. Stricto sensu heeft DEMICO dus geen banden met PRB. DEMICO heeft echter een overeenkomst met de Minister van Binnenlandse Zaken gesloten over de demilitarisering van de PRB-Balen van 42.000 stuks 60 millimeter-granaten, te realiseren waarmee zij op 9 januari 1991 is begonnen. Op dit ogenblik werden reeds 8.000 granaten vernietigd. Wij spelen dus hoegenaamd niet in op de Golfoorlog, maar voeren de beslissing tot vernietiging verder uit.

Een opdracht van verdere demilitarisering kan worden gegeven. Op dit ogenblik is de firma echter in een discussie met de Minister van Binnenlandse Zaken gewikkeld over de prijs waarvoor dit moet gebeuren. De nationale overheid wenst, terecht, niet op te draaien voor de onkosten. Voor mij gaat het echter om een overeenkomst waarbij ik de waarborg wens dat de door het Vlaamse Gewest opgerichte NV de nodige centen krijgt van de nationale overheid die deze desgevallend — zoals zij verklaard heeft — bij de Generale of bij de andere betrokkenen moet terugvorderen.

Men heeft mij ook verzekerd dat vanaf 9 januari geen enkele munitie meer werd gefabriceerd, noch bestaande munitie verkocht, wat trouwens niet tot de bevoegdheid van DEMICO behoort. Wel werden op andere sites van de vroegere PRB die door de curatele aan verschillende privé-gedagden werden verkocht, kruit en munitie-onderdelen gefabriceerd. Zo werd in Kaulille in opdracht van SEDACHIM Herstal kruitblokken ver-

vaardigd voor 155 millimeterprojectielen. De dienst Springstoffen van het nationale departement Economische Zaken heeft mij verzekerd dat deze voor Thailand bestemd zijn. Het gaat niet om fabricatie van nieuwe munitie, maar om de afwerking van vroegere contracten die PRB vóór het faillissement had gesloten. De site Kaulille werd gekocht door de heer Corevits en — zoals ik reeds zei — al geëxploiteerd door de firma Kaulindus.

De maatregelen die het Waals Gewest met betrekking tot PRB heeft genomen, behoren niet tot mijn bevoegdheid. Ik kan u echter wel zeggen dat daar een andere oplossing als in Vlaanderen werd voorgesteld.

De site van Mechelen werd verkocht aan Fairfield Industries. Enkel de burgerlijke activiteiten worden er voortgezet, terwijl de militaire volledig werden gestopt. Er is geen enkel depot meer.

Wij kunnen dus stellen dat de Vlaamse Executieve vooral betrokken is bij de ontmanteling, inzonderheid van de 60 millimetergranaten Esia.

Alles wijst erop dat de munitie van PRB in Vlaanderen niet Irak als eindbestemming had. De productie op de site Kaulille is voor Thailand bestemd, land dat geen enkele relatie heeft met de Golfoorlog.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik bedank de Minister voor zijn uitvoerig antwoord.

Nochtans wou ik graag enige precisering over de indertijd gesloten contracten — ik heb ze daarnet genoemd — voor levering aan Irak. Is het mogelijk dat deze contracten gewoon een andere end-user hebben gekregen? Onze luchtmacht heeft ingestaan voor het vervoer van die bepaalde springstof — het ging om de eerste schijf van de uitvoering van het contract met Irak — naar Jordanië, die echter niet door Jordanië kan worden gebruikt aangezien het land niet beschikt over de gepaste kanonnen.

Maes

Mijnheer de Minister, heeft u de garanties dat voor de lopende contracten de certificaten van eindbestemming juist waren en dat de goederen daar ook zijn aangekomen en gebleven ?

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mevrouw Maes, de dienst Springstoffen van het nationale departement van Economische Zaken is bevoegd voor de controle van de end-users. Vandaag nog werd mij bevestigd dat de eindbestemming Thailand is en dat de contracten waarover u het hebt, niet meer bestaan, in elk geval niet wat Vlaanderen betreft.

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Minister, als ik het goed begrijp, mogen op het Vlaams grondgebied wapens worden geproduceerd op voorwaarde dat zij aan landen worden geleverd die op dit ogenblik geen oorlog voeren. Is dat de politieke beleidslijn ? Werd ter zake een afspraak gemaakt, die wij kunnen lezen ?

Mijnheer de Minister, heeft de NV DEMICO een opdracht van beperkte duur of heeft zij een beperkte opdracht die zij kan uitvoeren binnen een door haar te bepalen termijn ? Kunnen de leden van de Vlaamse Raad een copie krijgen van de statuten van de n.v. en van het contract dat door de Vlaamse Executieve met deze n.v. werd gesloten ?

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Dierickx, op uw eerste vraag kan ik antwoorden dat u een interpretatie gaf aan mijn woorden die ik nooit heb bedoeld.

De NV DEMICO heeft de opdracht te demilitariseren en desgevallend ook milieusanering door te voeren. Ik herhaal dat de n.v. een ruim maatschappelijk doel werd gegeven. Zij werkt voorlopig met een kapitaal van 100 miljoen dat kan worden uitbe-

taald naargelang de kapitaalsbehoeften die afhankelijk zijn van de door DEMICO binnengehaalde industriële contracten. De firma is dus niet verbonden met de site Balen van PRB. Zij moet in de toekomst opdrachten verwerven zowel in het binnen- als in het buitenland.

Dit is gewoon een firma zoals een andere maar met een specifiek maatschappelijk doel, met name demilitariseren en milieusanering. Ze wordt gekenmerkt door het feit dat op dit ogenblik enkel de Vlaamse overheid daarvan eigenaar is en dit via de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen in de derde functie. De 100 miljoen frank kredieten werden niet uit de begrotingskredieten van de Vlaamse Gemeenschap betaald, maar uit het rollend fonds van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen.

Wat de beslissing van de Vlaamse Regering van 21 december 1990 betreft, ben ik bereid u het document te persoonlijke titel te overhandigen. Ik vestig er uw aandacht op dat het niet de gewoonte is om de contracten, die de GIMV met een vennootschap aangaat, ter beschikking te stellen. Ik kan dit dus niet doen, want dit zou precedenten scheppen voor andere firma's die morgen met de GIMV in contact komen. Van zodra het gaat over beslissingen van de overheid wil ik u die overhandigen. Ik wil u dus de beslissing van de Executieve in dat verband van 21 december 1990 geven.

De Voorzitter : Het incident is gesloten

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Benoeming van een vast en een plaatsvervangend lid

De Voorzitter : Aan de orde is de benoeming van een vast en een plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, enerzijds ter vervanging van de heer

Herman Van Impe, ontslagnemend en destijds op voordracht van de PVV-fractie benoemd, en anderzijds, naar aanleiding hiervan, met het oog op een herschikking in de vertegenwoordiging van die fractie bij de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Nadere gegevens betreffende de thans door de betrokken fractie gesteunde kandidaten, met name de heer Dirk Nuyts en mevrouw Ingrid Vrancken, worden ter beschikking gesteld.

Aangezien er slechts één kandidaat per toe te wijzen mandaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Nuyts benoemd tot vast lid en mevrouw Vrancken tot plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

De heer Nuyts en mevrouw Vrancken zullen eerstdaags worden opgeroepen om in mijn handen de eed te komen afleggen die is voorgeschreven bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 3 juni 1976 tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitters en van de leden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie en tot regeling van de werking ervan.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten

— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De Voorzitter : Dames en heren, zoals ik reeds deze morgen meedeelde, vraagt de heer Beysen de spoedbehandeling voor het voorstel van resolutie van de heer Van Peel, mevrouw De Meyer en de heren Beysen, Walter Peeters en Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Minis-

Beysen

ters, collega's, zoals u zich ongetwijfeld zult herinneren heeft de Vlaamse Raad enkele maanden geleden besloten een Werkgroep Migranten in het leven te roepen, die onder meer tot opdracht heeft te trachten een aantal daadwerkelijke maatregelen te treffen met betrekking tot het oplossen van de migrantenproblematiek.

Toen de Werkgroep haar werkzaamheden aanvatte heeft zij voorrang willen verlenen aan de onderwijsmaatregelen die met betrekking tot onderwijs met migranten zouden moeten worden genomen.

Gelet op de uiteenzetting van de bevoegde Gemeenschapsminister van Onderwijs, de heer Coens en gelet ook op de nakende budgetcontrole waaraan de Vlaamse Executieve zich moet onderwerpen, heeft de Werkgroep unaniem besloten om deze Vlaamse Raad te verzoeken bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie te willen behandelen en goed te keuren. Daarin wordt de Vlaamse Executieve verzocht om ter gelegenheid van de budgetcontrole de mogelijkheid te creëren om per 1 september 1991 het onderwijsbeleid inzake migranten concreet gestalte te geven. Wij hechten er veel belang aan dat nu over deze resolutie zou worden gestemd. Wij verbinden ons ertoe om met de Werkgroep de inhoudelijke aspecten van deze resolutie op te vullen tegen de eerstvolgende Openbare Vergadering van de Vlaamse Raad. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de Vlaamse Executieve zal binnenkort naar deze Raad komen met een ontwerp van decreet over de universiteiten. Dit ontwerp van decreet dat aan deze Raad zal worden voorgelegd impliceert een zekere meeruitgave van enkele honderden miljoenen franken. Wij vinden dit goed. Het is belangrijk dat een stevig universitair beleid in Vlaanderen wordt verdergezet.

Wat wij ons evenwel niet zouden kunnen voorstellen in het kader van de noodzakelijke prioriteiten die maatschappelijk moeten worden gelegd is dat het daarnaast onmogelijk zou zijn om per 1 september 1991 te starten met een onderwijsprogramma voor migranten waardoor de enorme schoolachterstand bij deze bevolkingsgroep, die driemaal groter is dan bij Belgische kinderen, zou worden weggevoerd.

Wij weten dat het onderwijs, ook voor deze groep, één van de belangrijkste hefboomen is om heel de maatschappelijke discriminatie en de daaruit voortvloeiende maatschappelijke tegenstellingen weg te werken.

Door deze motie vragen wij aan de Executieve dat zij dringend aan dit migrantenonderwijs de nodige prioriteit zou verlenen.

Ik wens daar nog aan toe te voegen dat tijdens de bespreking in de Werkgroep is gebleken, mij lijkt dit een belangrijk politiek feit, mijnheer de Minister, dat over verschillende fracties heen een merkwaardige consensus groeide over een aantal beleidslijnen inzake de inhoudelijke opvulling van dit onderwijs.

Het is dus, denk ik althans, belangrijk dat de Minister en de Executieve met een eventuele consensus die zich inhoudelijk over vele fracties zou aftekenen, rekening zouden houden.

Hier staat één zaak voorop. Per 1 september 1991 moet het programma voor het migrantenonderwijs starten. (Applaus)

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de cijfers die ons werden meegedeeld met betrekking tot de achterstand van migrantenkinderen in het onderwijs zijn ontstellend te noemen. Het is een maatschappelijke schande. De cijfers tonen aan dat de achterstand van migrantenkinderen in ons onderwijs nog voortdurend aangroeit.

In de Werkgroep Migranten van de Vlaamse Raad waren wij het er alle-

maal over eens dat deze groeiende ongelijkheid en achterstelling nu moet worden bestreden. Voor ons is en blijft een kind een kind om het even welke huidskleur het heeft.

Daarom vragen wij nu, over de grenzen van alle democratische partijen heen, naar aanleiding van de budgetcontrole in de Vlaamse Raad een extra inspanning om hiervan zo vlug mogelijk werk te maken en dus vanaf de start van het volgende schooljaar op 1 september 1991.

Hiermee schrijven we ons in in de bedenkingen van de Koninklijke Commissaris ter zake die in haar rapport de absolute nood bevestigt aan een onderwijsbeleid voor migrantenkinderen dat zich niet beperkt tot het bestrijden van achterstanden, maar dat er moet voor zorgen dat ook migrantenkinderen zich thuis voelen in ons onderwijs zodat daar, van in het begin, de basis wordt gelegd voor een volwaardige multiraciale samenleving op basis van respect, verdraagzaamheid en wederzijdse erkenning. (Applaus)

De Voorzitter : De heer W. Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, telkens wanneer wij zowel in het nationale Parlement als in deze Raad discussies hadden in verband met het dringend te voeren migrantenbeleid was de conclusie steeds dezelfde : er is inzake de migrantenproblematiek ruim voldoende gestudeerd, geanalyseerd en geïnventariseerd. Ik denk dat elke partij het ermee eens is dat er dringend iets moet worden gedaan. Met het oog op de verantwoordelijkheid die wij als Vlaamse Gemeenschap daartegenover hebben, heeft de Vlaamse Raad de Werkgroep Migranten opgericht. In deze Werkgroep blijkt het onderwijs het prioritaire instrument te zijn om een efficiënt inspanningsbeleid te realiseren. Wij hebben ons, in de verschillende vergaderingen die wij met deze Werkgroep reeds hebben gehad, zowel over de inhoudelijke als over de budgettaire elementen van deze problematiek gebogen.

Wij zijn ervan overtuigd, en ook

W. Peeters

daarover bestaat een consensus tussen de verschillende fracties, dat daarvoor veel geld zal nodig zijn. Ik denk dat, indien wij naar een efficiënt migrantenbeleid willen werken, wij in eerste instantie consequent de verantwoordelijkheid zullen moeten nemen en daarvoor de nodige financiële middelen zullen moeten voorzien.

Wanneer wij aan de verdere inhoudelijke opvulling van een dergelijk onderwijsbeleid voor migranten willen werken dan zullen wij ter gelegenheid van de begrotingscontrole die voor de deur staat aan de Vlaamse Executieve moeten vragen daartoe de nodige middelen te voorzien en dit op een realistische wijze om dit onderwijsbeleid per 1 september 1991 te kunnen laten starten.

Wij vragen dus aan ieder lid van de Vlaamse Raad de dringende steun voor de resolutie die deze twee elementen in het daglicht stelt met name enerzijds de dringende noodzaak aan de nodige financiële middelen in de komende begrotingscontrole te voorzien en anderzijds bij de inhoudelijke opvulling rekening te houden met uw Werkgroep Migranten die zich daarmee, vanaf nu, samen met de Minister van Onderwijs zal bezig houden, om tot concrete maatregelen te komen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet herhalen wat andere collega's hebben gezegd.

Wij steunen deze resolutie. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het woord consensus werd hier reeds verschillende malen uitgesproken, de consensus die in de Migrantenwerkgroep zou zijn bereikt. Ik moet dat tegenspreken.

Het Vlaams Blok zal dit voorstel van

resolutie niet goedkeuren omwille van het feit dat hier opnieuw wordt vertrokken vanuit het axioma van de integratie. Men wenst dit axioma kost wat kost door te voeren. Dat het geld zal kosten, anderhalf miljoen per jaar, is al bewezen.

Men weet dat er bij de vreemdelingen een zeer grote schoolachterstand bestaat. Men weet dat dit leidt tot een belangrijke kwaliteitsvermindering van het onderwijs en dat een dergelijk gemengd onderwijs tussen vreemdelingen en onze eigen kinderen tot een kwaliteitsvermindering leidt, ook van het onderwijs dat aan onze eigen kinderen wordt gegeven.

Het valt mij op dat de PVV blijkbaar geen breekpunt heeft gemaakt van het feit dat ook in dit voorstel van resolutie de kansarmoede bij onze eigen mensen niet meer ter bespreking is en dat dit ook in het onderwijs geen prioriteit meer is. In het begin van de besprekingen in de Commissie was dit wel een prioriteit voor de PVV. Ook zij zijn bezweken onder de druk van de pro-immigratie-lobby in dit land die blijkbaar voldoende sterk is.

Het Vlaams Blok blijft pleiten voor een gescheiden onderwijs, een onderwijs dat de Noordafrikaanse migrantenkinderen van de tweede en de derde generatie voorbereidt op de terugkeer naar het land van herkomst. Immers, wij zijn van mening dat deze mensen van de tweede en de derde generatie een unieke kans vormen voor deze Derde Wereldlanden. De Noordafrikaanse landen zijn nog steeds hun landen van herkomst. Met het onderwijs dat zij hier hebben genoten en vaak niet in hun eigen land kunnen genieten, hoe spijtig dat ook is, kunnen deze migrantenkinderen deze Derde Wereldlanden uit de put halen waarin zij aan het zakken zijn.

Wij grijpen deze kans vandaag niet. U blijft steeds pleiten voor deze integratie die noodlottig is voor de kwaliteit van ons onderwijs, voor de toekomst van de landen van herkomst van de vreemdelingen en niet in het minst voor de vreemdelingen zelf.

Daarom zal het Vlaams Blok tegen het voorstel van resolutie stemmen.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

Is de Raad het eens met dit voorstel tot spoedbehandeling ?

De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog kort even het woord nemen omdat de heer Dewinter zaken zegt die niet waar zijn. Dit vloeit voort uit het feit dat u niet aanwezig was op de vergadering tijdens dewelke deze resolutie tot stand kwam. **(Protest)**

Ik weet dat u beter kunt roepen dan luisteren.

Mijnheer de Voorzitter, tijdens mijn toelichting en de vraag tot spoedbehandeling heb ik gezegd dat dit een resolutie is die in principe aan de Executieve vraagt de nodige middelen uit te trekken bij de budgetcontrole maar ook dat de inhoudelijke opvulling ervan bij een volgende gelegenheid in deze Vlaamse Raad zal worden besproken. Dan zal de heer Dewinter kennis kunnen nemen van het standpunt van de PVV ter zake. Ik kan u nu reeds medelen dat ons inziens deze voorrangsmatregelen niet alleen de migrantenkinderen ten goede moeten komen maar ook onze eigen kansarme jongeren. **(Applaus)**

De Voorzitter : Ik stel voor dat de Raad zich bij zitten en opstaan zou uitspreken over de vraag tot spoedbehandeling.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De leden die het voorstel wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel is aangenomen.

Ik stel voor het voorstel van resolutie onmiddellijk te behandelen.

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Van Peel, mevrouw De Meyer en de heren Beysen, Walter Peeters en Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten.

De bespreking is geopend.

Vraagt iemand het woord ? **(Neen)**

De bespreking is bijgevolg gesloten.

De hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie zal straks worden gehouden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden – 447 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmings

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmings over artikel 5 en het amendement op dit artikel van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het amendement van mevrouw Vogels op artikel 5.

Wordt het amendement gesteund ? **(Ja)**

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

22 leden hebben ja geantwoord ;

97 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben gestemd :

Bascour J.
Beysen E.

Beysen E.
Bosmans Jozef
Cuyvers J.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
De Vlieghe W.
Devolder J.
Dierickx L.
Flamant E.
Geysels J.
Gryp E.
Pede J.
Taelman W.
Van den Broeck O.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Van houtte M.
Van Mechelen D.

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.
Annemans G.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Beckers A.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
Desutter M.
Dewinter F.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.

Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kestelijn Sierens M.P.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx Van Goey T.
Moens G.
Nelis Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Valkeniers J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Verreycken W.
Weckx H.
Weyts J.
Willockx F.

Het amendement is dus niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 5 aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden.

De heer Dielens heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer F. Dielens : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de SP zal het ontwerp tot wijziging van het zogenaamde bejaarden-decreet van 1985 goedkeuren en wel om volgende redenen.

Ten eerste, wij begrijpen de dringende voorgestelde maatregelen met betrekking tot de brandbeveiliging, met het doel te voorkomen dat vele rusthuizen in september van dit jaar in de illegaliteit zouden verkeren of zouden moeten worden gesloten.

Ten tweede, wij hadden zelf verderstrekkende maar ook gelijklopende voorstellen van decreet ingediend, maar zijn in de Commissie Welzijn overeengekomen dat wij de genoemde brandbeveiligingsmaatregelen niet wilden vertragen en onze voorstellen, die nog niet werden ~~opgenomen~~, terug aanhangig zullen worden gemaakt. Hiermee bedoelen wij bijkomende erkenningsvoorwaarden teneinde onder meer de toetredingsweigeringen te vermijden op basis van zorgbehoefte, financiële draagkracht van de senioren, enzovoort. Wij bedoelen hiermee ook maatregelen om de voorzieningen betaalbaarder te maken, evenals diepgaander controlemaatregelen om misbruiken te voorkomen en het inbouwen van bijkomende rechten voor bejaarden teneinde hun privacy te waarborgen, het toekennen van een gewaarborgd leefgeld, enzovoort.

Een derde reden waarom wij dit ontwerp zullen steunen is dat wij ons verheugen in het feit dat de dagver-

zorgingscentra hun plaats hebben gevonden in dit decreet en wij de garantie hebben bekomen dat ook de nachtcentra en de centra voor kort verblijf zullen worden opgenomen.

Het verheugt ons dat deze dagverzorgingscentra niet uitsluitend in de nabijheid van rusthuizen dienen te worden ingeplant. Wij pleiten hier voor de aanleuning bij de dienstencentra. Het verheugt ons eveneens dat ons voorstel om maxima dagprijzen te laten vaststellen in het kader van de erkenningsnormen, in dit decreet werd ingebouwd.

Kortom, wij beschouwen dit decreet als een nieuwe tussenstap om te komen tot onze uiteindelijke betrachting, met name het verzekeren van de oude dag. **(Applaus)**

De Voorzitter : Aangezien niemand meer het woord vraagt, gaan wij thans over tot de hoofdelijke stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

125 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

97 leden hebben ja geantwoord ;

19 leden hebben nee geantwoord ;

9 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Aerts F.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Beckers A.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Coveliers H.
De Batselier N.
De Beul A.

De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
Desutter M.
De Wulf R.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geens G.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Lauwers H.
Lenses J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.

Voorzitter

Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Weyts J.
Willockx F.

NEEN hebben gestemd :

Annemans G.
Bascour J.
Beysen E.
Bosmans Jozef
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewinter F.
Flamant E.
Pede J.
Taelman W.
Van den Broeck O.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Vermeiren F.
Verreycken W.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dewael P.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Waltniel L.

Dientengevolge is het ontwerp van decreet aangenomen. Het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgemaakt.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren P. Chevalier en E. Van

Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, 'Omroep van de Vlaamse Gemeenschap - 349 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 18

Aangehouden stemmingen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over bepaalde artikelen en amendementen van het voorstel van decreet van de heren Chevalier en Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer Denys op artikel 2.

Wordt het amendement gesteund ? *(Ja)*

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? *(Ja)*

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

126 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
18 leden hebben ja geantwoord ;
99 leden hebben neen geantwoord ;
9 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Annemans G.
Bascour J.
Beysen E.
Bosmans Jozef
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewinter F.
Flamant E.
Pede J.
Taelman W.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Vermeiren F.
Verreycken W.

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Beckers A.
Bockstal E.

Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
De Wulf R.
Didden M.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geens G.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.

Voorzitter

Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Weckx H.
Weyts J.
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dewael P.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Waltniel L.

Het amendement is niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 2 aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer De Beul op artikel 3.

Wordt het amendement gesteund ? **(Ja)**

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

128 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
34 leden hebben ja geantwoord ;
85 leden hebben neen geantwoord ;
9 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Bascour J.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Brepoels F. (mevr.)
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Coveliers H.
De Beul A.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Flamant E.
Gabriels J.
Lauwers H.
Loones J.
Maes N. (mevr.)
Pede J.
Peeters W.
Sauwens J.
Taelman W.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Van Vaerenbergh E.
Vermeiren F.

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.
Annemans G.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Beckers A.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Breyne P.
Cardoen G.
Cauwenberghs F.

Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
Dewinter F.
De Wulf R.
Didden M.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Geens G.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Lenssens J.

Volksvertegenwoordiger E. Beysen (PVV) (rechts) vroeg de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten. Naast hem partijgenoot L. Bril

Voorzitter

Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Van Hecke J.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Verreycken W.
Weckx H.
Weyts J.
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dewael P.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Waltniel L.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het subamendement van de heren Candries, Vanhorenbeek en De Beul op het amendement van de heer Suykerbuyk op artikel 3.

De heer Verhaegen heeft het woord bij motie van orde.

Voorstel tot verwijzing naar Commissie

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, wij zullen dit amendement niet intrekken aangezien onze collega hier niet aanwezig is en wij ter zake in onze fractie lang overleg hebben gepleegd. Ik stel voor dit subamendement in de betrokken Commissie opnieuw te bespreken.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp de procedure niet goed. Kan men, om een subamendement opnieuw te kunnen bespreken, een tweede lezing vragen ? Betekent dit niet dat men het volledige ontwerp opnieuw wil bespreken in de Commissie ?

Ik vraag hierover een verduidelijking.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, wanneer men het niet eens is met mijn voorstel kan over het amendement worden gestemd. Wij zullen het goedkeuren.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, wij zullen dit subamendement niet goedkeuren omdat wij van oordeel zijn dat men ofwel de benaming VRO of VRT moet aannemen ofwel de oude benaming moet behouden. Alle andere benamingen scheppen voor de buitenwereld te veel verwarring.

De Voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de Voorzitter, wij verstaan dat de aangekondigde stemming het amendement van de heer Suykerbuyk betref. Had de interpretatie van de heer Verhaegen betrekking op het zopas aangekondigde amendement ?

De Voorzitter : Het betreft hier het subamendement van de heren Vanhorenbeek en consorten op het amendement van de heer Suykerbuyk.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, in dit geval is wat ik daar-net heb gezegd zonder voorwerp.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, er stellen zich rond dit voorstel van decreet heel wat problemen, dat is het minste wat men kan zeggen. Ofwel maakt de Raad de afspraak om een aantal van deze punten terug naar de Commissie te verwijzen — ik hoop dat de indieners dat zullen voorstellen — zoniet heeft het voor ons geen enkele zin meer aan deze werkzaamheden deel te nemen.

De Voorzitter : De heer Chevalier heeft het woord.

De heer P. Chevalier : De afspraak was dat de artikelen 3, 13 en 17 opnieuw in de Commissie zouden worden besproken. (**Onderbreking door de heer L. Vanhorenbeek**)

Dat kan men pas bij de eindstemming, mijnheer Vanhorenbeek, omdat men pas op het ogenblik van de eindstemming kan weten welke artikelen geamendeerd zijn. Het Reglement zegt zeer duidelijk dat vóór de eindstemming de tweede lezing moet worden gevraagd. Daar is geen enkele discussie over. Men mag zich niet in de war laten brengen door wat de heer Verhaegen per vergissing heeft gezegd. De afspraak is duidelijk. De liberalen hoeven het halfroond niet te verlaten.

Ik heb ook met hun fractieleider en andere personen die enige invloed

Chevalier

hebben in hun fractie, daar een akkoord over bereikt.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, ik wens de Voorzitter van de Commissie voor de Media bij te treden. Ik meen dat wij nu de amendementen kunnen goed- of afkeuren en over de artikelen stemmen, zoals ze voorliggen, al dan niet geamendeerd. Wij zijn inderdaad bereid over de goedgekeurde amendementen, over de artikelen 13 en 17 en tevens over artikel 28 betreffende de datum van de invoeging — omdat die afhankelijk is van de datum van de stemming — in de Commissie een tweede lezing te houden. Ik meen dat dit de afspraak was.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik begrijp de ganse procedure niet meer. Op de eerste plaats hoor ik dat er plots een akkoord zou zijn — al of niet met inbegrip van de Volksunie, dat weet ik niet — om bepaalde artikelen opnieuw in de Commissie te bespreken. Ik weet niet of de Volksunie met dit voorstel akkoord gaat. (**Geroep op de banken van de VU**) Het blijkt dus dat de Volksunie met het voorstel akkoord zou gaan. Ik hoor spreken over de artikelen 13 en 17, daar waar de artikelen 8 en 9 de cruciale sleutelartikelen van dit voorstel van decreet zijn. Zij handelen immers over de samenstelling van de Raad van Bestuur en het management van de BRT. Dat men deze artikelen niet opnieuw in de Commissie bespreekt is onbegrijpelijk. Het ganse voorstel van decreet staat of valt met een ander management van de BRT.

Zoals het hier in de Openbare Vergadering werd goedgekeurd, betekent het dat men blijft bij een Raad van Bestuur die op dezelfde wijze is samengesteld als in het verleden, met andere woorden een gepolitiseerde, gesyndicaliseerde en tot en met verzuilde Raad van Bestuur.

Collega's van de Volksunie, mag ik u erop wijzen dat de heer De Beul zelf een amendement heeft ingediend op artikel 9. Hij stelt voor dat de leden van de Raad van Bestuur geen enkele binding mogen hebben met één of andere zuilenorganisatie. Mijnheer De Beul, betekent dit dat wij het artikel niet mogen bespreken in de Commissie omdat u er zich bij neerlegt ? Als men alleen spreekt over de artikelen 13 en 17 komt het daar toch op neer ?

Ik heb deze morgen de kranten gelezen en heb vastgesteld dat u een goede suggestie hebt gedaan, een suggestie die ikzelf niet had bedacht. U verwijst naar artikel 64 van het Reglement dat handelt over de tweede lezing. Hieronder staat dat ieder lid van de Executieve steeds een tweede lezing kan vragen. Ook ieder lid van de Raad kan dat doen, maar het verschil is dat als een lid van de Executieve dat doet, men opnieuw over het ganse ontwerp spreekt, wat natuurlijk een groot verschil is. Mijnheer De Beul, u hebt een goede suggestie gedaan. U hebt gezegd dat dit ontwerp opnieuw naar de Commissie moet op aanvraag van Minister Dewael of van Minister Sauwens.

Mijnheer De Beul, is het uw vraag dit ontwerp opnieuw naar de Commissie te verwijzen ? Herhaalt u hier uw vraag die u gisteren zo expliciet in de krant hebt gesteld ? Houdt u dat staande of niet ?

De heer A. De Beul : Mijnheer Denys, ik heb gisteren aan de pers verklaard dat dit een gebrekkig en ingewikkeld ontwerp is, dat de artikelen allemaal met mekaar verband hebben en naar mekaar verwijzen en dat, wil men tot een goede tekst komen, de tekst van dit voorstel van decreet best — wat ik reeds herhaaldelijk heb gezegd — terug naar de Commissie wordt verwezen. Na raadpleging van het Reglement blijkt de persoon die dat in eerste instantie kan vragen de bevoegde Minister van de Executieve te zijn. Minister Dewael is bevoegd voor mediabeleid. Hij weet zeer goed dat aan dit decreet een aantal onmogelijke zaken verbonden zijn. Het is in eerste instantie zijn taak om aan deze Raad een tweede globale lezing

te vragen. Nog beter was het dat het voorstel meteen terug naar de Commissie zou worden verzonden om in gezamenlijk overleg het decreet een goede vorm te geven. Ik herhaal dat over een aantal doelstellingen er geen meningsverschil is. Ik doe een beroep op de bevoegde Minister voor mediabeleid die, naderhand, als het decreet ongewijzigd zou worden goedgekeurd, met dit decreet zal moeten werken. Ik doe tevens een beroep op de Voorzitter van de Executieve die ook goed genoeg weet dat dit decreet tekorten en onoverkomelijkheden vertoont. Hij kan het vragen aan de Minister van Binnenlandse Zaken die daarover reeds een advies heeft gegeven. Ik stel voor dat deze excellenties dat zouden doen. Inzake de bevoegdheidsverdeling binnen de Executieve zou het tegen de deontologie zijn mocht onze Minister het vragen. (**Applaus op de banken van de VU**)

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, zowel de heer Denys als de heer De Beul hebben inzake de mogelijkheid van een tweede lezing verwezen naar de Executieve, naar de Voorzitter en naar de bevoegde Minister. Ik zal ter zake zeer duidelijk zijn. Het betreft hier een voorstel van decreet dat door de Commissie van de Vlaamse Raad grondig werd besproken. De Raad zal beslissen wat met dit decreet moet gebeuren, maar de leden van de Executieve zullen zich niet over dit debat uitspreken. Wij vragen dat de Raad daaromtrent een beslissing neemt.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dat is een standpunt van de heer Geens. Ik stel vast dat de Volksunie gisteren gezegd heeft dat desnoods Ministers Sauwens zijn verantwoordelijkheid moet opnemen. De heer De Beul zegt dat dit niet kan. Ik verwijs naar de tekst van het Reglement waarin duidelijk staat dat ieder lid van de Executieve dit kan doen.

De Volksunie heeft gisteren gezegd

Denys

dat de BRT een oude tante is die zichzelf een beetje opschminkt. Mijnheer De Beul, laat mij toe te zeggen dat de Volksunie een oude tante is zonder tanden.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer Denys, volgens de tekst van het Reglement hebt u natuurlijk gelijk. Er is evenwel een tweede feit. De bevoegdheidsverdeling binnen de Executieve maakt dat u artikel 64 van het Reglement moet toepassen in functie van de bevoegdheidsverdeling in de delegatie die daar is vastgelegd. Het is dan in eerste instantie uw Minister die verantwoordelijk is. (**Applaus op de banken van de VU**)

Aangehouden stemmingen (Vervolg)

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over bepaalde artikelen en amendementen van het voorstel van decreet van de heren Chevalier en Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het subamendement van de heer Vanhorenbeek c.s. op het amendement van de heer Suykerbuyk op artikel 3.

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (Ja)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

13 leden hebben ja geantwoord ;

83 leden hebben neen geantwoord ;

15 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Capoen M.
Caudron J.

De Beul A.
De Seranno J.
Loones J.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Peeters W.
Sauwens J.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.
Annemans G.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Bascour J.
Beckers A.
Beysen E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Breyne P.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Cuyvers J.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Roo J.
De Vlieghe W.
Dewinter F.
De Wulf R.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dierickx L.
Dufaux J.
Dumez P.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geens G.
Geysels J.
Gryp E.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kestelijn-Sierens M.-P.

Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Vandebosch E.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Verheyden J.
Verreycken W.
Vogels M. (mevr.)
Weckx H.
Weyts J.
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Bosmans Jozef
Coveliers H.
Daems R.
De Groot E.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
Flamant E.
Taelman W.
Vandenbroucke F.
Van houtte M.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Vermeiren F.
Waltniel L.

Het subamendement is niet aangenomen.

Voorzitter

Aan de orde is thans de stemming over het subamendement van de heer Van Mechelen op het amendement van de heer Suykerbuyk op artikel 3 dat luidt : In de voorgestelde tekst de woorden de Nederlandse radio- en televisieuitzendingen in België, de omroep van de Vlaamse Gemeenschap vervangen door de woorden Nederlandse radio- en televisieuitzendingen in Vlaanderen en de afkortingen BRTN vervangen door de afkorting RTV (**Het VB, de PVV en de VU verlaten het halfroed, met uitzondering van de heren W. Verreycken en H. Coveliers**)

Vraagt iemand de hoofdelijke stemming ?

De heer H. Coveliers : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de hoofdelijke stemming.

De Voorzitter : Wordt het voorstel van de heer Coveliers door 12 leden gesteund ? (**De VU en het VB betreffen opnieuw het halfroed**)

Ik constateer dat geen 12 leden dit voorstel steunen. De heer Coveliers heeft slechts 11 medestanders. Wij stemmen dus bij zitten en opstaan over het subamendement van de heer Van Mechelen.

Het subamendement van de heer Van Mechelen wordt bij stemming bij zitten en opstaan niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Suykerbuyk op artikel 3.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het eerste amendement van de heer Denys op artikel 3.

De leden die het amendement wen-

sen aan te nemen, worden verzocht op te staan

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het tweede amendement van heer Denys op artikel 3.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

De heer Verreycken heeft een amendement ingediend op artikel 3.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Voorzitter, het Vlaams Blok wil afstappen van de gewoontes heel lange, uit het latijn vertaalde benamingen te geven. Daarom hebben wij zelfs de benamingen verworpen waar wij gedeeltelijk achterstaan, zoals het Nederlandse voorstel van de heer Suykerbuyk en de Vlaamse Radio- en Televisieomroep van de Volksunie.

Wij pleiten voor een vereenvoudiging en voor een toepassing van het principe dat gold voor de benaming van de Vlaamse Raad en voor de naam van de spoorwegmaatschappij De Lijn.

In het tweede gedeelte van mijn amendement vraag ik om Brussel als hoofdstad van Vlaanderen en niet als derde Gewest te bevestigen. In de huidige tekst wordt Brussel apart vermeld en is het een derde Gewest. Dit werd evenwel altijd bestreden door leden van de meerderheid. Dit amendement, dat uit twee gedeelten bestaat, is belangrijk genoeg om over na te denken.

De Voorzitter : Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan

over het amendement van de heer Verreycken op artikel 3.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over artikel 3.

De leden die het artikel wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Geen opmerkingen meer ? (**Nee**)

Dan is artikel 3 aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer De Beul op artikel 4.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Verreycken op artikel 4.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Denys op artikel 4.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Voorzitter

Dames en heren, wij stemmen nu bijzitten en opstaan over artikel 4.

De leden die het artikel wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 4 aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bijzitten en opstaan over het eerste amendement van de heer De Beul op artikel 8.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het tweede amendement van de heer De Beul op artikel 8.

Mag de uitslag van de vorige stemming ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bijzitten en opstaan over het amendement van de heer Denys op artikel 8.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 8 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het eerste amendement van de heer De Beul op artikel 9.

Mag de uitslag van de stemming over het vorig amendement van de heer

De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys op artikel 9.

Mag de uitslag van de stemming over het vorig amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het tweede amendement van de heer De Beul op artikel 9.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het derde amendement van de heer De Beul op artikel 9.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 9 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys op artikel 10.

Mag de uitslag van de stemming over het vorig amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 10 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu

stemmen over het amendement van de heer De Beul op artikel 11.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 11 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Verreycken op artikel 12.

Mag de uitslag van de stemming over het vorig amendement van de heer Verreycken ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys betreffende de weglating van artikel 12.

Mag de uitslag van de stemming over het vorig amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 12 aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 13. Zelfde stemuitslag ? **(Ja)**

Dus is artikel 13 aangenomen.

Er werd wel voorgesteld artikel 13 terug te verwijzen naar de Commissie.

Wordt dit voorstel gesteund ? **(Ja)**

Dan wordt artikel 13 terug verwezen naar de Commissie. **(Instemming)**

Dames en heren, wij stemmen nu bijzitten en opstaan over het amendement van de heren Chevalier en Van Rompuy houdende invoeging van een nieuw artikel 13bis.

De leden die het amendement wen

Voorzitter

aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is dus aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 13bis aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer De Beul op artikel 14.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Van Dienderen op artikel 14.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys betreffende de weglating van artikel 14.

Mag de uitslag van de stemming over het vorig amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 14 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer De Beul op artikel 15.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Van Dienderen op artikel 15.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Van Dienderen ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys betreffende de weglating van artikel 15.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 15 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer De Beul op artikel 16.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys betreffende de weglating van artikel 16.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 16 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het eerste amendement van de heer De Beul op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het tweede amendement van de heer De Beul op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het eerste amendement van de heer Van Dienderen op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Van Dienderen ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het tweede amendement van de heer Van Dienderen op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Van Dienderen ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het derde amendement van de heer De Beul op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Verreycken op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Verreycken ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het vierde amendement van de heer De Beul op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Voorzitter

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys op artikel 17.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen verdere opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 17 aangenomen.

Dames en heren, de indieners van het voorstel van decreet vragen mij het weliswaar niet geamendeerde artikel 17 opnieuw te verwijzen naar de Commissie.

Is de Raad het hiermee eens ? **(Instemming)**

Dan is aldus beslist.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer De Beul op artikel 18.

De indieners van het voorstel van decreet gaan akkoord met dit amendement.

Het amendement van de heer De Beul, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt eenparig aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Denys betreffende de weglating van artikel 18.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is het geamendeerde artikel 18 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys betreffende de weglating van artikel 19.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 19 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys betreffende de invoeging van een nieuw artikel 19bis.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Denys betreffende de invoeging van een nieuw artikel 19ter.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer Denys ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer De Beul op artikel 20.

Mag de uitslag van de stemming over het vorige amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is het aldus geamendeerde artikel 20 aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het eerste amendement van de heer De Beul op artikel 21.

Wordt het amendement bij eenparigheid aanvaard ? **(Instemming)**

Het amendement is dus aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het tweede amendement van de heer De Beul op artikel 21.

Mag de uitslag van een vorige stemming over een amendement van de heer De Beul ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 21 aldus geamendeerd aangenomen.

Dames en heren, de heer De Beul stelt voor een artikel 21bis (nieuw) in te voegen.

Mag de uitslag van een vorige stemming over een amendement van de heer De Beul voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Van Dienderen tot schrapping van artikel 22.

Mag de uitslag van de vorige stemming over een amendement van de heer Van Dienderen ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 22 aangenomen.

We moeten nu stemmen over het amendement van de heer De Beul houdende invoeging van een nieuw artikel 22bis. Wordt het amendement bij eenparigheid aanvaard ? **(Instemming)**

Geen opmerkingen meer ? (Nee)

Dan is artikel 22bis aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement van de heer Verreycken op artikel 23.

Mag de uitslag van de vorige stemming over een amendement van de heer Verreycken ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Voorzitter

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement in hoofdorde van de heer Denys tot schrapping van artikel 23.

Mag de uitslag van de vorige stemming ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement in subsidiaire orde van de heer Denys op artikel 23.

Mag de uitslag van de vorige stemming ook voor deze stemming gelden ? **(Instemming)**

Het amendement is dus verworpen.

Geen opmerkingen meer ? **(Neen)**

Dan is artikel 23 aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 28. Zelfde stemuitslag ? **(Ja)**

Dus is artikel 28 aangenomen.

Dames en heren, ook hier werd door de indieners van het voorstel van decreet gevraagd het weliswaar niet geamendeerde artikel opnieuw te verwijzen naar de Commissie.

Is de Raad het hiermee eens ? **(Instemming)**

Dan is aldus beslist.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van de heren Chevalier en Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Van Rompuy heeft het woord bij motie van orde.

Voorstel tot verwijzing naar Commissie

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, op basis van artikel 64 van het Reglement vragen wij aan de Raad om de artikelen waarop amendementen werden aangenomen voor een tweede lezing naar de Commissie

te verwijzen. Eveneens vragen wij de artikelen 13, 17 en 28 naar de Commissie te verwijzen.

Artikel 13 geeft de BRT de kans een soepeler personeelsbeleid te voeren. Artikel 17 houdt de financiering van de BRT in. Wij stellen voor om daarover in de Commissie een gesprek te voeren.

De oppositie en de Volksunie hebben enkele vragen gesteld. De CVP en de SP hebben het debat in plenum gevoerd. Omtrent het artikel 13 beschikken wij over het advies van de Minister van Binnenlandse Zaken die het artikel 13 beschouwt als volledig conform met de wettelijke bepalingen. Wij beschikken ook over het advies van het Rekenhof. Wij staan stevig in onze schoenen en willen daarom een debat in de Commissie aangaan. Wij zijn er niet bang van. Collega De Beul geeft de indruk dat wij bang zijn over artikel 13 nog een gesprek te voeren.

In verband met het artikel 17 volgen wij letterlijk de suggesties van de vertegenwoordiger van het Rekenhof in de fameuze werkgroep waarbij alle partijen zijn betrokken. Ook daarover willen wij een rustig gesprek voeren. Wij staan stevig in onze schoenen en gaan een debat niet uit de weg.

Artikel 28 gaat over de inwerkingtreding, die normaal op 1 februari is gepland. Wij hopen dat dit op 1 maart 1991 mogelijk wordt en ook over dit artikel vragen wij een verzending naar de Commissie.

Ook namens de mede-indiener dank ik de Vlaamse Raad voor het vertrouwen dat zij ons tot nog toe heeft geschonken, ook al is de eindstemming voor de volgende keer. Het gaat hier om een parlementair initiatief. Het gaat er om dat de BRT voor de volgende jaren een eigen statuut moet hebben. Wij willen daarover de ruimst mogelijke consensus en adviezen. Het getuigt van een democratische ingesteldheid dat wij dit nogmaals in de Commissie willen bespreken. Wij hebben goede argumenten om niet van ons standpunt af te wijken, maar het gesprek daarover blijft open. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : Dames en heren, over een aantal bepalingen van het voorstel van decreet, met name de artikelen 3, 4, 13bis, 18, 20, 21 en 22bis wordt een tweede lezing gevraagd. Naar aanleiding van deze tweede lezing in Openbare Vergadering werd voorgesteld eveneens de artikelen 13, 17 en 28 opnieuw naar de Commissie over te zenden. Is de Raad het eens met de verwijzing naar de bevoegde Commissie ? **(Instemming)**

Wordt dit eenparig beslist ? **(Instemming)**

Dan is aldus besloten.

VOORSTEL VAN' RESOLUTIE van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten — 453 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heer Van Peel, mevrouw De Meyer en de heren Beysen, Walter Peeters en Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

91 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
80 leden hebben ja geantwoord ;
11 leden hebben zich onthouden.

Ik stel vast dat het quorum niet is bereikt. De hoofdelijke stemming is dus zonder gevolg. Derhalve stel ik voor de stemming om 17.08 uur te herhalen.

Gaat de Raad hiermee akkoord ? **(Instemming)**

Voorzitter

AANWEZIG :

Aerts F.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Beckers A.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Breyne P.
Cardoen G.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
Dewael P.
De Wulf R.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Geens G.
Geysels J.
Gryp E.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Nelis-Van Liedekerke L.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Pinoie E.

Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Durme W.
Van Eetvelt J.
Van Hecke J.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Waltniel L.
Weckx H.
Weyts J.
Willockx F.

AFWEZIG :

Anciaux V.
Annemans G.
Bartholomeussen M.
Bascour J.
Berben P.
Bosmans Jozef
Brepoels F. (mevr.)
Bril L.
Buchmann J.
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Chabert J.
Claes W.
Colla M.
Cortois W.
Cuyvers J.
Daems R.
De Beul A.
Decoster M.
De Croo H.
De Groot E.
Dehaene J.-L.
De Keersmaeker P.

De Meester-De Meyer W.
Deprez P.
Derycke E.
Deswaene R.
Detiège L. (mevr.)
De Vlieghe W.
Devolder J.
Dewinter F.
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Dierickx L.
Eyskens M.
Flamant E.
Gabriels J.
Garcia R.
Gesquiere M.
Janzegers G.
Kempinaire A.
Kuijpers W.
Laridon A.
Lauwers H.
Laverge J.
Lefeber O. (mevr.)
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Mahieu M.
Martens W.
Matthys P.
Moens G.
Mommerency G.
Moors C.
Neyts-Uyttebroeck A.-M.
Olivier M.
Op 't Eynde A.
Pede J.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Schiltz H.
Schoeters M.
Smet M. (mevr.)
Sprockeels G.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tobback L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Vanderheyden V.
Vandermarliere J.
Vandermeulen P.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.

Voorzitter

Van houtte M.
Van Mechelen D.
Van Renterghem W.
Van Vaerenbergh E.
Verberckmoes F.
Verhofstadt G.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vogels M. (mevr.)
Vreven A.

AFWEZIG met reden :

Bartholomeeussen M.
Berben P.
Gesquiere M.
Janzegers G.
Lefeber O. (mevr.)
Moors C.
Peuskens V.
Suykerbuyk H.
Van Aperen A.

— *De vergadering wordt geschorst om 17.03 uur.*

— *De vergadering wordt hervat om 17.09 uur.*

De Voorzitter : Wij hervatten het zonder gevolg gebleven voorstel van resolutie van de heer Van Peel, mevrouw De Meyer en de heren Beyesen, Walter Peeters en Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
94 leden hebben ja geantwoord ;
3 leden hebben neen geantwoord ;
11 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Aerts F.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Beckers A.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Bossuyt G.

Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Cardoen G.
Cauwenberghs F.
Coveliers H.
Cuyvers J.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Groot E.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
De Vlieghe W.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dierickx L.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geysels J.
Gryp E.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Lauwers H.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Peeters L.
Peeters W.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Broeck O.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Durme W.

Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Vogels M. (mevr.)
Weyts J.
Willockx F.

NEEN hebben gestemd :

Annemans G.
Dewinter F.
Verreycken W.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Coens D.
De Batselier N.
Dewael P.
De Wulf R.
Geens G.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Sauwens J.
Van den Bossche L.
Waltniel L.
Weckx H.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Executieve worden overgezonden.

MOTIE VAN AANBEVELING van de heer E. Gryp tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer E. Gryp gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de uitvoering van het milieuvergunningsdecreet
— 451 (1990-1991) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van de heer Gryp tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer Gryp gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de uitvoering van het milieuvergunningende decreet.

De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de goedkeuring van deze resolutie kan geen probleem zijn.

Ik stel immers vast dat om te beginnen de uiteenzetting van de heer Timmermans naar aanleiding van mijn interpellatie duidelijk in dezelfde richting ging, namelijk dat aan dit ontwerp-uitvoeringsbesluit en aan het milieuvergunningende decreet nog moet worden gesleuteld. Ik stel eveneens vast dat de stelling die ik heb verdedigd ook wordt gevolgd door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen die bijna identieke voorstellen formuleert als in het voorstel van motie. Ook de milieubeweging denkt in dezelfde termen. Er blijkt dus een consensus te bestaan bij al wie zich om dit uitvoeringsbesluit bekommert om de fouten te verbeteren zowel in verband met de indeling van de inrichtingen, als in verband met het invoeren van de stilzwijgende vergunningen en de noodzaak het uitvoeringsbesluit in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het decreet. Zowel de sociale partners, de milieuverenigingen als de meerderheid onder ons zijn van oordeel dat het onderhavige ontwerp uitvoeringsbesluit alsook het decreet moeten gewijzigd worden.

Ik vertrouw deze Raad om deze redelijke motie, waarin op inhoudelijk vlak geen stelling wordt ingenomen, maar waarin gewoon wordt gezegd dat aan de indeling moet worden gesleuteld en dat er iets mank loopt met de overeenstemming met artikel 27 en met het invoeren van de stilzwijgende beslissing, goed te keuren. Wij moeten de Executieve vragen haar huiswerk nog eens over te doen

en met een gecorrigeerd voorstel van reglement naar buiten te komen. Zij kan dan eventueel een ontwerp tot wijziging van het milieuvergunningende decreet indienen.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, bij dit punt van de agenda heeft onze fractie heel wat moeite om de zaal niet te verlaten. Ik constateer dat AGALEV te pas en te onpas de zaal verlaat wanneer het over een motie gaat waarvan de Christelijke Volkspartij aan de basis ligt, ook al is zij geen betrokken partij. Mochten wij op een gelijkaardige wijze reageren dan blijft u met vijf à zes leden over om uw eigen initiatieven te steunen, mijnheer Gryp. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, de Voorzitter van de CVP-fractie is een wijs man. Maar niet vandaag. Tot zevenmaal toe heb ik in het verleden samen met collega Denys — u kan dat terugvinden in de parlementaire Handelingen — benadrukt dat, als AGALEV of de oppositie in de Vlaamse Raad niet aanwezig is, de meerderheid het quorum niet bereikt. Ik neem de opmerking van collega Verhaegen dus niet. Ze is bovendien onjuist.

Collega Verhaegen, misschien heeft uw oprisping te maken met de stemming die u in de Commissie verloren heeft over het Investeringsfonds. (*Protest van de heer E. Verhaegen*)

De Voorzitter : De heer Jozef Bosmans heeft het woord.

De heer J. Bosmans : Mijnheer de Voorzitter, wij zullen ons onthouden omdat het gaat over de milieuvergunning. Het ontwerp is ernstig genoeg dat wij er ons niet zomaar op een politieke manier kunnen van af maken. Ik kan de heer Gryp en ook de anderen die daarop hebben gealludeerd zeer goed volgen. Wij wachten daarop inderdaad reeds jaren en ik weet dat het niet de fout is van de Minister. Het heeft dus helemaal geen zin mekaar af te schieten. Vandaar onze onthouding. Ik hoop dat er vlug een oplossing komt en dat die

door de Minister kan worden bevestigd.

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

7 leden hebben ja geantwoord ;

73 leden hebben nee geantwoord

19 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Beckers A.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bossuyt G.
Brepoels F. (mevr.)
Candries H.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Coveliers H.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Hancké L.
Kelchtermans L.
Lauwers H.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.

Voorzitter

Loones J.
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Peeters L.
Peeters W.
Pillaert J. -P.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Nevel A.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Annemans G.
Bosmans Jozef
Coens D.
Daems R.
De Batselier N.
De Groot E.
Denys A.
Dewael P.
Dewinter F.
De Wulf R.
Geens G.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Sauwens J.
Van den Bossche L.
Van den Broeck O.

Vermeiren F.
Verreycken W.
Waltmiel L.

Dientengevolge neemt de Raad de motie niet aan.

MOTIE VAN AANBEVELING van mevrouw M. Vogels tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer 1. Egelmeers gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleid in de Rupelstreek

— 452 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van mevrouw Vogels tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer Egelmeers gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleid in de Rupelstreek.

De heer Egelmeers heeft het woord.

De heer 1. Egelmeers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, bij de motie van de AGALEV-fractie naar aanleiding van mijn interpellatie constateer ik dat niemand van die partij ook maar een poging heeft gedaan om steun te vragen en misschien tot een akkoord te komen over een consensusstekst die volledig in de lijn lag van mijn interpellatie. Ik wens eraan toe te voegen dat onze fractie enkele jaren geleden, bij monde van onze fractie-voorzitter, Lode Hancké, hier over dezelfde aangelegenheid reeds heeft geïnterpelleerd. Op dat stuk zullen wij dus van niemand lessen moeten krijgen.

Wanneer u toch een motie van aanbeveling opstelt dan is het volgens mij aangewezen het dossier grondig te kennen en dan schrijft men niet dat het alleen maar gaat om 730.000 kubieke meter gipsafval, want in

werkelijkheid, waarde collega's van AGALEV, betreft het 6.300.000 kubieke meter gespreid over acht jaar en acht maanden. Daarbij komt dat uw aanbeveling onvolledig is want onze interpellatie ging niet alleen over het storten in de gemeente Terhagen-Rupelstreek maar over de eventuele vestiging — die voor ons uiteraard niet hoeft — van een verbrandingsoven te Schelle. Dat is de realiteit.

Ik zal die aanbeveling goedkeuren, maar niet om de redenen zoals bedoeld door AGALEV, doch wel omwille van de inhoud van de interpellatie, met name het niet-verlenen van een vergunning door de overheid voor het gipsstort-Terhagen maar evenmin voor de vestiging van een verbrandingsoven te Schelle.

De Voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, een aantal jaren geleden kwam de Rupelstreek steeds opnieuw in het nieuws door de verloedering van het leefmilieu. Vooral de ontelbare storten die men er kon aantreffen lagen aan de basis van dit alles. De toenmalige Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, de heer Lenssens, heeft door het sluiten van de storten en door het afkondigen van een stortmatorium daaraan een einde gesteld. Vervolgens is het een aantal jaren rustig gebleven en heeft het herstel van de streek niet op zich laten wachten. Milieuvriendelijke bedrijven en nieuwe inwoners kwamen zich in de destijds zo erg getroffen streek vestigen.

Intussen hebben sommigen opnieuw plannen gekoesterd om de Rupelstreek in een vuilnisbak voor Vlaanderen om te toveren. Voor de mensen van de Rupelstreek is dit onaantvaardbaar en zij rekenen erop dat Minister Kelchtermans het goede voorbeeld van zijn voorganger zal volgen.

In deze optiek zal de PVV de motie van aanbeveling goedkeuren.

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het is lang geleden dat de SP ons een riem onder het hart heeft gestoken en ik dank de heer Egelmeers daarvoor ten zeerste. Mijnheer Egelmeers, het verheugt mij dat u de motie steunt en dat u er zelfs van uitgaat dat wij niet radicaal genoeg zijn. Inzake de 730.000 kubieke meter gipsafval wil ik erop wijzen dat ik dit op jaarcapaciteit heb geformuleerd en niet op acht jaar.

Wat de verbrandingsoven betreft had u natuurlijk van uw parlementaire vrijheid gebruik kunnen maken om een amendement in te dienen op mijn motie om de verbrandingsoven eraan toe te voegen. Ik zou dat zelfs met goeie ogen hebben goedgekeurd. Trouwens, ik zal volgende zondag aanwezig zijn, samen met u hoop ik, op de betoging tegen de verbrandingsoven te Schelle. Ook daar zullen wij strijden voor een propere Rupelstreek.

Ik dank van harte alle collega's die mijn motie steunen. Ik beklemtoon evenwel dat vooral de Rupelstreek u zal danken.

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
24 leden hebben ja geantwoord ;
56 leden hebben neen geantwoord ;
13 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Annemans G.
Brepoels F. (mevr.)
Caudron J.
Cuyvers J.
Daems R.
De Beul A.
De Groot E.
Denys A.
De Vlieghe W.
Dewinter F.
Dierickx L.
Egelmeers I.
Gabriels J.

Gryp E.
Maximus L. (mevr.)
Van den Broeck O.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vogels M. (mevr.)
Willockx F.

NEEN hebben gestemd :

Baldewijns E.
Beckers A.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Candries H.
Chabert J.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
De Roo J.
Desutter M.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Hancké L.
Kelchtermans L.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Marchand C.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Peeters L.
Peeters W.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Timmermans J.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vangansbeke P.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Nevel A.

Van Parys T.
Van Rompaey H.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Cauwenberghs F.
Coens D.
Coveliers H.
De Batselier N.
Dewael P.
De Wulf R.
Geens G.
Kelchtermans T.
Lauwers H.
Lenses J.
Sauwens J.
Van den Bossche L.
Waltniel L.

Dientengevolge neemt de Raad de motie niet aan.

Redenen voor onthouding ?

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij vergist. De heer Egelmeers kan blijkbaar meer de oppositie overtuigen dan zijn eigen fractie.

De Voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden. Ik ben afkomstig uit de Rupelstreek en ik kan met een gedeelte van wat hier werd gezegd akkoord gaan. Toch vind ik dat bepaalde zaken nogal tendentiekus worden naar voren gebracht, zonder rekening te houden met een aantal elementen. Dat is ook de reden waarom ik zondag niet zal deelnemen aan de betoging waarop mevrouw Vogels zal aanwezig zijn.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen

De Voorzitter : Ik deel u mede dat de interpellatie van de heer Verhofstadt tot Minister Weckx vervalt.

Minister H. Weckx : Is deze interpellatie definitief afgevoerd van de agenda van de Vlaamse Raad ?

De Voorzitter : Dat is zo, aangezien de heer Verhofstadt voor de derde maal afwezig is op het ogenblik dat zijn interpellatie aan de orde is.

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de afschaffing van de keuzeverplichting tussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer in het onderwijs ingericht door de openbare besturen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vermeiren tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de afschaffing van de keuzeverplichting tussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer in het onderwijs ingericht door de openbare besturen.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, tot op het ogenblik van het arrest nr. 35.442 van de Raad van State omvatte de leerplicht in de officiële scholen cursussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer. Na klacht van een aantal ouders kwam de Raad van State op 10 juli 1990 tot de vaststelling dat het verplicht opleggen in het officieel onderwijs van één der cursussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer, zoals thans in de leerplannen de niet-confessionele zedenleer is opgevat, ten aanzien van bepaalde overtuigingen in strijd kan komen met in-

ternationale verdragen die ons land in het verleden heeft onderschreven en die bijgevolg door de Belgische overheid moeten worden nageleefd.

Meer bepaald verwees de Raad van State naar, enerzijds, de artikelen 8, 9 en 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, die het recht garanderen van éénieder op de vrijheid van gedachte en erediens en in het bijzonder op het recht om zijn godsdienst te belijden en te onderwijzen en anderzijds verwees de Raad van State naar artikel 2 van het aanvullende protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat zegt : Bij de uitoefening van alle functies welke de Staat in verband met de opvoeding en het onderwijs op zich neemt, zal de Staat het recht eerbiedigen van de ouders om voor hun kinderen zich van die opvoeding en van dat onderwijs te verzekeren welke overeenstemmen met hun eigen godsdienstige of filosofische overtuigingen.

Ik wil hier erkennen dat de Gemeenschapsminister van Onderwijs prompt op het Arrest van 10 juli heeft gereageerd, aangezien hij reeds op 25 juli een omzendbrief richtte tot alle betrokkenen, waarin hij mits verwijzing naar de desbetreffende artikelen van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens, voorzag in de mogelijkheid tot het verkrijgen van vrijstelling voor de cursussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer. Voortaan konden de ouders die vrijstelling voor het volgen van een levensbeschouwelijke cursus voor hun kinderen verkrijgen. Tevens konden de studenten boven de 18 jaar deze vrijstelling voor zichzelf aanvragen.

In de omzendbrief werd evenwel gestipuleerd, dat het moest gaan om een omstandig gemotiveerde aanvraag tot vrijstelling die, via het inrichtingshoofd, moest worden ingediend.

In afwachting van een eventuele vrijstelling van de keuze dienden de leerlingen niettemin een levensbeschouwelijke cursus te volgen.

Heel wat ouders hebben gereageerd op deze omzendbrief en om de vrijstelling verzocht voor hun kinderen, zowel in het voltijds secundair onder-

wijs als in het basisonderwijs.

In het Bulletin van Vragen en Antwoorden van de Vlaamse Raad heeft de Gemeenschapsminister reeds statistische toelichtingen verstrekt in verband met deze vrijstellingen, dit naar aanleiding van een vraag van collega A. Laridon. Uit het antwoord van de Minister blijkt in ieder geval, dat bijna 2.000 aanvragen zijn binnengekomen, terwijl er maar 1.651 vrijstellingen werden verleend. Het Arrest van de Raad van State beantwoordde dus aan een verzuchting van een ganse reeks ouders.

Zonder zich af te vragen welke motiveringen die ouders hadden — het is trouwens hun goed recht om vrijstelling te vragen in toepassing van het Europees Verdrag van de Rechten van de mens — kan men toch bedenkingen hebben bij de 290 weigeringen die werden opgelopen.

Heeft het te maken met de in de omzendbrief geformuleerde verplichting, dat een omstandig 'gemotiveerde' aanvraag tot vrijstelling dient overgemaakt via het inrichtingshoofd ? Hebben sommige inrichtingshoofden die aanvragen niet overgemaakt ? Welke criteria werden gehanteerd bij het onderzoek van de aanvragen in het bevoegde bestuur van het basis- of secundair onderwijs van het departement ? Welke ambtenaar heeft de uiteindelijke knoop doorgemaakt in de twijfelachtige gevallen ? Gebeurde dit op het kabinet van de Gemeenschapsminister zelf ? Door wie werden de criteria vastgelegd voor het goedkeuren en/of afwijzen van de aanvragen.

De Minister heeft hier de grootste onzekerheid laten bestaan. Zijn omzendbrief is ter zake niet duidelijk. Werden in verband met de praktische uitwerking en behandeling van de aanvragen aan de Administratie reeds onderrichtingen verstrekt en wat behelzen eventueel deze onderrichtingen ? Duidelijkheid lijkt mij ter zake meer dan gewenst omdat men zich moeilijk kan voorstellen dat de Administratie bij de behandeling van de aanvragen eigenmachtig is opgetreden enkel en alleen op basis van de omzendbrief van 25 juli 1990.

Doch dit is slechts een aspect van het probleem.

Vermeiren

In de omzendbrief wordt inderdaad ter kennis van alle betrokkenen gebracht dat de leerlingen, voor wie een aanvraag tot vrijstelling van het volgen van een levensbeschouwelijke cursus, deze moeten blijven volgen tot de vrijstelling is toegekend. Nergens wordt echter met één woord gerept over wat er dient te gebeuren met de vrijgestelden na het verkrijgen van de vrijstelling. Bij mijn weten zijn hieromtrent nog geen onderrichtingen aan de betrokken onderwijsinstellingen overgemaakt. Sommige directies maken er zich van af door deze leerlingen naar de levensbeschouwelijke cursus te verwijzen. Misschien is dit, een oplossing, die zoals ik hierna zal uiteenzetten, nog een zekere waarborg verleent, doch zeker niet overeenstemt met de wens van de ouders.

Er stelt zich dus een evident probleem en hier rijzen de vragen : wat dient er te gebeuren met de kinderen of studenten tijdens de uren die voor de andere kinderen of studenten voorbehouden zijn aan godsdienst of niet-confessionele zedenleer ? Zal men aan deze kinderen — zoals sommige ouders het graag zouden hebben — bijvoorbeeld aanvullende lessen wiskunde of talen kunnen volgen ? Dit creëert echter discriminatie ten aanzien van de kinderen die niet zijn vrijgesteld. Zo men dit toestaat, dan kan men ervan overtuigd zijn dat het aantal aanvragen om vrijstelling vrij snel zal gaan stijgen.

Doch er blijven ook nog andere vragen onbeantwoord : zal aan deze vrijgestelden een diploma, getuigschrift of brevet op het einde van het schooljaar kunnen of mogen overhandigd worden ? Zij genieten immers niet van een volledig leerplan. Wie zal er op die kinderen letten tijdens de uren normaal voorbehouden aan godsdienstonderwijs of niet-confessionele zedenleer ? De door sommige directies gekozen oplossing lijkt mij onaanvaardbaar. De vraag blijft dus gesteld.

Het volstaat niet een omzendbrief te sturen die tegemoet komt aan de uitspraak van de Raad van State. Er is inderdaad een alternatief nodig, ver-

enigbaar met de belangen van de leerplichtige kinderen en ook deze van de leerkrachten.

Kan de Minister ons ter zake nadere toelichtingen verstrekken ?

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, mijn departement heeft de opeenvolgende arresten van de Raad van State correct laten uitvoeren.

Bij arrest van 10 juli 1990 werd vrijstelling van de keuzeverplichting tussen godsdienst en niet-confessionele zedenleer verleend, op voorwaarde dat de aanvrager zijn verzoek omstandig motiveerde op basis van de religieuze of morele overtuiging van de ouders of de leerling. Bijgevolg werden niet-gemotiveerde verzoeken ook geweigerd.

Vervolgens was er het arrest van de Raad van State van 13 november jongstleden. Dit arrest gaat nog verder. Er valt uit af te leiden dat bij een afspraak tot vrijstelling, de vermelding dat de ouders of het kind een godsdienst belijden die niet erkend is of waarvoor geen onderwijs is ingericht, volstaat als reden van vrijstelling. Bijgevolg werden op basis van dit arrest alle voor het schooljaar 1990-1991 aangevraagde vrijstellingen ingewilligd.

De arresten van de Raad van State werden dus correct uitgevoerd. Uiteraard is er een evolutie merkbaar ; vandaar dan ook het verschil in resultaat.

Als Minister van Onderwijs heb ik mijn verantwoordelijkheid opgenomen inzake de opvang van de leerlingen die een vrijstelling hebben gekregen. In mijn omzendbrief heb ik medegedeeld dat de school voor de betrokken leerlingen een vervangende studie of pedagogische activiteit dient te voorzien, naar keuze en onder verantwoordelijkheid van de directeur. Het kan dus geen benadeling inhouden ten aanzien van de leerlingen — trouwens de overgrote meerderheid van de leerlingen — die godsdienst of zedenleer volgen.

De vrijgestelde leerlingen voldoen wel degelijk aan de leerplicht. Deze vrijstellingen zijn immers gebaseerd op artikel 17 van de Grondwet, artikel 819 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Als hiërarchische hogere rechtsnorm hebben zij immers voorrang op de gewone wet.

Tot slot wil ik mijn persoonlijke mening geven. Ik ben gehouden uitvoering te geven aan de arresten van de Raad van State. Ik meen dat één van de erkende godsdiensten of de niet-confessionele zedenleer een belangrijk element zijn van het onderwijs, dat uiteraard meer is dan het overdragen van kennis maar een totale opvoeding veronderstelt. Het verlenen van vrijstellingen mag niet lichtzinnig worden opgenomen. Dit element wegnemen uit het pedagogisch project waarin de vereiste keuze is ingebouwd, is een gegeven waarover wij ernstig moeten nadenken.

Hoe dan ook, de uitspraak van de Raad van State moet worden gevolgd. Dit kan in geen enkel opzicht een nadeel betekenen voor degenen die onderwijs volgen in alle vakken, dus ook godsdienst of niet-confessionele zedenleer.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Minister, eerst en vooral wil ik erop wijzen dat ik uw bemerking in verband met de principes en het belang van godsdienst of niet-confessionele zedenleer volledig onderschrijf, omdat het een belangrijk element van de opvoeding is, maar eigenlijk was dat de grond van de zaak niet.

U zegt dat u, gelet op de huidige toestand, aan de directies zeer duidelijke instructies heeft gegeven. In uw omzendbrief heb ik evenwel op het stuk van de instructies niets teruggevonden. Schooldirecties van de verschillende netten hebben mij erop gewezen dat zij niet over duidelijke instructies beschikken. Bovendien rijzen ter zake problemen omdat er enerzijds geen leerkrachten zijn en

Vermeiren

anderzijds, dat de leerlingen op bepaalde ogenblikken zonder toezicht blijven. Wanneer voor toezicht moet worden gezorgd komt men voor financiële problemen te staan.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat u ter zake aan de schooldirecties duidelijke instructies zal geven. Aangezien het een onvolledig leerplan betreft had ik graag een antwoord gekregen in verband met de aflevering van de diploma's.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de arresten van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens met betrekking tot dit thema zijn zeer interessant.

Collega Vermeiren, uw interpellatie brengt eveneens een zeer belangrijk onderwerp te berde. Het gaat er immers om dat men voor hen die geen protestantse, rooms-katholieke, islamitische of een andere godsdienst wensen te volgen, de mogelijkheid heeft voorzien ook de niet-confessionele zedenleer niet te volgen, omdat het niet aan hun diepste overtuiging beantwoordt. Dat gebeurde dus op een zeer gemotiveerde wijze

Eigenlijk is het erg dat daardoor een belangrijk vak, ongeacht de ideologie, voor deze jonge mensen niet op een objectieve wijze kan worden ingevuld, waardoor zij gedeeltelijk van gewetensvorming en andere vorming, dan exacte wetenschappen, verstoken blijven. Daarom was ik ten zeerste getroffen door dit arrest van het Europese Hof, dat nadien door de Raad van State werd bekrachtigd en in de omzendbrief van Minister Raeymaekers bekendgemaakt.

Mijnheer de Minister, ik verzoek u over dit probleem na te denken, dat voor mij veel belangrijker is dan het afleveren van een attest of een diploma.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, het aantal aanwezige collega's is totaal in tegenstelling met het belang van het onderwerp.

Een leerprogramma wordt niet goedgekeurd indien niet voorzien is in de vakken godsdienst of zedenleer. In ons onderwijsbestel zal niemand, tot welke overtuiging men ook moge behoren, de keuze tussen erkende godsdiensten of zedenleer in vraag stellen, naargelang het gaat om gemeenschaps- of officieel onderwijs in het algemeen.

In alle netten en vanuit alle inrichtende machten staat men erop dat dit vak wordt gevolgd. Wij kunnen hier niet anders dan er ten aanzien van mensen die zich in één van de erkende godsdiensten of de niet-confessionele zedenleer niet blijken te erkennen, voor te zorgen dat zij vrijstelling kunnen bekomen. Het gaat om een wezenlijke vormingscomponent die niet weg te denken is uit het leerplichtonderwijs, gelet op het totale opvoedingsconcept in de Vlaamse, Belgische en ook Europese Gemeenschap, in tegenstelling tot andere landen.

Wij moeten de Europese arresten uitvoeren die het bekomen van vrijstellingen mogelijk maken. Wij hebben echter tegenover de directies telkens herhaald dat zij hun verantwoordelijkheid moesten nemen. Het is onmogelijk te bepalen welk lessenpakket men al dan niet in de twee vervangende uren moet geven. De situaties zijn trouwens al te verschillend. Men kan evenmin toelaten dat men om het even welke les geeft. In ieder geval, het is de opdracht van de directies om vervangende pedagogische activiteiten aan te bieden naar gelang van de situatie van de school en het pedagogisch project. Het kan niet zijn dat er supplementaire mogelijkheden worden geboden voor degenen die vrijgesteld zijn van de voornoemde vakken. Dat is niet fair voor de 99,9 ten honderd overige leerlingen. Dan zou men immers gaandeweg afstand nemen van het onderwijzen van een of andere erkende godsdienst of niet-confessionele zedenleer, wat een uitholling is van het pedagogische project. Noch de

vrijzinnigen, noch vertegenwoordigers van de erkende godsdiensten wensen dat. Ik stel trouwens vast dat deze elkaar toch vinden in deze en andere aangelegenheden teneinde het pedagogisch project met daarin vervat de vrije keuze, zoals wij dat in onze cultuur in de brede zin van het woord hebben vooropgesteld, waar te maken.

Er is geen probleem inzake de opvang. Mocht de heer Vermeiren ter zake klachten kunnen aanduiden, dan ben ik graag bereid deze te onderzoeken. Ik vind het erg voor de directies als zij niet weten wat met de twee supplementaire uren aan te vangen. Men vraagt om autonomie. Het is onmogelijk voor een centrale overheid om alle situaties in te vullen. Wij moeten afstappen van een regulerend optreden op centraal vlak en de directies meer autonomie verlenen met verantwoordelijkheid inzake de concrete invulling van de opvang. Ik herhaal dat, mochten er directies zijn die een dergelijke autonomie niet kunnen invullen, wij hen er via overleg zullen moeten toe brengen hun verantwoordelijkheid te nemen.

Laten wij de zaak evenmin overdrijven. het gaat hier om klachten in enkele scholen, terwijl het hele Vlaamse land 6.000 scholen telt.

De heer F. Vermeiren : Het gaat nog altijd om 2.000 gevallen !

Minister D. Coens : Vergeleken met de 6.000 scholen, is dit aantal relatief. Ik hoop dat het om niet meer dossiers gaat, want dat zou wel zeer erg zijn. Mijnheer Vermeiren, ik ben het ter zake volledig met u eens en zal onderzoeken of men een behoorlijke opvang verzekert, wat wij de directies hebben opgedragen en wat hun verantwoordelijkheid is.

Tot daar mijn bijkomende uitleg aan de heer Vermeiren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Moors tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs.

Wegens ziekte van de interpellant wordt deze interpellatie verdaagd.

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Beysen tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting.

Er werd naar Minister Sauwens getelefoneerd en hij is op weg naar hier.

De heer E. Beysen : Minister Sauwens komt nog ?

De Voorzitter : Ja, wij hebben hem kunnen bereiken. De Minister zal in zijn schema rekening hebben gehouden met de interpellatie van de heer Moors.

Wij zullen dus eerst de volgende interpellatie behandelen.

Interpellatie van de heer W. Verreycken tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het met de nationale Regering gesloten protocol be-

treffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Verreycken tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het met de nationale Regering gesloten protocol betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken (up de tribune) : Heer Voorzitter, heer Minister, waarde collegae, in het voorjaar van 1990 werd een protocol gesloten tussen de heer Eyskens, Minister van Buitenlandse Zaken, en u, Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Dit protocol omschreef het statuut van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland, en omschreef tegelijk het statuut van vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap bij de internationale organisaties.

Op 26 juni 1990 verwijst u triomfante-lijk naar het bewuste protocol. U zegt hier, in dit halfroond : met de heer Eyskens, nationaal Minister van Buitenlandse Zaken, heb ik een protocol gesloten, waarin de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de Gemeenschap, met een diplomatieke rang, in onze ambassades wordt voorzien, niet alleen in de Staten, maar ook in de internationale organisaties.

Het verslag, dat uw toespraak weergeeft, maakt geen gewag van mime-toestanden. Ik moet u dus vertellen wat er gebeurde. Nadat de heer Geens dus Vlamingen aankondigde in de ambassades, en tegelijk in de internationale organisaties, zweeg hij even om de belangrijkheid te laten doordringen, en hij keek triomfante-lijk deze zaal rond. Er volgde geen applaus.

Dus nipte de heer Geens, lichtjes ontgoocheld, van zijn glas. Wat niet onbelangrijk is, vermits het echt illu-

stratief was voor wat zich afspeelde. Want inderdaad, hij dronk een glas, en alles bleef zoals het was.

Dit werd trouwens ten overvloede aangetoond door uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 6 november, nopens de uitvoering van het protocol ; nopens de invulling van het triomfbulletin waarin de Vlaamse vertegenwoordiging in de ambassades werd aangekondigd. U antwoordde toen : in het kader van voormeld protocol werd één — en om alle twijfel weg te nemen werd nog eens een arabische één (1) tussen haakjes bijgevoegd — werd dus één diplomaat aangesteld. Een meer ontluisterend antwoord las ik zelden. Eén diplomaat werd aangesteld . . .

Verderop in uw antwoord zegt u nog : het protocol voorziet inderdaad in de mogelijkheid van een vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap bij internationale organisaties.

Waar is opeens de triomftoon naartoe die klonk tijdens de toespraak op 26 juni 1990 ? Waar is de, haast Vlaamskiljonse, pretentie, die bleek uit het feit dat bewuste toespraak als publikatiedatum, 11 juli 1990 meekreeg, als ware het een manifest van Vlaamse strijd lust ?

Heer Voorzitter van de Executieve, ter oprissing van het geheugen lees ik de eerste paragraaf van het bewuste protocol voor : De Voorzitter van de Vlaamse Executieve zal de Minister van Buitenlandse Zaken inlichten over de beslissing een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland of bij één of meerdere internationale organisatie(s) te benoemen. Deze mededeling zal de naam van de weerhouden persoon vermelden, zijn standplaats evenals het land (of de landen) en de organisatie(s) van zijn jurisdictie.

De tekst is belangrijk, en vooral de toon, de geest van de tekst is belangrijk. Die klinkt namelijk helemaal anders dan in het antwoord op mijn vraag. In dat antwoord wordt verwezen naar de mogelijkheid van een vertegenwoordiging. In het protocol weerklinkt een vanzelfsprekendheid die zegt dat u de Voorzitter van de

Verreycken

Executieve, de Minister zal inlichten over de beslissing iemand te benoemen. Het protocol verwijst niet naar een vraag tot aanstelling, niet naar een voorstel tot benoeming, zeker niet naar een mogelijkheid van een vertegenwoordiging, zelfs niet naar een samenspraak noch naar voorafgaand overleg. Het protocol zegt gewoon dat u, heer Voorzitter, de Minister zal inlichten over uw beslissing. Dat zijn de woorden uit het bewuste protocol.

Indien dus op 6 november 1990, één diplomaat was aangesteld, dan is dit enkel te wijten aan uzelf. U moest meedelen aan de Minister wie in aanmerking kwam. U moest de nationale Minister van Buitenlandse Zaken inlichten over de namen, de standplaatsen en de organisatie van de jurisdictie. En in het licht van de pers aandacht die in de voorbije maanden ging naar het grote aantal Vlaamse diplomaten, die geen kans kregen vanwege de Belgische overheid, lijkt het mij moeilijk aan te nemen dat geen geschikte kandidaten zouden kunnen worden gevonden. De jonge Vlaamse diplomaten staan te trappelen om hun kunde, hun capaciteiten, hun geloof in de mogelijkheden van Vlaanderen, te gelde te maken ten bate van Vlaanderen. Doch u schijnt deze grote groep hoogst bekwame mensen niet te kennen. Ik kan dus alleen maar de gevolgtrekking maken dat u, bewust, de vertegenwoordiging van Vlaanderen in het buitenland en bij de internationale organisaties, verder overlaat aan Vlaams-hakkkelende, of zelfs Vlaams onkundige diplomaten, die steeds de meerderheid van het Belgische korps uitmaakten.

Tot slot zou ik een laatste maal willen citeren uit uw toespraak van 26 juni : Wij moeten ons aan Europa en aan de wereld voorstellen als een volwassen volk.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, de Belgitude die blijkt uit uw houding tegenover de Vlaamse diplomaten is geen uiting van volwassenheid maar platbroekerij !

Kan u mij zeggen of er een tijdsche-

ma opgemaakt is, aansluitend bij het protocol, waaruit af te leiden valt wanneer nu eigenlijk een Vlaamse vertegenwoordiger zal aangesteld zijn in de 150 Belgische ambassades ? Tegelijk vernam ik graag of de voorgespiegelde vertegenwoordiging in de internationale organisaties eveneens onderworpen is aan een tijdschema. Met andere woorden, wanneer zullen Vlamingen Vlaanderen vertegenwoordigen ?

Indien de toestand gewijzigd is sinds uw antwoord op mijn schriftelijke vraag, met andere woorden, indien meer dan één diplomaat aangesteld is, vernam ik ook graag hoeveel en waar ?

Een laatste vraag zou kunnen zijn : wanneer zullen Vlamingen Vlaanderen leiden, en geen Vlaams-belgicisten ? Ik leg er mij echter bij neer dat deze vraag nog een hele tijd retorisch zal blijven.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de heer Verreycken citeerde correct het protocol en zijn citaten zijn bijgevolg juist.

Ik zal dit protocol even toelichten. Wij kunnen bij de diplomatieke posten, zowel bij de staten als bij de internationale organisaties, vanuit de Vlaamse Gemeenschap een vertegenwoordiger aanduiden met een diplomatiek statuut. Het is aan ons te bepalen waar de prioriteiten liggen. De Minister van Buitenlandse Zaken komt daar niet in tussen.

Wanneer wij overgaan tot de aanduiding van een dergelijk persoon wordt de voorziene procedure gevolgd. Ik licht de Minister van Buitenlandse Zaken daarover in, zeg hem wie de persoon in kwestie is, welke zijn kwalificaties zijn, enzovoort. Daarna wordt aan die persoon het diplomatiek statuut toegekend. Ik zie niet in dat dit strijdig zou zijn met onze autonomie.

Van bij de aanvang heb ik gezegd dat het niet in onze bedoeling ligt bij de 150 diplomatieke posten een attaché

van de Vlaamse Gemeenschap aan te duiden. Daarvoor heb ik een aantal pertinente redenen.

Ten eerste, het diplomatieke corps van de Belgische Staat vertegenwoordigt de centrale staat België en tevens de Gemeenschappen en de Gewesten, dus de constituerende delen van de Belgische Staat. Dit betekent dus dat dit corps het land in zijn globaliteit en in zijn verscheidene samenstellende componenten als dusdanig vertegenwoordigt. Dat impliceert dat onze diplomaten terdege rekening houden met die feitelijke werkelijkheid en met de juridische opbouw van de Belgische Staat. Zij moeten hun activiteit dan ook zodanig opvatten en uitoefenen.

Trouwens — ook dat is met de Minister van Buitenlandse Zaken, die het gezag ter zake uitoefent, afgesproken — wanneer bepaalde diplomatieke vertegenwoordigers van ons land aan hun beroepsverplichtingen tekort zouden komen, zullen zij daar door de Minister van Buitenlandse Zaken worden op gewezen. Dat wil dus zeggen dat, éénmaal wij de beslissing nemen om iemand op een bepaalde diplomatieke post aan te duiden, de Minister van Buitenlandse Zaken dit niet betwist, dat hij evenmin tussenkomt in de keuze van de persoon, dat hij zijn kwalificaties niet betwist en dat hij aan die persoon een diplomatiek statuut toekent. Dat is een belangrijke verworvenheid, die ik niet wil minimaliseren zoals u ten onrechte doet.

Ik heb vroeger reeds gezegd, en dat is juist, dat wij op dit ogenblik één vertegenwoordiger hebben, namelijk bij de Verenigde Staten, in Washington. Wij zullen zeer binnenkort overgaan tot andere aanduidingen in het kader van de prioriteiten die wij zelf hebben bepaald. De allereerste prioriteit is de Europese Gemeenschap. Het is onze bedoeling daar iemand aan te duiden die de belangen van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaams Gewest rechtstreeks bij de Europese Gemeenschap kan verdedigen, iemand die een diplomatiek statuut heeft en in de permanente vertegenwoordiging van België plaatsneemt.

Geens

Een andere prioriteit is Berlijn. Ook daar zullen wij op korte termijn overgaan tot de aanstelling van een attaché.

De andere prioriteiten zullen wij achtereenvolgens aanduiden. Wij moeten er wel voor zorgen dat wij personen van een hoog niveau aanduiden die namens de Vlaamse Gemeenschap kunnen optreden, die in het internationaal milieu onze eigen identiteit, onze cultuur, onze gemeenschap, geloofwaardig kunnen maken. Wanneer wij dit niet zouden doen en, zoals de heer Verreycken suggereert, overal mensen aanduiden ongeacht hun kwalificatie, zouden wij onszelf natuurlijk een zeer slechte dienst bewijzen.

Wij hebben bovendien in Japan een vertegenwoordiger die geen diplomatiek statuut heeft omdat de Japanse Regering weigerachtig staat tegenover de accreditering van een vertegenwoordiger van een Gemeenschap. De Japanse Regering gaat alleen uit van, de vertegenwoordiging van staten. Dat is inherent aan de Japanse conceptie over het diplomatieke verkeer. Dat wijs er trouwens op dat het niet volstaat een eenzijdige beslissing te nemen, maar dat men ook de instemming van het betrokken land moet krijgen. De vergelijking is natuurlijk niet volledig terecht, maar een diplomaat die ons land vertegenwoordigt, treedt maar officieel in zijn functie op nadat hij officieel is geaccrediteerd.

Ik wil er bovendien op wijzen dat wij in een aantal belangrijke economische regio's van de wereld een investeringsprospecteur hebben aangeduid, namelijk in San Francisco, in Boston, in Stockholm en in Singapore. Deze investeringsprospectoren zijn niet in onze ambassades of consulaten gevestigd. Trouwens, in sommige van deze steden zijn wij überhaupt niet vertegenwoordigd. Zij zijn daar gesitueerd waar zij met het oog op hun taak van investeringsprospecteur strategisch het best worden gesitueerd.

Wij hebben bovendien op 16 januari 1991 beslist over te gaan tot de aanstelling van 8 economische vertegen-

woordigers van het Vlaams Gewest, met standplaats in Stuttgart, Lyon, Barcelona, Milaan, Londen, Praag, Berlijn en Bangkok, telkens uitgaande van de idee dat zij inzake economische vertegenwoordiging, het uitvoeren van handelsprospectie, dus de vertegenwoordiging van onze economische belangen, daar het best gesitueerd zijn. U zal opmerken dat wij niet in al deze steden een diplomatieke of consulaire post hebben.

In een later stadium zullen wij ook nog overgaan tot het aanduiden van 6 handelsattachés in een aantal andere landen.

Het is nog niet duidelijk — het moet nog verder worden besproken en het houdt verband met de reorganisatie van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel, want wij hebben een Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel opgericht — of deze vertegenwoordigers ook het diplomatiek statuut zullen krijgen. Daarmee zijn momenteel onderhandelingen aan de gang. De interpretatie die de heer Verreycken aan het protocol geeft is niet correct. Het protocol steunt volledig op de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap. Ik zou de heer Verreycken wel eens willen horen op een ogenblik dat de nationale Minister ons zou verplichten overal, waar België diplomatieke posten heeft, ook een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap aan te duiden. Wij zouden dat ook niet aanvaarden. Dat is volledig strijdig met het begrip van de autonomie. Het protocol is daarmee volledig in overeenstemming. Het is de volle erkenning van ons eigen initiatiefrecht op dat vlak, integraal, waar dat ook is, wie dat ook is, in welke omstandigheden en welke opdrachten ook worden uitgevoerd. Er is trouwens automatisch de toekenning van het diplomatiek statuut aan verbonden, wat vanzelfsprekend impliceert dat ook het gastland, het land waar wij vertegenwoordigd zijn, daarmee akkoord gaat.

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Voorzitter, ik hoor in het antwoord van de Minister opnieuw de

triumftoon die weerklonk in de toespraak van 26 juni, als de Minister zegt dat indien wij zullen beslissen, er dan iemand zal komen, waarbij de nationale Minister van Buitenlandse Zaken niets te maken heeft. Hij zegt dat wij dat zelf zullen beslissen.

De Minister zegt verder dat er nog altijd maar één diplomaat is aangesteld bij de 150 ambassades die België rijk is. De Minister argumenteert dat met te zeggen dat wij niet overal een diplomaat kunnen aanstellen, zodat wij het maar bij één houden. Er moet toch een middenweg mogelijk zijn tussen dat belachelijke één en het totaal van 150 ambassadeurs.

De foetale fase van de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel staat totaal los van dit protocol. Dit protocol bepaalt zeer duidelijk, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dat u diplomaten zal aanstellen bij de verschillende ambassades. Het zegt niet dat u de mogelijkheid hebt tot. U zal dat doen, maar ik stel vast dat u er nog maar één hebt aangesteld.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Beysen tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, gelet op het gevorderde uur zal ik mij bij de ontwikkeling van deze interpellatie tot het essentiële beperken.

Beysen

Eerst en vooral wil ik doen opmerken dat de aanleg van de Liefkenshoek-tunnel op tweeërlei vlak een merkwaardig feit is. Ten eerste gaat het om de derde Schelde-oeververbinding, wat op zich al merkwaardig is. Ik haast me eraan toe te voegen dat men in feite nu reeds een vierde Schelde-oeververbinding aan het plannen moest zijn, willen wij de verkeerschaos in Antwerpen in de nabije toekomst vermijden. Ten tweede, is het het eerste voorbeeld van de aanleg van een infrastructuurwerk dat gebeurt met wat men noemt alternatieve financiering.

Groot was mijn verwondering toen ik vernam dat het met de financiering van de Liefkenshoektunnel dreigt mis te lopen en dat de gevolgen daarvan voor de Vlaamse begroting niet onaanzienlijk dreigen te worden. De initiële overeenkomst zag er nochtans goed uit. Samenvattend kwam ze hierop neer dat de totale investering, met inbegrip van de uitbatingskosten, door de concessiehouder zouden worden gedragen. Hij zou de kosten kunnen recupereren door tolheffingen, afgezien van een retributie te betalen aan het Vlaams Gewest voor de aanleg van de toegangswegen naar de tunnel. Na achttien jaar zou de tunnel en de exploitatie ervan gratis worden overgedragen aan het Vlaams Gewest. Dit is, in een notedop, de samenvatting van de overeenkomst die destijds werd bedongen.

Uit het rapport van het Rekenhof blijkt dat deze overeenkomst op de helling staat en wellicht vanaf het achtste exploitatiejaar, dus tegen het einde van deze eeuw, de retributies voorzien voor het Vlaams Gewest niet zouden kunnen worden gerealiseerd. Een van de oorzaken daarvan zou zijn het niet aanleggen van de toegangswegen tussen de tunnel en de E17. Mijnheer de Minister, het is niet de eerste maal dat ik u daarover ondervraag en misschien zelfs niet de laatste maal. Deze verbinding tussen de tunnel en de E17 wordt dikwijls, niet ten onrechte, een stukje grote ring genoemd.

Ik wil u doen opmerken dat het over

deze verbinding zeer stil is geworden. Nochtans werd dit dossier herhaaldelijk besproken in de schoot van de Executieve. De vraag die zich hier opdringt is hoever het daarmee staat. Is het dossier afgesloten of valt er nog een ontwikkeling te verwachten, liefst op korte termijn, gelet op de vordering van de werkzaamheden van de tunnel ?

Belangrijker lijkt mij te weten in hoeverre er een schadevergoeding is voorzien in geval de verbinding tussen de tunnel en de E17 niet wordt gerealiseerd.

Zo belandt men bij de opmerking die ook in het rapport van het Rekenhof wordt geformuleerd. Er wordt gewezen op het feit dat men wel eens de geplande retributies voor het Vlaams Gewest niet meer zou kunnen realiseren reeds vanaf het achtste exploitatiejaar. Het zou goed zijn dat daaromtrent duidelijkheid wordt gecreëerd zodat iedereen, inzonderheid de Vlaamse overheid, weet waaraan hij zich te houden heeft. Het Rekenhof stipt aan dat reeds voor 750 miljoen wat men noemt courante meerwerken zijn uitgevoerd waarvan de kostprijs tijdens de exploitatieperiode van de concessie door de concessiehouder zou worden gerecupereerd door inhoudingen op de retributies.

Hierbij horen een aantal formele opmerkingen. Als dit zo is, komt dit neer op een onwettelijke debudgettering want het betreft een alternatieve financiering op een alternatieve financiering, als ik het zo plastisch mag uitdrukken. Het betreft namelijk een alternatieve financiering die er als het ware op neer komt dat men bij de concessiehouder een lening aangaat om bepaalde uitgaven te financieren.

De vraag die ik hierbij stel is of de Minister kan bevestigen dat de kosten van de meerwerken door de concessiehouder zullen worden gerecupereerd via inhoudingen op de retributies tijdens de exploitatieperiode.

Daarenboven zouden behoudens die 750 miljoen courante meerwerken ook voor 680 miljoen supplementaire opdrachten zijn toegewezen buiten de concessieopdracht. Als wij die twee bedragen samentellen, betekent

dit meerwerken voor een bedrag van 1,5 miljard op een totale investering van 7,3 miljard, of ongeveer 20 ten honderd meerwerken, wat niet onaanzienlijk is.

Hierin moet een bewijs worden gevonden van ofwel een gebrekkige planning, ofwel het mislopen van een en ander in de coördinatie van de werken.

Bovendien blijkt dat de uitvoering van die meerwerken telkens is begonnen zonder uw akkoord of zonder dat u de overeenkomst met de aannemer goedkeurde. Dat is een wat vreemde aangelegenheid, als u het mij vraagt.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil besluiten. Dat de Minister zich bij die meerwerken wat onwennig is gaan voelen, heeft zich geuit in volle vakantieperiode. In augustus van vorig jaar werd het duidelijk dat het u wat te veel werd, mijnheer de Minister. U liet de werken stilleggen die betrekking hadden op de bescherming van het tunneldak tegen ankers omdat u tot de bevinding was gekomen dat die werken te duur zouden zijn. Dit is een late, maar goede reflex. U was tevens van oordeel dat de procedure niet was gevolgd.

Ik herhaal dit is een late reflex, met het gevolg dat er nu een schadevergoeding van de Vlaamse Executieve wordt geëist, de omvang ervan moet nog worden geraamd.

Het is de eerste keer dat men een project op alternatieve wijze financiert en er is duidelijk een en ander misgelopen.

Mijnheer de Minister, de antwoorden op mijn vragen zullen ertoe bijdragen dat in de toekomst sluitende afspraken zullen worden gemaakt met alle betrokkenen.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik vermoed dat de interpellant zijn informatie heeft geput uit een kranteknipstel. Ik stel vast dat het krantartikel elementen bevat die ik niet kan terugvinden in het mij bezorgde Rekenhofverslag. Over de vraag of het hier

Sauwens

journalistieke duiding dan wel informatie, geput uit mij onbekende Rekenhofdocumenten, betreft, wens ik mij niet uit te spreken.

De bouw van de Liefkenshoektunnel werd in 1984 door de overheid als concessieopdracht onderzocht en in oktober 1985 werd een overeenkomst afgesloten tussen de Belgische Staat en een tijdelijke vereniging van aannemers, op basis van een bestek dat de voorwaarden van uitvoering van een eventuele concessieopdracht bepaalt.

Door het bestuur werd een vervoers-economische studie, als informatie, toegevoegd.

Om diverse redenen, onder meer omwille van het financieringsplan voor de banken konden de werken pas in 1987 van start gaan.

Het bestek voor deze werken werd destijds door de administratie in nauw overleg met het kabinet van de toenmalige nationale Minister van Openbare Werken opgesteld, maar

blijkbaar werd het dossier toen onvoldoende voorbereid, zoals ook opgemerkt wordt door het Rekenhof, zodat nu aanpassingen moeten gebeuren en meerwerken moeten uitgevoerd worden.

Het project Liefkenshoektunnel wordt begeleid door een stuurgroep onder voorzitterschap van de secretaris-generaal van het departement. Alle geïnteresseerde besturen maken daarvan deel uit, evenals de inspectie van Financiën, het Rekenhof zelf en het kabinet van de Minister die Openbare Werken onder zijn bevoegdheid heeft. Alle belangrijke problemen werden in deze stuurgroep besproken. Dergelijke omvangrijke en ingewikkelde werken, waarvan de techniek steeds vooruit gaat, kunnen alleen met de minste kosten en in een redelijke termijn worden uitgevoerd indien een dergelijke procedure wordt gevolgd.

Een belangrijk element is dat de ambtenaren van Openbare Werken en degenen die bij het dossier zijn betrokken zich vaak onvoldoende rekenschap hebben gegeven van het

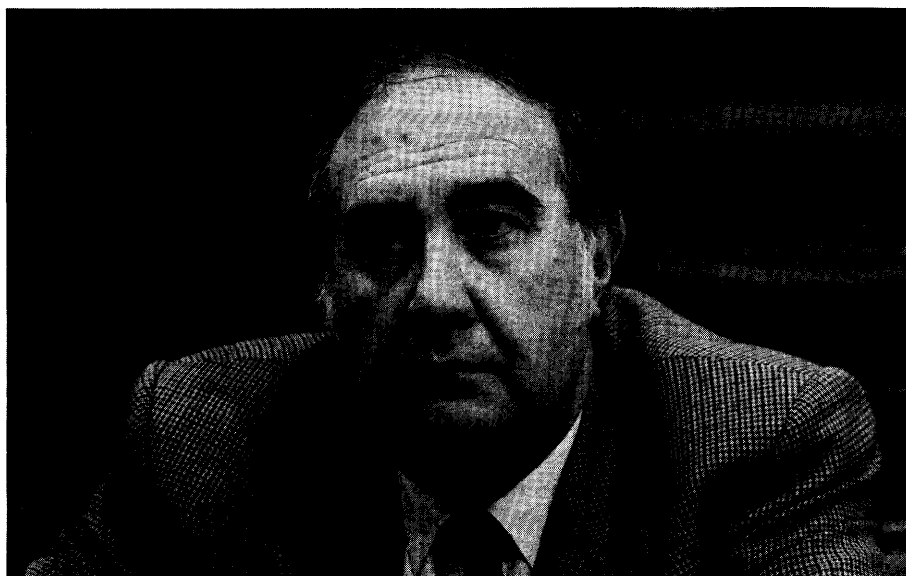
feit dat een Minister in de Executieve en de bevoegdheidsdelegatie binnen de Vlaamse Gemeenschap vaak op een andere manier werken dan vroeger het geval was in de nationale Regering, waar de Minister van Openbare Werken een grotere vrijheid had om de beslissingen van de stuurgroep te honoreren.

Ik kom nu tot de concrete vragen van de heer Beysen.

De leefbaarheid van de tunnelexploitatie is afhankelijk van verschillende parameters, zoals de af te lossen investeringskost, het niveau van de verschuldigde rente, de uitbatingskosten, de brandstofprijzen, de transportkosten voor vrachtwagens, het verkeersaanbod in de tunnel.

Aangezien de evolutie van deze parameters niet kon worden voorspeld kan thans niemand zeggen wat de toelooptijden zullen zijn. Het is derhalve voorbarig te beweren dat de Vlaamse Executieve zal moeten bijleggen. Positief zal in elk geval de aanleg van de Zoomseweg zijn. De nodige kredieten werden uitgetrokken om deze weg tegen 1992 af te werken.

Het dossier van de Grote Ring waarover de heer Beysen heeft gesproken, werd door de Executieve behandeld. Er werd opdracht gegeven voor de uitvoering van een financiële studie, een verkeers-economische studie en een milieueffectrapport. Dit laatste verwacht ik in de loop van de volgende weken. Wanneer het resultaat van die studies bekend zal zijn, zal het dossier opnieuw door de Executieve worden besproken. Ik herhaal nogmaals dat wij onze verplichtingen tegenover de concessiehouder zullen nakomen. Wij zullen instaan voor de aansluiting op het bestaande autowegennet. Bovendien zal de omschakeling van de N49 tot All, expressweg Antwerpen-Zelzate, bijdragen tot een maximaal gebruik van de Liefkenshoektunnel. De aanleg van de Grote Ring zou het verkeer in de Kennedytunnel slechts met 3 ten honderd ontlasten en het verkeer in de Liefkenshoektunnel niet wezenlijk beïnvloeden. Het project zou 1,6 miljard kosten en een zware ingreep betekenen op het milieu. Het is mijns inziens dan ook niet verantwoord.

P V V- Volksvertegenwoordiger F. Vermeiren interpelleerde Gemeenschapsminister van Onderwijs D. Coens (CVP) over de afschaffing van de verplichting tot keuze tussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer in het onderwijs ingericht door de openbare besturen

Sauwens

De tweede vraag betreft de meerkosten die het gevolg zijn van aanpassingen omwille van gewijzigde situaties, gewijzigde reglementeringen of normen. Deze mogen enkel in de investeringskost worden opgenomen indien ze door het bestuur aanvaard worden als noodzakelijke kosten voor het bedrijfsklaar afleveren van de tunnel. Meerkosten die het gevolg zijn van bijkomende of strengere eisen en opdrachten vanwege het bestuur dienen door rechtstreekse betaling tussen bestuur en concessiehouder te worden verrekend. Er is geen financiering ten laste van de retributies voor dergelijke bijkomende opdrachten.

De bepaling van de retributies gebeurt strikt zoals gestipuleerd in de concessieovereenkomst. Enkel de door het bestuur aanvaarde bouwkosten die noodzakelijk waren voor het bedrijfsklaar afleveren van de tunnel mogen bij het bankconsortium worden opgenomen en mogen door de toelinkomsten worden afgelost.

De heer Beysen heeft gelijk wanneer hij beweert dat er reeds voor 1,5 miljard supplementaire opdrachten toegekend werden. Meerwerken voor een bedrag van ongeveer 890 miljoen frank werden in de investeringskost opgenomen terwijl in de gewone begroting voor investeringen meerwerken voor een bedrag van ongeveer 781 miljoen frank werden opgenomen. Voor die laatste supplementaire opdrachten werden onderhandse overeenkomsten afgesloten.

Een concreet voorbeeld is het plots opgedoken dossier inzake de bescherming van het tunneldak tegen vallende ankers. Het heeft een onverwachte uitgave van bijna een half miljard frank tot gevolg. Deze weegt zeer zwaar op de begrotingen van de wegen en waterwegen. Na heel wat heen en weer gepraat is tenslotte een technische oplossing uit de bus gekomen. Ik zal u meer gedetailleerde gegevens daarover schriftelijk bezorgen.

Men beweert dat de beslissing om het oude havengedeelte te renoveren, zodat dit ook voor grote schepen toe-

gankelijk zou zijn, extra veiligheidsmaatregelen tot gevolg had aangezien deze schepen over de tunnel varen. Men zou hiermede in het oorspronkelijk ontwerp, dat in de loop van de jaren tachtig tot stand kwam, geen rekening hebben kunnen houden. Ik stel mij daar vragen rond, maar ik ben daar zelf niet verantwoordelijk voor.

1,5 miljard frank is inderdaad een belangrijke som. Het aannemersconsortium zegt dat het bedrag aanvaardbaar is gelet op de ingewikkeldheid en de omvangrijkheid van het hele dossier. Wij kunnen daar alleen akte van nemen en hopen dat de opening toch in 1991 kan gebeuren.

Wij moeten ook vaststellen dat er een belangrijk bijkomend gedeelte ten laste van de Vlaamse Gemeenschap komt. De inrichting van de toegangswegen, van de Tysmanstunnel en van de Beverentunnel, heeft ettelijke miljarden gekost.

Het is ook niet waar dat het project van de Liefkenshoektunnel helemaal gedragen wordt door alternatieve financiering. Als wij de rekening zouden maken zouden wij vaststellen dat 40 ten honderd ongeveer van het project rechtstreeks gefinancierd wordt door vroeger de Belgische Staat, nu de Vlaamse Gemeenschap.

De interpellant vroeg ook of supplementaire overheidsopdrachten begonnen werden zonder het akkoord van de Gemeenschapsminister. De beslissing om sommige werken uit te voeren werd nog genomen door mijn voorgangers zonder dat de administratieve procedure was afgewerkt. Voor andere werken werd geen officiële opdracht tot uitvoering gegeven, maar ving de aannemer de werken reeds aan, voortgaande op wat in de reeds eerder genoemde stuurgroep was beslist. Ik heb ook een paar keer opdracht gegeven de werken stil te leggen omdat vanuit de projectleiding, al te voortvarend werd opgetreden. De werken werden stil gelegd tot de Vlaamse Executieve haar akkoord betuigde met de procedure van de onderhandse overeenkomst.

De onderhandse overeenkomst be-

treffende de bescherming van het tunneldak tegen vallende ankers bevat een post voor stillegkosten die geraamd worden op tot 48 miljoen frank. Deze kosten moeten worden verantwoord. In deze kosten wordt rekening gehouden met de permanente aanslibbing van de tunnelsleuf. Naar aanleiding hiervan heb ik reeds eerder een administratief onderzoek bevolen.

Kortom, het dossier Liefkenshoek-tunnel is een ingewikkeld dossier dat destijds, zonder dat ik namen wil noemen, onvoldoende werd voorbereid, misschien omdat het de eerste keer was dat dit soort formule werd aangewend. Het is echter onjuist te beweren dat het experiment van de alternatieve financiering een flop wordt voor de Vlaamse begroting. Via de alternatieve financiering zullen er alvast 8,8 miljard niet door de Vlaamse begroting moeten worden gedragen. Het Liefkenshoekproject is voor mij een degelijk dossier zoals ik ook al heb gezegd bij de bespreking van de begroting 1991. Overigens meen ik dat wij in de toekomst voor grote infrastructuurwerken een beroep zullen moeten doen op alternatieve financiering om onze budgettaire mogelijkheden te verruimen.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Voorzitter, uit het antwoord van de Minister blijkt dat er wel wat communicatiestoornissen — zoals ik dat maar zal noemen — zijn geweest in het dossier van de Liefkenshoektunnel. Wij stellen het op prijs dat de Minister toegeeft dat sommige zaken onvoldoende werden ingeschat wellicht omdat het de eerste keer was dat men met zo een formule werkte. De Minister geeft zelfs toe dat hij op een bepaald ogenblik is moeten optreden tegen een al te grote voortvarendheid van de concessiehouders en de stuurgroep.

Dit is een belangrijke verklaring, aangezien het gaat om een nieuw project, namelijk het uittesten van een alternatieve financiering. Hierbij zou alles in het werk moeten worden gesteld om de drie componenten zeer

Beysen

goed op elkaar te laten inspelen en duidelijke afspraken te maken. Ik neem aan dat de overgang van het nationaal Ministerie van Openbare Werken naar het Gewest niet gemakkelijk is geweest en uiteraard wat ruimte heeft gelaten voor de voortvarendheid waarover u sprak, mijnheer de Minister.

Toch geloof ik dat dit een les moet zijn. Er moeten waterdichte afspraken worden gemaakt tussen allen die bij de uitvoering van het project betrokken zijn, gelet op de belangrijke implicaties die de uitvoering van de werken toch altijd op de begroting van het Vlaams Gewest heeft. U hebt zelf verklaard dat met inbegrip van de toegangswegen 40 ten honderd rechtstreeks van de overheid komt. Gelet op de omvang van de werken is dit een omvangrijke inspanning.

Het verbaast mij dat men uiteindelijk komt tot supplementaire werken van 1,5 miljard frank. Hierbij reken ik natuurlijk wel het half miljard voor de bescherming van het tunneldak tegen ankers. De verklaring die u daarvoor op advies van uw diensten geeft, lijkt mij echter, zacht uitgedrukt, ongeloofwaardig. Het is immers niet de renovatie van de middendokken in Antwerpen die de aanleiding heeft gegeven tot deze meeruitgaven. Dit is een onaanvaardbare uiting en ik geef u de raad bij uw diensten aan te dringen om met een betere uitleg voor de dag te komen, want deze uitleg gelooft niemand die zich in het betrokken gebied enigszins thuis voelt.

Ik stel vast dat het lang duurt alvorens er een verbinding komt met de E17. Het milieueffectrapport dat men nu over enkele weken verwacht, werd reeds maanden geleden aangekondigd. Ik ben er niet zo zeker van dat de overheid zijn verplichting nakomt, wanneer de tunnel enkel blijft aangesloten op de R11, ook al wordt deze omgevormd tot autoweg. Ook op dat vlak is nog maar weinig gebeurd. Ik vrees dat u met de concessiehouders nog voor onaangename verrassingen kan komen te staan.

Er is nog altijd discussie over het ef-

fect op de verkeersontlasting dat een rechtstreekse verbinding kan teweegbrengen. Ik stel vast dat dit reeds gedaald is tot 3 ten honderd. Ik heb daarover grote twijfels, zeker wanneer de realisatie van de Zoomseweg zal afgerond zijn op het einde van 1992. Bovendien geloof ik dat men dit niet alleen moet beschouwen als een project dat nu moet worden uitgevoerd, maar dat men ook in de toekomst moet kijken. Wij kunnen niet ontkennen dat er in de toekomst voor nieuwe weginfrastructuur in Antwerpen moet worden gezorgd, gelet op de enorme densiteit van het verkeer waarmee wij worden geconfronteerd. Zeker wanneer wij zullen worden geconfronteerd met de opening van de Europese grenzen vanaf 1993 zullen wij moeten vaststellen dat ons internationaal wegennet onvoldoende zal zijn aangepast om aan de verkeerssituatie, vooral in het Antwerpse, het hoofd te bieden. Ik blijf dus pleiten voor die rechtstreekse verbinding als aanzet voor een nieuwe infrastructuur met een vierde Schelde-oeververbinding waarnaar ik in mijn inleiding heb verwezen.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met een aantal punten die de heer Beysen heeft gezegd, onder meer in verband met de wijze waarop de afspraken tussen het bestuur van Wegen en de stuurgroep moeten worden nageleefd. Ik ben het ook met hem eens dat een meerprijs van anderhalf miljard erg hoog is.

Ik heb in de krant gelezen dat deze meerprijs nogal wat gevolgen zou kunnen hebben voor de afdrachten die de Vlaamse Gemeenschap in de toekomst van de Liefkenshoektunnel zou mogen verwachten. Ik ben van mening dat de heer Beysen in zijn interpellatie het probleem op een correcte wijze heeft benaderd. Ik breng hem daarvoor hulde. Wij moeten uit de ervaring die wij hebben gehad de nodige lessen trekken om te voorkomen dat in de toekomst een aantal gelijkaardige foutieve berekeningen worden gemaakt. Ik ben het dus met hem eens op het punt van

de afspraken tussen het openbaar bestuur en de privé-partner, en over de noodzaak van nieuwe tunnelverbindingen in het Antwerpse.

Twintig jaar geleden werd gesproken over de noodzaak van een verbinding ter hoogte van Hemiksem, dus stroomopwaarts. Ik spreek mij over die plaats niet uit. Maar wie de situatie in het Antwerpse kent, weet dat er verkeersknelpunten zijn die in de toekomst nog meer pijn zullen doen.

Ik ben het ook eens met de opmerking van de heer Beysen in verband met de bescherming van het dak van de tunnel. Een half miljard is natuurlijk een erg hoge uitgave. De motivering voor de uitgave deugt niet, want het dak van de tunnel ligt op 13 meter bij laag tij. Dit betekent dat er bij hoog tij 17 meter water is. Panamaschepen, die in de oude haven moeten aanleggen, kunnen hooguit 9,35 meter diep liggen. Er zijn misschien toch wel andere mogelijkheden voor het afbakenen van een zone waar een schip niet kan ankeren, in plaats van daar 500 miljoen bovenop te gooien. De prijs had aanzienlijk lager kunnen zijn indien men tijdig schikkingen had getroffen.

Op één punt ben ik het met mijn collega van de PVV niet eens. Het gaat over de noodzaak om in het Antwerpse nieuwe autowegen te bouwen en over de aansluiting met de Linkeroever. Mijnheer Beysen, ik denk dat dit een gesloten dossier is en dat wij moeten werken in de context, die de Minister voor ogen heeft. Op de Linkeroever zullen wij moeten werken met de secundaire wegen die zich daar op het ogenblik bevinden. Het lijkt mij niet denkbaar nu nog een Grote Ring aan te leggen.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de Voorzitter, collega's, inzake de verkeerssituatie ben ik het ermee eens dat een vierde Schelde-oeververbinding moet worden onderzocht. Thans liggen er voorstellen ter tafel; zij zitten in een voor-ontwerpfase. Er zijn ook een aantal andere voorstellen te realiseren, samen met de stormstuw ter hoogte van Oosterweel.

Sauwens

Inzake het dossier akkerbescherming, waardoor ik vorig jaar werd verrast, ben ik bereid dit opnieuw in Commissie met beide collega's en met de belangstellenden te onderzoeken. Aan dit dossier heb ik, samen met specialisten, zeer intens gewerkt. Ik kan u verzekeren dat ik niet graag deze belangrijke ingreep op mijn budgetten van de wegen en de waterwegen heb toegelaten. Uiteindelijk hebben wij dit toch moeten doen, rekening houdend met de eventuele verdieping van de Schelde. Bij het opstellen van de concessie-overeenkomst en van het oorspronkelijk ontwerp was men dit blijkbaar niet uit het oog verloren. Het zou jammer zijn dat wij voor Antwerpen later het dubbele zouden moeten betalen voor een vorm van bescherming, die nu aan mindere kost gerealiseerd kon worden. Dit dossier werd onderzocht.

De veiligheidsspecialisten hebben mij gewezen op de toevalligheid van een vallend anker en op de grote types van Panama-schepen, die inderdaad vrij frequent de haven van Antwerpen aandoen. Indien men dit alles in ogenschouw neemt, kan men het probleem onderkennen. Daarom hebben wij ook de beslissing genomen dit wel te doen, niettegenstaande de hoge kosten.

Derde element : men kan de Vlaamse Minister en de Vlaamse Executieve niet verantwoordelijk stellen voor het feit dat Minister Olivier en zijn medewerkers bij het opstellen van de oorspronkelijke projecten en de oorspronkelijke overeenkomst bijvoorbeeld slechts zes tolhuisjes hadden voorzien. In de uitvoeringsfase werd immers tot de vaststelling gekomen dat met deze zes tolhuisjes, die trouwens de bediening moeten doen in beide richtingen, filevorming en opstoppingen tot stand komen en dat hun aantal moet worden verdrievoudigd, met name achttien tolhuisjes. Deze achttien tolhuisjes moeten worden gebouwd, het **tolplein** moet worden vergroot. Dit alles kan men de Vlaamse Minister en de Vlaamse Executieve niet kwalijk nemen, vermits dit in 1984-1985 uit het oog werd

verloren, evenals de ankerbescherming, en een aantal andere dossiers, die technische aanpassingen, en verbeteringen van het totale concept vergen.

Dit zal ongetwijfeld de retributie op termijn wellicht verkleinen en vertragen. Hoe dan ook zal dit een voordelige operatie blijven voor de Vlaamse begroting, omdat wij een belangrijke publieke infrastructuur realiseren, waarvan het grootste gedeelte — 8,8 miljard frank — niet ten laste van onze begroting valt. Dit is hoe dan ook een positief gegeven.

Ik wens hier formeel te stellen dat deze Executieve en de Minister geen enkele fout heeft gemaakt of geen enkele blaam treft inzake de wetgeving op de overheidsopdrachten en de wettelijke reglementering. Bovendien is dit een moeilijk en complex dossier dat wij hebben geërd en dat bovendien volop in uitvoering was. Wij hebben dit dossier dus van de nationale Regering met een bepaalde hypotheek overgenomen. Ter verdediging van allen die bij dit project betrokken zijn, wens ik te stellen dat de genomen beslissingen getroffen werden met de bedoeling dit project tijdig — men heeft zelfs enkele weken voorsprong op de voorziene uitvoeringstermijn — ten dienste van de gemeenschap te kunnen stellen.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Voorzitter, ik deel mee dat ik een motie van aanbeveling zal neerleggen.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Beysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de automatische ontspanningstoestellen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Leo Peeters tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de automatische ontspanningstoestellen.

De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, tijdens het voorbije jaar hadden in de Kamers verschillende interpellaties plaats betreffende het overmatig gokken met automatische ontspanningstoestellen, meer bepaald met bingo-apparaten. Diverse leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers hebben hierbij hun bezorgdheid geuit met betrekking tot het uitblijven van maatregelen van het departement Justitie om een einde te stellen aan de excessen, uitwassen en misbruiken.

Er werd op gewezen dat de overheid bij momenten erg laks is geweest met betrekking tot het toezien op de juiste toepassing van de reglementering op deze bingo's en het laten naleven van de wet op het spel. Het koninklijk besluit van 13 januari 1975 houdende de lijst van de speelapparaten waarvan de uitbating is toegelaten, voorziet immers voor het soort spel waaronder de bingo valt, dat de inzet beperkt moet blijven tot een laag bedrag per spel en dat het toestel door inbreng van geldstukken in een muntgleuf in werking moet gebracht worden. Er werd in de praktijk echter al lang geen gebruik meer gemaakt van deze beperking, waardoor de speler duizenden frank ineens kon laten registreren via een uitwendige teller.

De bingo-apparaten, gerangschikt in categorie A van de automatische ontspanningstoestellen, veroorzaakten aldus een diep maatschappelijk probleem omwille van de enorme consequenties voor de verslaafden zelf,

L. Peeters

hun omgeving, hun gezin, enzovoort. Het aantal gokverslaafden kan hier worden geschat op meer dan 50.000 en hiervan kan men het hoogste percentage aanwijzen als zijnde bezeten door deze bingo-kasten. Ruim 40 ten honderd van alle huisartsen komt onder een of andere vorm of sociale afgeleide dagelijks in contact met deze verslaving.

De Minister van Justitie deelde mij en ook collega Caudron in antwoord op vroegere interpellaties mee dat hij slechts op 4 mei 1990 in het bezit kwam van alle gevraagde inlichtingen. Hij gaf toen een overzicht van de beperkende maatregelen die hij voor de bingo wilde treffen door een wijziging van artikel 2 van het koninklijk besluit van 13 januari 1975.

Daarin waren de hiernavermelde hoofddaccenten terug te vinden, omdat algemeen werd aanvaard dat deze toestellen een zeer negatieve werking hadden en er trouwens door de procureurs-generaal negatief werd geadviseerd in verband met het voortbestaan van deze toestellen.

Ik citeer de stellingname van de Minister van Justitie : Ten eerste, zoals in het verleden zullen zij niet voorzien mogen zijn van een uitstortingsmechanisme en het aantal spelapparaten zal beperkt blijven tot drie per inrichting : deze inrichtingen zullen niet meer, zoals thans het geval is, lunaparken of kermisattracties zijn. Ten tweede, alhoewel de basisinzet, bepaald op 5 frank, zal ik een maximuminzet bepalen. Momenteel is er geen maximuminzet per spel bepaald. Ik zal ook het aantal bijkomende ballen beperken. Ten derde, ik zal eisen dat het inzetten geschiedt inzet per inzet. Deze maatregel zal aansluiten bij deze die reeds door de Minister van Financiën werd getroffen om de mechanismen, mitraillette genaamd, uit te roeien. Ten vierde, ik zal een maximumwinst per spel vaststellen hetgeen thans niet het geval is. Ten vijfde, deelneming door minderjarigen aan de spelen zal verboden zijn. Ten zesde, ik ben van plan de mogelijkheid tot afstandsbediening te verbieden en aldus het uit-

sluitend gebruik van muntgleuven op te leggen.

Intussen is reeds meer dan een half jaar verstreken en hebben wij moeten vaststellen dat sinds deze aankondiging van beperkende maatregelen, elke effectieve uitvoering toch achterwege is gebleven. Tot hier kan men de problematiek als een strikt nationale materie beschouwen.

Bij verdere navraag naar de stand van zaken in verband met dit ontwerp-koninklijk besluit deelde de Minister van Justitie mij per brief dat opmerkingen werden ontvangen van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en dat deze wenst dat er geen definitieve beslissing wordt getroffen alvorens over een aantal wijzigingen, vooral wat betreft de datum van invoeging van het koninklijk besluit, ten gronde van gedachten is gewisseld. Deze brief was gedateerd 6 november 1990. Om het bovenvermeld koninklijk besluit van 13 januari 1975 op de speelapparaten te kunnen wijzigen, vroeg de betrokken Minister dus het advies aan de Minister van Financiën van de Vlaamse Executieve, omdat het Vlaams Gewest inderdaad het heffingsrecht heeft verworven aangaande deze speelapparaten.

De Minister van Justitie heeft aldus mijn inziens de indruk gewekt dat voor het vaststellen en laten van kracht worden van deze beperkende maatregelen voornamelijk werd gewacht op het standpunt van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en dat als het ware hier dus de reden te vinden is waarom deze restricties nog steeds niet van toepassing zijn.

In het kader van deze vaststellingen wil ik u dan ook de volgende vraag voorleggen. Is er inderdaad door u als Voorzitter van de Executieve voorbehoud gemaakt bij de voorstellen in dit op ontwerp-koninklijk besluit en bij de vaststelling van de datum van de inwerkingtreding ervan ? Welke waren de opmerkingen ? Hebben deze opmerkingen invloed op de inhoud of de uitvoering ervan, zodat dit koninklijk besluit uiteindelijk daardoor nog niet in uitvoering is. kan een overzicht ter beschikking worden gesteld ?

De Vlaamse Raad heeft bovendien bij de goedkeuring van het programmadecreet in december laatstleden voor een andere weg gekozen en hogere taksen ingevoerd voor de automatische ontspanningstoestellen, onder meer een verhoging voor de toestellen in categorie A — van 36.000 frank naar 144.000 frank, waaronder de bingo's ressorteren. Mijn inziens is deze beslissing tot verhoging der taksen — waaraan sommigen al dan niet terecht een prohibitief karakter hebben verweten en hetgeen trouwens ook tot uiting komt in de budgettaire gegevens qua ontvangsten van deze belasting — niet onmiddellijk de ideale aanzet om het licht op groen te zetten voor dit ontwerp-koninklijk besluit met de zeer beperkende maatregelen voor de bingo-apparaten. Het ene kan mijn inziens moeilijk samen met het andere. Het Vlaams Gewest wil immers verhoogde inkomsten per apparaat realiseren. Dit zal waarschijnlijk niet meer mogelijk zijn indien het koninklijk besluit de bovenvermelde beperkingen van de Minister van Justitie laat doorvoeren.

Er wordt gesuggereerd, mijnheer de Minister, dat deze recente belastingverhoging de aanleiding zou zijn tot het uitstel van de datum van inwerkingtreding en tevens tot een zeker verzet tegen de voorgenomen restrictieve maatregelen. Kan daarover meer duidelijkheid worden gebracht ?

Intussen is er heel wat deining geweest in de sector zelf. Tal van alarmkreten werden geslaakt omdat deze verhoogde taksen vrij willekeurig werden ingevoerd en alleszins weinig draagbaar waren. Kan de Minister in dit verband meedelen welke precieze resultaten in verband met de vermindering van het aantal aanvragen tot het plaatsen van automatische ontspanningstoestellen reeds zijn gekend. Het interesseert mij in het bijzonder kennis te krijgen van de verminderde vraag tot het plaatsen van bingo-toestellen. Zij er trouwens vanuit de Vlaamse Executieve adviezen of voorstellen geformuleerd om een streng toezicht te organiseren en eventuele pogingen tot het ontwijken van de betaling van de vastgestelde

L. Peeters

aanslagvoeten te bestrijden of onmogelijk te maken ? Bijvoorbeeld : fraude door het plaats van toestellen met een vignet afgeleverd door het Waalse Gewest of klacht bij het Arbitragehof door bepaalde ondernemingen om deze taksen te betwisten.

Het koninklijk besluit op de speelapparaten is aan herziening toe. Dit is voor het Vlaams Gewest niet zonder belang vermits de hierop gebaseerde aanslagvoet en heffingsgrondslag een gewestelijke materie is. Kan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve mij meedelen of er inzake deze adviezen, voorstellen werden of worden geformuleerd om de categorieëneliding van het koninklijk besluit te wijzigen en meer specifiek in welke richting hier wordt gedacht ?

Mijn inziens moet er gewerkt worden aan een wijziging van de indeling in categorieën en is het absoluut aangewezen dat de bingo-apparaten worden geïsoleerd en alleen worden ondergebracht in een afzonderlijke categorie zodat hierop geëigende maatregelen kunnen worden toegepast.

Ten vierde, een zeer specifiek probleem doet zich voor met betrekking tot de berekening van de seizoenbedrijvigheid in verband met artikel 81 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen. Het seizoenbedrijf wordt hier gedefinieerd als een bedrijf — geen drankgelegenheden — dat slechts 6 maanden per jaar voor publiek toegankelijk is, met een supplement van 30 dagen. Normalerweise moeten deze 30 dagen zich situeren na de periode van zes maanden en kan voor het losse gebruik ervan geen exacte juridische basis worden gevonden. Terecht wordt hier gesuggereerd dat deze periode van 6 maanden kan worden aangevuld met alle zaterdagdagen, zondag en feest- en vakantiedagen, teneinde de mogelijkheid te geven dat de meeste handelszaken ook effectief kunnen openblijven, bijvoorbeeld tijdens het winterseizoen. Overweegt de Minister hier een initiatief te nemen ? Dit zou mijn inziens een lichte compensatie kunnen betekenen voor deze sector,

die door de verhoogde taksen zwaar werd aangepakt en die alleszins het organiseren van spelen binnen de redelijkheid nastreven.

Ten vijfde, tijdens de bespreking van het programma-decreet 1991 werd de vraag gesteld naar de omzet van de sector spelen en weddenschappen. In uw antwoord heeft u meegedeeld dat het onmogelijk is deze omzet met betrekking tot de automatische ontspanningstoestellen te kennen.

Dit is mijn inziens onbegrijpelijk en zelfs onverantwoord. Er wordt derhalve gevraagd onnodig maatregelen te treffen om hieraan te verhelpen teneinde avontuurlijke beslissingen te vermijden. We moeten absoluut meer inzicht kunnen verwerven in deze niet onbelangrijke sector, waarvan iedereen weet dat er enorme bedragen worden verhandeld, de overheid zeer vaak op een hypocriete manier optreedt en al te vaak de gewone man er de negatieve gevolgen van ondervindt.

Mijnheer de Voorzitter, voornamelijk met betrekking tot dit hypocriet gedrag van de overheid heb ik veel problemen : de onduidelijkheid rond de wet op het spel, het zeer gebrekkig toezicht desbetreffend, het tot stand brengen en aanmoedigen van een klimaat van overmatig gokken en spelen, het meewarig neerkijken op alle sociale ellende die eruit voortvloeit, het gedogen van een enorme invloedenmacht van een sector die niet onmiddellijk de meest eerlijke praktijken en technieken toepast, maar toch met een overheid die er gebruik van maakt om hoge taksen te innen veeleer dan te maken dat bepaalde apparatuur van de markt verdwijnt. Dit kan mijn inziens niet langer worden gedoogd ! Daarvoor is ook de werkelijke inzet van ons allen nodig.

Mijnheer de Voorzitter, u weet dat ik in dit dossier pleit voor redelijkheid en het toelaten van gezond amusement. Daarom is dan ook een eerlijke, logische en consequente houding van de overheid vereist. Bovendien reken ik op een duidelijk antwoord op de door mij geformuleerde vragen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, over enkele dagen zal ik in de Kamer van Volksvertegenwoordigers de Minister van Justitie voor de derde maal interpellieren over de kwaal van de gokverslaving in het algemeen en de schokkende miserie die door de bingo in het bijzonder wordt veroorzaakt.

Vice-Eerste Minister Wathélet heeft ons reeds tweemaal plechtig beloofd restrictieve maatregelen te zullen nemen om de kwaal wat in te dijken. Na 15 maand moeten wij vaststellen dat de Minister wel adviezen heeft ingewonnen van de vijf procureurs-generaal, van de provinciegouverneurs, van de kabinetten van Financiën en Begroting, van de Raad van State en zelfs van u, mijnheer de Minister. Adviezen bij de vleet, maar de beslissingen blijven uit ! Wij zouden langzamerhand moeten geloven dat de bingo-maffia, die zich weert als een duivel in een wijwatervat, méér invloed heeft op het beleid dan de parlementsleden die paal en perk willen stellen aan het menselijk leed dat de gokverslaving aanricht !

Mijnheer de Minister, mogen wij van u vernemen welk advies u aan Minister Wathélet hebt gegeven ?

Sinds mijn actie tegen de gokverslaving komen heel wat mensen naar mijn dienstbetoon in de hoop dat langs wettelijke weg de nodige maatregelen zullen worden genomen. Zij vertellen mij onthutsende verhalen over gokverslaafden die dwangmatig blijven spelen en zichzelf en hun familie in de grootste miserie storten.

Systematisch geldverlies, geld lenen, geld stelen, slapeloze nachten, verlies van betrekking, huiselijke ruzies, armoede, deurwaarders-exploiten, echtscheiding, overval, druggebruik, drughandel, gevangenis, moord en zelfmoord : zie daar het resultaat van de gokverslaving.

Is het niet godgeklagd dat de overheid daartegen niets onderneemt omwille van het heilige beginsel van de persoonlijke vrijheid van de mens ?

Caudron

Mag ik u eens een suggestie doen, mijnheer de Minister ? Waarom zou u niet beginnen met het verbieden van de bingo op Vlaams grondgebied ? In de zeventiger jaren werd de beruchte jackpot, de eenarmige bandiet, wel verboden in ons land. En onlangs werd het kienen ook gemuilkorfd ! Het kan dus wel, maar daar is wat moed voor nodig en weerstand tegen zowel de bingo-maffia als tegen de verleiding om de inkomsten van de Vlaamse staat te zien aangroeien. Van zulke dubieuze belastingsopbrengsten zouden wij, beleidsmensen, vies moeten zijn. Inderdaad, dit zijn immers inkomsten op de rug van honderdduizend gokverslaafden en ten koste van onnoemelijk veel menselijk leed.

Mijn vraag is dus klaar en duidelijk : overweegt de Minister de bingo uit Vlaanderen te verbannen en op die manier de Belgische Regering een mooi voorbeeld te geven van een nieuwe politieke cultuur ?

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het probleem dat door onze beide collega's wordt aangesneden vertoont inderdaad een algemeen maatschappelijk aspect. Ik blijf niet ongevoelig voor de gevallen die naar voren werden gebracht en voor de ravages die de geldspelen in het algemeen in een aantal gezinnen aanrichten. Jammer genoeg vaak bij jonge mensen, hoewel het verschijnsel in alle leeftijdsgroepen van de bevolking voorkomt. Dat is evident.

De vragen die werden gesteld zouden in feite aan de Minister van Justitie moeten worden voorgelegd. Maar ik zal toch de houding, de verwachtingen en de verantwoordelijkheden van de Vlaamse Executieve in deze aangelegenheid ter kennis brengen van de vergadering en even dieper op het probleem ingaan.

Het probleem dat hier vanop deze tribune naar voren wordt gebracht is eigenlijk, sinds de verklaringen van de Minister van Justitie vorig jaar in

de Kamer, actueel geworden. Inderdaad, de Minister van Justitie zoekt naar een andere regel inzake de mogelijkheid om dergelijke toestellen te plaatsen en de exploitatie daarvan te verzekeren.

Wij werden daarmee reeds vanuit een andere hoek geconfronteerd. Ik zal de twee aspecten echter duidelijk onderscheiden. Vorig jaar, bij het opmaken van de begroting 1991, en meer bepaald op 30 juli 1991, beslisten wij, met het oog op het verzamelen van voldoende inkomsten, de belastingen op spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen, waar de bingo's bijhoren, met 800 miljoen te verhogen. Dit is een aangelegenheid waarin wij volledig bevoegd zijn aangezien het een gewestbelasting is. Bijgevolg kunnen wij de aanslagvoet van de belasting autonoom wijzigen. Men heeft aangevoerd dat wij daarvoor onder meer overleg moesten plegen met de nationale Minister van Financiën. Dat is onjuist, wij kunnen ter zake autonoom beslissen.

Pas nadat wij deze beslissing hadden genomen — dat stemt volledig overeen met de data die hier werden geciteerd — vernamen wij dat de Minister van Justitie het koninklijk besluit van 13 januari 1975, houdende de lijst van de speelapparaten waarvan de uitbating is toegelaten, zou herzien.

Betreffende deze voorgenomen wijzigingen is tot op heden geen enkel officieel advies gevraagd aan de Vlaamse Executieve. Wel hebben wij, via contacten en brieven, met de Minister van Justitie overleg gepleegd. Daar kwam onder meer de datum van invoegetredeing tersprake evenals de vertegenwoordiging van de Gewesten. Omdat de Minister van Justitie overweegt een adviescommissie op te richten binnen het kader van de nieuwe regeling, hebben wij gevraagd dat de Gewesten daar deel zouden van uitmaken.

Inzake de datum van invoegetredeing hebben wij de Minister erop gewezen dat een abrupte beperking van het aantal toestellen of een te vroege invoegetredeing van strengere uitbatingvoorschriften een belangrijk negatief effect zou hebben op het be-

grottingsevenwicht van de Vlaamse Gemeenschap. Dat is een vaststelling. De belastbare basis zal ingevolge de nieuwe regeling wellicht inkrimpen en bijgevolg vermindert de opbrengst van de belastingen. Wij hebben echter in geen enkele omstandigheid, hoe belangrijk het ook voor onze inkomsten moge zijn, een concreet voorstel geformuleerd met betrekking tot het uitstellen van de invoegetredeing van het koninklijk besluit. Trouwens, daaromtrent zijn wij ook nooit om advies gevraagd.

Wij hebben wel aan de Minister van Justitie voorgesteld om een vertegenwoordiger van ieder Gewest in de adviescommissie op te nemen. Het is evident dat — éénmaal wij de enige belastingvestigende instantie zijn — een aantal wijzigingen aan reglementeringen ook voor ons belangrijk zijn. Met de bedoeling te komen tot een gecoördineerde aanpak hebben wij gevraagd in deze Commissie vertegenwoordigd te zijn, wat mij door Minister Wathélet werd toegezegd. Dit is dus geregeld.

Wat ons programmadecreet betreft, hebben wij in feite reeds geanticipeerd op de inwerkingtredeing van de voorstellen van de Minister van Justitie, want wij hebben de beslissing in juli genomen en het decreet is pas in december goedgekeurd. Ingevolge amendementen van onze collega's in de Vlaamse Raad hebben wij het oorspronkelijk ontwerp van de Executieve gewijzigd, ook omwille van het feit dat wij rekening hielden met een nieuwe regeling die zou worden ingevoerd.

Wij hebben voor de automatische toestellen van categorie A, waar de bingo's bijhoren, de taks gebracht van 36.000 naar 144.000 frank, dus een vermenigvuldiging met vier. Dit sluit perfect aan bij het voornemen van de Minister van Justitie, dat door de interpellanten wordt bijgetreden, om het aantal van deze toestellen te beperken. Inzake belastingwetgeving is het niet gebruikelijk dat men twee doelen tegelijk bereikt. Men wil ofwel de opbrengst van een belasting verhogen, maar dan zijn andere neveneffecten niet realiseerbaar, of men moet ze uitsluiten. Ofwel verho-

Geens

gen wij om welke reden ook de taks maar dan bestaat het risico dat de belastbare grondslag vermindert, wat hier het geval is. Wij hebben bij de raming die daaruit voor het Vlaams Gewest op jaarbasis zou voortspruiten rekening gehouden met het verdwijnen van 40 ten honderd van het aantal toestellen van categorie A, omdat de nieuwe regeling waarschijnlijk binnenkort zal worden ingevoerd en omdat — dit is de hoofdrede voor het beperken van het aantal — per toestel een belangrijke verhoging van de taks wordt opgelegd. Ik heb de Minister van Justitie laten weten dat inzake zijn voorstel tot wijziging van de datum van inwerkingtreding wij geen verder overleg noodzakelijk achten. Men kan ons dus niet verwijten dat wij de zaak ophouden. Ik heb de Minister medegedeeld dat er voor ons ter zake geen problemen rijzen.

Wij hebben wel met het Ministerie van Financiën een aantal van deze nieuwe regelingen besproken. Men moet goed weten dat in de huidige stand van zaken deze gewestbelasting niettemin wordt geheven door het nationaal departement van Financiën. *Het is het enige departement dat deze belasting kan innen. Ofschoon deze nationale ambtenaren niet meer werken voor de nationale Schatkist maar wel voor de Vlaamse Schatkist, zal ik erop toezien dat dezelfde ernst als in het verleden aan de dag wordt gelegd. Ik heb ook de Minister gevraagd de opdracht van deze ambtenaren niet te minimaliseren of op een of andere manier buiten het eigenlijke kader van Financiën te beschouwen omdat zij voor ons werken. Dat is nogal evident. Mijn optie ter zake is dat wanneer een belasting volledig aan een Gemeenschap of een Gewest wordt toegewezen, ook dezelfde instantie de inning moet doen. Men was daar destijds voor terugschrokken. Het zou veel logischer zijn, niet dat ik er van uitga dat de Vlamingen met veel meer entoesiasme aan een Vlaamse administratie belastingen betalen, maar wel omdat wij dan de zaken in handen hebben, zowel inzake het toezicht van de ambtenaren als inza-

ke de uitrusting om de belastingen werkelijk te innen.

Het verklaart waarom ik ter zake met de nationale Minister van Financiën contact heb opgenomen. Wij zijn overeengekomen de datum van de controle en de verbalisatie te verdragen om de exploitanten van ontspanningstoestellen de kans te geven de nodige middelen beschikbaar te hebben om de verhoogde taksen te betalen. Het gaat toch om een verhoging maal vier. Ik kan aannemen dat men inzake de effectieve betaling een beetje soepel moet zijn.

Betreffende de controle is bepaald dat een dergelijk toestel wordt belast wanneer het op 1 januari van het jaar aanwezig is. Wanneer systemen worden uitgewerkt waarbij de belasting verschillend is in de verscheidene landsgedeelten, dan ontstaat de mogelijkheid van ontwijking. Bijgevolg moet de reglementering zodanig worden geconcipeerd dat wanneer een toestel in Vlaanderen functioneert, het onderworpen is. Dat is een modaliteit van controle maar dat moet nog worden op punt gesteld.

In verband met de juiste inning heb ik reeds gezegd dat ik vertrouwen op de handelwijze van de controleurs van het Ministerie van Financiën. Daar waar nodig worden schikkingen getroffen om de administratieve toepassing meer conform te maken met de geest van de wet. Ik heb daarjuist een voorbeeld gegeven.

Onder meer de heer Leo Peeters maakte bemerkings omtrent de effectiviteit van de controle. Het is niet mogelijk een exact cijfer van de omzet te kennen. Het Ministerie van Financiën is er nooit in geslaagd om een adequate omzetcontrole uit te voeren. Er wordt daaraan veel aandacht besteed maar het is uiteraard enorm moeilijk. Trouwens, de cijfers die u zelf citeert over de opbrengst van een dergelijk toestel liggen enorm ver uit mekaar. Zij gaan van een bedrag van x tot vijfmaal x. Mocht er een mogelijkheid bestaan om die controle te versterken, dan sta ik daar achter omdat het in twee opzichten belangrijk is. Eerst en vooral is er de efficiëntie van de heffing. Als de basis kan worden ver-

breed door een betere heffing dan bekomt men uiteraard meer belastingen. Het gaat hier om een forfaitair bedrag dat evenwel rekening houdt met een vermoedelijke ontvangst. Het is evident dat dit kan worden aangepast. Volgens mij hebben wij op die manier een belangrijke ontmoediging van de tendens om deze toestellen te vermenigvuldigen.

In het aanvankelijk ontwerp, dat ik heb ingediend bij de Vlaamse Raad, heb ik voorgesteld de maatregelen ten gunste van de seizoenuitbating — wat vooral werd gevraagd door uitbaters aan de kust — af te schaffen, maar dat is in het programmadecreet van 1991 uiteindelijk niet goedgekeurd nadat de Commissie voor Financiën werd geconfronteerd met amendementen.

Ik vat samen. De Minister van Justitie werkt aan een nieuw systeem met een veel strengere reglementering waar ik geheel achtersta, wetende dat als de belastbare basis vermindert, dit voor onze inkomsten niet gunstig is.

Wat de wijze van controle, het toezicht, de motivering van de ambtenaren en dergelijke betreft, moeten ook met de Minister van Financiën afspraken worden gemaakt.

De globale opgave is niet alleen in deze sector orde op zaken stellen, hoewel ik mij daartoe uiteraard wel heb moeten toe beperken. Het is niet alleen een probleem van fiscale aard ; het betreft ook de openbare orde en de bescherming van veelal zwakkere mensen in onze maatschappij tegen allerlei praktijken die inderdaad niet door de beugel kunnen.

Ik deel geheel de bekommernis die naar voren is gebracht. Wij voelen geen zweem van terughoudendheid ten opzichte van de Minister van Justitie. Ik wil alleen maar onderstrepen dat wij gezamenlijk moeten concipiëren, wat tot op heden is gebeurd.

De Voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord en noteer dat u geen verder

L. Peeters

overleg nodig acht en dat u de Minister van Justitie op de hoogte heeft gebracht van het feit dat u geen bezwaar hebt tegen de inwerkingtreding van het koninklijk besluit met beperkende maatregelen.

U heeft meegedeeld dat u een voorstel heeft gedaan om de datum van de controle iets te verdagen teneinde de mogelijkheid te geven de taksen te betalen. Welke datum heeft u voorgesteld ?

U heeft ook enigszins laten aanvoelen dat de mogelijkheid eigenlijk bestaat tot het ontwijken van het betalen van taksen in het Vlaams Gewest. Er wordt vaak gezegd dat men met een vignet, aangekocht in het Waalse Gewest, een toestel in Vlaanderen kan plaatsen. Dit kan volgens de wet. Dit is duidelijk een ontwijken van de Vlaamse taksen, een poging tot fraude.

Mijnheer de Minister, bent u op de hoogte van dergelijke praktijken en bent u van plan daartegen streng op te treden ? Zijn er op dit vlak reeds bepaalde initiatieven genomen ?

U heeft bovendien gezegd dat u geen zicht heeft op de omzet van deze sector. Volgens u is deze omzet trouwens moeilijk te ramen. Er moeten maatregelen worden genomen om de exacte omzet van deze niet onbelangrijke sector te kennen. Er is daar immers heel wat geld mee gemoeid. Er worden belangrijke taksen ingevoerd en wij moeten weten welke geldbedragen ermee zijn gemoeid.

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn uitvoerig antwoord. Ik heb echter geen antwoord gekregen op mijn specifieke vraag. Ik had de Minister evenwel mijn vraag niet bij voorbaat laten kennen. Deze was echter heel eenvoudig, meer bepaald de vraag naar het verbieden van het bingo apparaat op Vlaams grondgebied.

Volgens mij is dit mogelijk, want twintig jaar geleden deed ik in de gemeenteraad van Aalst een voorstel

om de jackpot te verbieden. Dit toestel werd op het grondgebied van Aalst verboden, nadien werd de wetgeving aangepast en werd de jackpot in België verboden. Mij daarop baseerend acht ik het perfect mogelijk dat de Vlaamse Executieve de bingo op het grondgebied van het gewest Vlaanderen totaal zou verbieden. Overweegt de Minister dergelijke beslissing ?

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Wat de ontwijking betreft zal ik aan de Minister van Financiën voorstellen de controle te verscherpen op de praktijk die erin bestaat een vignet in één Gewest aan te kopen en het in een ander Gewest te gebruiken. Het spreekt vanzelf dat het betalen van een vignet in Wallonië geen recht heeft op het plaatsen van een ontspanningstoestel in Vlaanderen. Een vignet aangekocht in Wallonië is totaal waardeloos in Vlaanderen.

Voor de belasting werd voor een forfaitaire belasting gekozen omdat een belasting pro rata van de opbrengst onmogelijk vast te stellen is, zoals dat in een aantal andere gevallen ook onmogelijk is. Ik ben het er wel mee eens dat in dit geval gezocht moet worden naar een belastingsysteem dat de opbrengst zo doeltreffend mogelijk belast.

Wat de vraag van de heer Caudron betreft, moet ik erop wijzen dat de nationale Minister van Justitie beslist of deze praktijken al dan niet toegelaten zijn. De Vlaamse Executieve zou eventueel kunnen optreden in het kader van haar bevoegdheid inzake de jeugdbescherming maar dit zou het probleem slechts gedeeltelijk oplossen. De Vlaamse Executieve kan wel een belasting heffen op die praktijken, maar de reglementering ter zake wordt bepaald door de Minister van Justitie. Wij worden daar via de adviescommissie wel bij betrokken. Mijns inziens kunnen de normen niet streng genoeg zijn. Het is niet onze bedoeling te speculeren op de uitbreiding van kansspelen, weddenschappen en dergelijke meer om aldus onze fiscale ontvangsten op te drijven. Ik laat mij in dit opzicht niet

leiden door fiscale overwegingen maar door overwegingen van maatschappelijke zindelijkheid.

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Mijnheer de Minister, ik begrijp niet dat de stad Aalst twintig jaar geleden de jackpot kon verbieden en dat de Vlaamse Executieve nu de bingo niet zou kunnen verbieden in het Vlaams Gewest.

De Voorzitter : Het woord is aan Minister Geens.

Minister G. Geens : Ik heb die discussie over het verbieden van de jackpot in de stad Aalst meegemaakt toen ik Minister van Financiën was. De stad Aalst kon de jackpot wel verbieden op haar grondgebied maar kon niet verhinderen dat dergelijke toestellen geplaatst werden in Dendermonde of in andere aangrenzende gebieden. Het optreden van de stad Aalst heeft trouwens geleid tot een aanpassing van de nationale wetgeving.

Hic et nunc is het bepalen van de voorwaarden voor exploitatie en plaatsing van dergelijke toestellen een justitiële aangelegenheid waarover bijgevolg de Minister van Justitie bevoegd is.

De Voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, ik kan inderdaad akkoord gaan met wat de Voorzitter van de Executieve zegt. De afschaffing van deze toestellen is een aangelegenheid van de nationale overheid en dus van de Minister van Justitie, aangezien het Vlaams Gewest slechts bevoegd is voor heffingsgrondslagen en aanslagvoeten. U begrijpt echter ook dat ik bezorgd was over het feit dat, indien de overheid voor dergelijke toestellen hogere taksen zou vragen, de druk niet zo groot is om ten opzichte van deze toestellen beperkende maatregelen te nemen. Het zou dus geen ideale aanzet zijn, vermits de overheid er dan belang bij zou hebben deze toestellen te laten voortbestaan. Mijnheer de Minister, door uw antwoord hebt u ook op dit

L. Peeters

vlak duidelijkheid gebracht en nu weten wij dat we ons inderdaad kunnen richten tot de Minister van Justitie.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende Openbare Vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 19.30 uur.**

BIJLAGE

VRAAG OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van 22 januari 1991

Vaste verslaggever : mevrouw O. Lefeber, Secretaris van de Commissie

— Vraag om uitleg van de heer E. Vandebosch aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, betreffende de opdracht en eerste resultaten van de Werkgroep gemeentelijk milieubeleid

1. Uiteenzetting van de vraagsteller :

In het ecologisch herstelbeleid, waar in essentie de verzoening tussen ecologie en economie wordt betracht, worden er onder het waakzaam oog van de overheid kansen geschapen voor medeverantwoordelijkheid en mede-participatie van de private sector. Zo is reeds in de waterzuiveringssector een operationele structuur uitgewerkt om dit mogelijk te maken. De afvalverwerkingssector zal misschien binnenkort volgen.

Het systematischer betrekken van de private sector mag echter niet voor gevolg hebben dat de aandacht wordt afgeleid van de belangrijke verantwoordelijkheden voor het leefmilieubeleid, die de gemeenten nu reeds hebben en nog meer zullen krijgen als de beleidsintenties van de Minister progressief op het terrein zullen worden uitgevoerd in de volgende maanden.

De officiële milieubevoegdheid van de gemeenten is op dit ogenblik drievoudig :

- 1) De gemeente vervult talrijke opdrachten in het kader van vergunningsprocedures ten gevolge van nationale of gewestelijke milieuwetgeving.
- 2) De gemeenteraad kan verordenend optreden door het uitvaardigen van politieverordeningen in verband met de openbare gezondheid, de veiligheid en de rust in de gemeente.
- 3) Ten slotte heeft de politiecommissaris als officier van gerechtelijke politie, of bij delegatie andere leden van het politiekorps vaststellingsbevoegdheid van de inbreuken op alle milieuwetgevingen.

Het ziet ernaar uit dat het niet bij deze taken zal blijven. Er zijn verschillende indicaties dat het milieu-takenpakket van de gemeenten gevoelig zal uitbreiden en dit voornamelijk in drie sectoren :

- 1) In de sector van de afvalstoffen :

De toelichtende nota, die de Gemeenschapsminister heeft becommentarieerd voor de leden van de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud, dit naar aanleiding van de bespreking van de begroting 1991 spreekt op verschillende plaatsen andere en vooral bijkomende verwachtingen uit ten aanzien van de gemeenten. Op pagina 5 zegt de Minister :

„Alles wordt in het werk gesteld opdat tegen eind 1991 in alle Vlaamse gemeenten klein gevaarlijk afval, dat bij de gezinnen of kleine ondernemingen vrijkomt selectief zou worden ingezameld. In het kader van de selectieve ophaling van huishoudelijk afval zijn in de Vlaamse begroting voor 1991 de nodige kredieten ingeschreven om aan ieder Vlaams gezin een milieubox te bezorgen.”

- 2) In de waterzuivering :

Hier zegt de Minister op pagina's 5 en 6 :

„Willen de inspanningen, die door Aquafin zullen geleverd worden hun volledig rendement bekomen, dan zullen ook de ondergeschikte besturen hun verantwoordelijkheid moeten blijven opnemen.. . Ik wil er hier met nadruk op wijzen dat de objectieven, die we ons gesteld hebben, namelijk de kwaliteitsdoelstellingen realiseren tegen 1995, maar kunnen bereikt worden, indien de gemeenten zoals in het verleden hun verantwoordelijkheden blijven opnemen. Zij zouden daartoe kunnen een gedeelte van de trekkingsrechten van hun investeringsfonds gebruiken als spijziging van een gemeentelijk MINA-fonds voor de niet-prioritaire rioleringen”.

- 3) Inzake de milieuvergunningen :

Het ontwerp-besluit van de Vlaamse Executieve houdende vaststelling van het Vlaams Reglement betreffende de milieuvergunning voorziet voor de gemeenten nieuwe taken :

- a) in de vergunningsverlening :

Voor de inrichtingen klasse 1 moet het College van Burgemeester en Schepenen advies verlenen aan de provinciale

milieuvergunningcommissie binnen de 30 dagen. Voor de inrichtingen van klasse 2 is de verantwoordelijkheid van de gemeente nog meer uitgesproken en is er zelfs sprake van een verplicht advies van de gemeentelijke milieudienst. Verder is er de meldingsplicht voor de inrichtingen van klasse 3, waarvoor bijkomend registratiewerk noodzakelijk zal zijn.

b) in de controle :

Het VLAREM-ontwerp voorziet in het toevertrouwen van toezichtstaken aan gemeentelijke milieuambtenaren en politieagenten die met het toezicht over de inrichtingen van derde en tweede-klas-inrichtingen worden gelast. Naar analogie met wat reeds bestaat inzake de opsporing van overtredingen op de reglementering van de geluidshinder, wordt deze toezichtsbevoegdheid gekoppeld aan het gevolgd hebben van een opleidingscursus.

Het spreekt vanzelf dat deze evolutie de gemeenten niet onberoerd laat. De gemeenten hebben bij monde van de vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten op 25 oktober 1990 reeds tot uiting gebracht dat zij grote organisatorische en financiële zorgen hebben over al deze nieuwe taken, die op een andere manier zullen moeten worden verricht. De Vereniging stelt : „De gemeenten, die de wettelijke verplichting hebben de huisgezinnen van hun afval te helpen, betalen daarvoor ook belastingen (heffingen). Aangezien van hen een belangrijke financiële inspanning wordt gevraagd in het nieuwe plan (bedoeld wordt het afvalstoffenplan) dient dan ook een fundamenteel gedeelte van de opbrengst van de heffingen terug te vloeien naar de gemeenten, die aan gescheiden inzameling en recuperatie doen.”

Ikzelf zou deze vraag naar logistieke en financiële ondersteuning willen optrekken naar het globaal beleid van de Minister ten aanzien van de gemeenten, niet alleen in de afvalsector.

Ik ben trouwens niet alleen vragende partij hiervoor.

Tijdens de voorbije begrotingsbesprekingen hebben diverse fracties met aandrang gepleit voor een krachtig ondersteuningsbeleid naar de gemeentebesturen. Wijzelf hebben onder meer aangedrongen op garantieclausules, waarbij de lokale besturen, in ruil voor hun medewerking aan het Vlaamse afvalstoffenbeleid en Vlaams waterzuiveringsbeleid een deel van de opbrengst van de milieuheffingen zouden ontvangen.

In de Vlaamse Raad liggen al sedert geruime tijd — en afkomstig van drie fracties — een achttal voorstellen van decreet klaar, die op een of andere wijze de eerstelijnsmilieuzorg mogelijk willen maken.

1991 lijkt zich andermaal aan te kondigen als een cruciaal milieujaar, ditmaal voor de eerstelijnsmilieuzorg. De gemeenten vragen met steeds luider wordende stem meer klaarheid in datgene wat klaarblijkelijk van hen wordt verwacht. Alvast is het duidelijk dat de gemeentelijke medewerking ditmaal ook een financiële tegemoetkoming veronderstelt.

De Minister heeft in dit verband enkele tijd geleden een werkgroep geïnstalleerd, die een voorstel van geïntegreerd Vlaams en gemeentelijk milieubeleid moet voorbereiden. Het wordt zachtjes aan tijd dat de oriëntaties vaste vorm krijgen. Graag vernam ik dan ook van de Minister welke de lopende opdracht is en welke de eerste resultaten zijn van deze werkgroep gemeentelijk milieubeleid.

2. Antwoord van de Gemeenschapsminister

De werkgroep die de rol van de gemeenten in het milieubeleid onderzoekt, heeft als opdracht de eerstelijnsmilieuzorg nader te definiëren. Hierbij moet de rol van de gemeentelijke milieuambtenaren worden omschreven en moet worden vastgelegd welke taken de gemeenten in het globale milieubeleid het best op zich kunnen nemen. De bedoeling is om het geïntegreerde milieubeleid ook op het lokale niveau ingang te doen vinden en de gemeenten hiervoor te sensibiliseren. De opdracht van de werkgroep zal waarschijnlijk begin februari 1991 ten einde lopen. Er is geen tussentijdse rapportering voorzien. Wanneer de werkgroep haar conclusies zal hebben geformuleerd, kan nog nader op deze problematiek worden ingegaan.

In ieder geval zullen voorstellen voor de eerstelijnsmilieuzorg vanwege de Gemeenschapsminister vertrekken vanuit de suggesties die door de werkgroep zullen worden geformuleerd.

Voor wat de afvalstoffen betreft, is de Gemeenschapsminister van oordeel dat op het gemeentelijk niveau moet worden vertrokken van een soort convenant. Dit is een overeenkomst waarin de wederzijdse rechten en plichten van het Vlaamse Gewest en van de gemeenten worden gedefinieerd. Hierbij schakelen de gemeenten zich in het afvalstoffenplan in en staan zij mede in voor het bereiken van de in het plan vooropgestelde objectieven. Hoe dit concreet zal gebeuren moet nog bekeken worden. Zo moet tegen einde 1991 het probleem van het klein gevaarlijk afval in alle gemeenten zijn aangepakt.

Een tweede luik is de waterzuivering. De gemeenten hebben hier een belangrijke verantwoordelijkheid voor wat de verdere aanleg van het gemeentelijk rioleringsnet betreft. Hier dient nog veel weg te worden afgelegd. Het gemeentelijk investeringsfonds vereenvoudigt de zaken niet. Het is positief dat de autonomie van de gemeenten door het investeringsfonds wordt

verhoogd, maar anderzijds zijn de middelen te beperkt om het zeer dure rioleringsstelsel te financieren. Dit is een belangrijk probleem dat in de komende periode de aandacht zal blijven gaande houden.

Op het vlak van de controle in het milieubeleid hebben de gemeenten een rol te spelen bij de milieuvergunningen. Zij hebben hierbij een belangrijke taak op het vlak van informatieverstrekking en sensibilisering. Daarin zal de functie van de gemeentelijke milieuableidende centraal komen te staan. De openbaarheid van bestuur, welke ook in milieuzaken moet gelden, wordt door deze milieuableidende geconcretiseerd.

Verder wordt nadrukkelijk voorzien dat de controle voor de klasse II en III-bedrijven aan deze ambtenaar wordt toegewezen. Het spreekt vanzelf dat die daarnaast ook een belangrijke signaalfunctie zal hebben voor wat de klasse I-bedrijven betreft.

De Gemeenschapsminister besluit dat de gemeenten een sleutelrol zullen spelen in het welslagen van het geïntegreerd milieubeleid, dat van de bron moet vertrekken en waarbij de remediëring van de problemen voortdurend moet worden opgevolgd.

3. Replieken

De steller van de vraag verklaart voorlopig enigszins op zijn honger te blijven. Hij stelt dat het wijselijk is vooralsnog te wachten op de resultaten van de werkgroep.

Hij onthoudt vooral het door de Gemeenschapsminister geopperde voorstel van de conventie tussen de gemeenten en het Vlaamse Gewest. Daarbij zal een engagement van het Vlaamse Gewest staan tegenover een engagement van de gemeenten. Zal dit ook een financieel engagement zijn? Gaat er financiële ondersteuning van de gemeente komen in ruil voor de opdracht die zij zullen krijgen om een aantal taken in het milieubeleid uit te voeren?

De Gemeenschapsminister stelt dat financiële steun noodzakelijk zal zijn. De logica van het MINA-fonds is, dat hieruit alleen die zaken worden gefinancierd, die rechtstreeks een gevolg zijn van de geïnde heffingen. Een deel van de opdrachten voor afvalverwerking en waterzuivering, waarvoor de heffingen bedoeld zijn, worden door de gemeenten uitgevoerd. Dus is het logisch dat middelen uit het MINA-fonds ter beschikking worden gesteld van de gemeenten. Het is echter nog te vroeg om te weten hoe groot deze middelen zullen zijn.